PROXECTO LEI ADMINISTRACIÓN LOCAL DE GALICIA

XUNTA DE GALICIA

Índice de contidos

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS **9**

TÍTULO PRELIMINAR DISPOSICIÓNS XERAIS **20**

Artigo 1. *Obxecto* 20
Artigo 2. *Organización da planta local* 20
Artigo 3. *Réxime xurídico* 20
Artigo 4. *Potestades administrativas* 21
Artigo 5. *Principios de actuación* 21
Artigo 6. *Lingua oficial* 22
Artigo 7. *Rexistro de Entidades Locais* 22
Artigo 8. *Símbolos das entidades locais* 23
Artigo 9. *Comisión de Heráldica* 23

TÍTULO I COMPETENCIAS DAS ENTIDADES LOCAIS TERRITORIAIS **25**

CAPÍTULO I DISPOSICIÓNS XERAIS **25**
Artigo 10. *Garantía da autonomía local* 25
Artigo 11. *Principios xerais de atribución das competencias* 25

CAPÍTULO II COMPETENCIAS PROPIAS **26**
Artigo 12. *Réxime xurídico* 26
Artigo 13. *Atribución de competencias propias* 26

CAPÍTULO III COMPETENCIAS DELEGADAS **27**
Artigo 14. *Delegación de competencias pola Comunidade Autónoma* 27
Artigo 15. *Delegación de competencias municipais ás deputacións provinciais* 28

CAPÍTULO IV COMPETENCIAS DISTINTAS DAS PROPIAS E DAS ATRIBUÍDAS POR DELEGACIÓN **29**
Artigo 16. *Exercicio de competencias distintas das propias e das delegadas* 29
Artigo 17. *Definición de novas competencias* 30
Artigo 18. *Modificacións substanciais no exercicio das competencias* 31
Artigo 19. *Solicitude e documentación para a emisión dos informes competencia da Administración autonómica* 31
Artigo 20. *Procedemento e prazo para a emisión dos informes* 33
Artigo 21. *Apreciación da inexistencia de duplicidade na prestación de servizos ou na realización de actividades* 33
Artigo 22. *Apreciación da sostibilidade financeira* 34
Artigo 23. *Carácter e contido dos informes* 34
Artigo 24. *Efectos dos informes* 35

TÍTULO II DO MUNICIPIO **35**

Artigo 25. *O municipio* 35

CAPÍTULO I O TERRITORIO **35**
Artigo 26. *O termo municipal* 35
Sección 1ª. Das alteracións dos termos municipais *36*
Artigo 27. *Alteración dos termos municipais* 36
Sección 2ª. Tipos de alteracións dos termos municipais *37*
Subsección 1ª. Fusión e incorporación de municipios 37
Artigo 28. *A fusión de municipios* 37
Artigo 29. *Incorporación de municipios* 37
Artigo 30. *Medidas de fomento das fusións e incorporacións de municipios* 37
Subsección 2ª. Segregación para a creación de municipios independentes 38
Artigo 31. *Segregación* 38
Artigo 32. *Especialidades do expediente de segregación* 39
Artigo 33. *Repartición de bens, dereitos e obrigas* 40
Subsección 3ª. Da segregación-agregación 41
Artigo 34. *Segregación-agregación* 41

Artigo 35. *Consecuencias económicas da segregación-agregación* 41
Subsección 4ª. Do procedemento común de alteración de termos municipais 41
Artigo 36. *Incoación do procedemento para alteración dos termos municipais* 41
Artigo 37. *Iniciación do procedemento a instancia dos municipios interesados* 42
Artigo 38. *Iniciación do procedemento a instancia veciñal* 42
Artigo 39. *Formación do expediente de alteración* 43
Artigo 40. *Especialidades dos expedientes de fusión e incorporación de municipios* 43
Artigo 41. *Especialidades na documentación do expediente de segregación* 44
Artigo 42. *Trámite de informe e audiencia* 45
Artigo 43. *Proposta de resolución* 45
Artigo 44. *Resolución do procedemento* 45
Artigo 45. *Composición das novas corporacións* 46
Artigo 46. *Estatuto das persoas integrantes da comisión xestora.* 47
Sección 3ª. Da demarcación, deslinde e amolloamento 47
Artigo 47. *Facultades de demarcación, deslinde e amolloamento* 47
Artigo 48. *Conflitos intermunicipais* 47
Artigo 49. *Procedemento de demarcación, deslinde e amolloamento* 48
Artigo 50. *Conformidade cos límites existentes* 48
Artigo 51. *Procedemento de resolución de diverxencias* 48
Artigo 52. *Deslinde interprovincial* 49
Artigo 53. *Incomparecencia dos concellos* 49
Artigo 54. *Competencia no suposto de segregación* 49
Sección 4ª. Capitalidade e denominación do municipio 49
Artigo 55. *Concepto de capitalidade* 49
Artigo 56. *Causas da alteración da capitalidade* 49
Artigo 57. *Cambio de denominación dos municipios* 50
Artigo 58. *Procedemento para a alteración da capitalidade ou denominación dos municipios* 50
Sección 5ª. Da Comisión Galega de Delimitación Territorial 50
Artigo 59. *Organización e funcionamento* 50
Artigo 60. *Composición* 51

CAPÍTULO II A POBOACIÓN 51
Artigo 61. *Estatuto da veciñanza* 51
Artigo 62. *Dereitos das persoas veciñas dun municipio* 51
Artigo 63. *Deberes e responsabilidades das persoas veciñas dun municipio* 52

CAPÍTULO III COMPETENCIAS E SERVIZOS MUNICIPAIS 53
Sección 1ª. Competencias propias 53
Artigo 64. *Principios xerais* 53
Artigo 65. *Competencias propias dos municipios* 54
Sección 2ª. Servizos municipais 56
Artigo 66. *Dispensa da prestación dos servizos mínimos* 56
Artigo 67. *Especialidades na tramitación do expediente de dispensa* 57
Artigo 68. *Duración da dispensa* 57

CAPÍTULO IV RÉXIMES MUNICIPAIS ESPECIAIS 58
Sección 1ª. Réxime da capital de Galicia e dos municipios de gran poboación 58
Artigo 69. *Réximes municipais especiais* 58
Artigo 70. *O municipio de Santiago de Compostela* 58
Artigo 71. *Municipios de gran poboación* 58
Sección 2ª. Réxime especial dos municipios en situación de reto demográfico. 59
Artigo 72. *Ámbito de aplicación* 59
Artigo 73. *Encomendas de xestión* 59
Artigo 74. *Asistencia provincial aos municipios en situación de reto demográfico* 59
Artigo 75. *Asistencia autonómica aos municipios en situación de reto demográfico* 60
Artigo 76. *Especialidades retributivas en materia de persoal nos municipios en situación de reto demográfico* 60

TÍTULO III ORGANIZACIÓN DOS MUNICIPIOS **61**
Artigo 77. *Principios xerais* 61
CAPÍTULO I A ALCALDÍA **61**
Artigo 78. *Atribucións da alcaldía* 61
Artigo 79. *Delegacións da persoa titular da alcaldía* 62
CAPÍTULO II VICEALCALDÍAS E TENENCIAS DE ALCALDÍA **62**
Artigo 80. *Vicealcaldías e tenencias de alcaldía* 62
CAPÍTULO III O PLENO **63**
Artigo 81. *Atribucións do pleno* 63
CAPÍTULO IV COMISIÓNS DO PLENO **64**
Artigo 82. *Comisión especial de contas* 64
Artigo 83. *As comisións informativas* 64
CAPÍTULO V OUTROS ÓRGANOS COMPLEMENTARIOS **65**
Artigo 84. *Xunta de persoas voceiras* 65
Artigo 85. *Órganos de participación cidadá* 65
Artigo 86. *Creación doutros órganos complementarios* 66
TÍTULO IV A PROVINCIA **67**
CAPÍTULO I DISPOSICIÓNS XERAIS **67**
Artigo 87. *Fins da provincia* 67
CAPÍTULO II ORGANIZACIÓN PROVINCIAL **67**
Artigo 88. *Principios xerais* 67
Artigo 89. *O servizo xurídico provincial* 68
Artigo 90. *O órgano competente para a resolución de recursos en materia de contratación.* 68
CAPÍTULO III COMPETENCIAS PROPIAS **69**
Artigo 91. *Principios xerais* 69
Artigo 92. *Coordinación dos servizos municipais entre si* 70
Artigo 93. *Asistencia ás entidades locais* 70
Artigo 94. *Representación e defensa xurídicas das entidades locais* 72
Artigo 95. *Plan provincial de cooperación ás obras e servizos de competencia municipal* 73
CAPÍTULO IV PARTICIPACIÓN MUNICIPAL NA ELABORACIÓN DO ORZAMENTO PROVINCIAL **73**
Artigo 96. *Participación municipal na elaboración do orzamento provincial* 73
TÍTULO V OUTRAS ENTIDADES LOCAIS **74**
CAPÍTULO I MANCOMUNIDADES DE MUNICIPIOS **74**
Sección 1ª. Disposicións xerais *74*
Artigo 97. *Dereito dos municipios a mancomunarse* 74
Artigo 98. *As mancomunidades como modelo estratéxico de cooperación local* 74
Artigo 99. *Medidas de fomento das mancomunidades* 75
Sección 2ª. Do procedemento de constitución e disolución das mancomunidades de municipios *75*
Artigo 100. *Iniciativa de constitución da mancomunidade* 75
Artigo 101. *Aprobación provisional do proxecto de estatutos* 75
Artigo 102. *Información pública e informes* 76
Artigo 103. *Aprobación definitiva do expediente de constitución da mancomunidade* 76
Artigo 104. *Sesión constitutiva* 76
Artigo 105. *Contido mínimo dos estatutos* 77
Artigo 106. *Modificación dos estatutos e disolución ordinaria da mancomunidade* 78
Artigo 107. *Disolución forzosa das mancomunidades* 79
Sección 3ª. Da organización das mancomunidades de municipios *80*
Artigo 108. *Principios xerais* 80

Artigo 109. *Normas de organización e funcionamento* 80
Artigo 110. *Do exercicio das funcións reservadas* 80
Sección 4ª. Obrigas económicas dos municipios mancomunados *81*
Artigo 111. *Achegas municipais* 81

CAPÍTULO II DAS ÁREAS METROPOLITANAS 81
Artigo 112. *Concepto* 81
Artigo 113. *Creación* 81
Artigo 114. *Iniciativa* 81
Artigo 115. *Disolución* 82

CAPÍTULO III DAS ENTIDADES LOCAIS MENORES 82
Artigo 116. *Principios xerais* 82
Artigo 117. *Alcaldía pedánea* 82
Artigo 118. *A xunta veciñal* 82
Artigo 119. *As competencias e a facenda das entidades locais menores* 83
Artigo 120. *Obriga de rendición de contas* 83
Artigo 121. *Procedemento de disolución* 83

TÍTULO VI DISPOSICIÓNS COMÚNS ÁS ENTIDADES LOCAIS 85

CAPÍTULO I RÉXIME DE FUNCIONAMENTO DOS ÓRGANOS COLEXIADOS 85
Sección 1 ª. Disposicións xerais *85*
Artigo 122. *Réxime xeral* 85
Artigo 123. *Réxime de funcionamento do pleno* 85
Artigo 124. *Réxime de funcionamento da xunta de goberno local* 85
Artigo 125. *Formalización das resolucións e actas dos órganos colexiados de goberno* 86
Artigo 126. *Remisión dos actos e acordos á Administración Autonómica* 86
Sección 2ª. Réxime de sesións *86*
Artigo 127. *Tipos de sesións dos órganos colexiados* 86
Subsección 1ª. Sesións mixtas e a distancia dos órganos colexiados de goberno 87
Artigo 128. *Sesións mixtas* 87
Artigo 129. *Sesións a distancia* 88
Artigo 130. *Forma de celebración das sesións a distancia e mixtas* 88
Subsección 2ª. Sesións mixtas e a distancia dos órganos colexiados diferentes aos órganos colexiados de goberno 88
Artigo 131. *Sesións non presenciais dos órganos diferentes aos de goberno* 88
Sección 3ª. Especialidades nos tipos de votación *89*
Artigo 132. *Voto ponderado nos órganos colexiados diferentes aos órganos colexiados de goberno* 89

CAPÍTULO II ESTATUTO DOS MEMBROS DA CORPORACIÓN 89
Sección 1ª. Da actuación dos membros da corporación *89*
Artigo 133. *Grupos políticos* 89
Artigo 134. *O grupo mixto* 90
Artigo 135. *Os membros non adscritos* 90
Sección 2ª. Acceso á información *91*
Artigo 136. *Acceso á información polos membros da corporación* 91
Artigo 137. *Acceso á información sen necesidade de autorización previa* 92
Artigo 138. *Condicións para o exercicio do dereito de acceso á información* 93

CAPÍTULO III REGRAS COMPLEMENTARIAS DE FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN LOCAL 93
Artigo 139. *Procedemento administrativo das entidades locais* 93
Artigo 140. *Uso de sistemas de intelixencia artificial na toma de decisións no ámbito local* 94
Artigo 141. *Uso ético da intelixencia artificial* 94

CAPÍTULO IV EMPREGO PÚBLICO LOCAL 95
Sección 1ª. Especialidades do persoal ao servizo das entidades locais *95*
Artigo 142. *Réxime xurídico* 95
Artigo 143. *Formación do persoal* 95

Artigo 144. *Tribunais de selección do persoal empregado público local.* 95
Artigo 145. *Teletraballo nas entidades locais* 96
Sección 2ª. Persoal directivo público profesional local *96*
Artigo 146. *Postos directivos profesionais das entidades locais* 96
Artigo 147. *Requisitos para a cobertura dos postos do persoal directivo público profesional* 98
Artigo 148. *Funcións do persoal directivo público profesional* 98
Artigo 149. *Provisión dos postos de persoal directivo público profesional das entidades locais* 99
Artigo 150. *Retribucións e avaliación da xestión* 99
Artigo 151. *Persoal directivo dos municipios de gran poboación* 100
Sección 3ª. Persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional *100*
Artigo 152. *Cobertura dos postos de habilitación nacional no supostos de fusións municipais* 100
Artigo 153. *Mobilidade interadministrativa* 101

TÍTULO VII FÓRMULAS DE COOPERACIÓN E COLABORACIÓN **102**

CAPÍTULO I DISPOSICIÓNS XERAIS **102**
Sección 1ª. Marco xeral da cooperación local e supramunicipal *102*
Artigo 154. *Principios xerais da cooperación interadministrativa e supramunicipal* 102
Artigo 155. *Fomento das fórmulas de cooperación* 102
Sección 2ª.Competencias autonómicas de coordinación *102*
Artigo 156. *Funcións de coordinación* 102
Artigo 157. *Leis de coordinación* 103

CAPÍTULO II CONVENIOS DE COOPERACIÓN E COLABORACIÓN **104**
Artigo 158. *Disposicións xerais* 104
Artigo 159. *Instrumentos de formalización* 104

CAPÍTULO III FÓRMULAS DE COOPERACIÓN PARA O EXERCICIO DE COMPETENCIAS MUNICIPAIS **105**
Sección 1ª. Áreas funcionais de carácter temporal *105*
Artigo 160. *Áreas funcionais de carácter temporal* 105
Sección 2ª. Agrupacións de municipios en materia de persoal para o sostemento en común *106*
Artigo 161. *Supostos de agrupación* 106
Artigo 162. *Regras de funcionamento das agrupacións* 106
Artigo 163. *Procedemento de constitución, modificación e disolución das agrupacións* 106
Artigo 164. *Constitución e uso de bolsas de persoal temporal polos concellos* 107

CAPÍTULO IV ÓRGANOS DE COLABORACIÓN INTERADMINISTRATIVA **107**
Sección 1ª. Comisión Galega de Cooperación Local *107*
Artigo 165. *Concepto* 107
Artigo 166. *Composición* 108
Artigo 167. *Regulamento de funcionamento* 108
Artigo 168. *Funcións e competencias* 108
Artigo 169. *Outros posibles órganos de colaboración* 108
Sección 2ª. Consorcios *109*
Artigo 170. *A creación de consorcios* 109
Sección 3ª. Cooperación internacional *109*
Artigo 171. *Cooperación internacional das entidades locais galegas* 109

TÍTULO VIII GOBERNO ABERTO **111**

CAPÍTULO I DISPOSICIÓNS XERAIS **111**
Artigo 172. *Goberno aberto nas entidades locais* 111
Artigo 173. *Portal de transparencia e goberno aberto local de Galicia* 111
Artigo 174. *Accesibilidade dos servizos públicos á cidadanía* 112
Artigo 175. *Da información á cidadanía* 112

CAPÍTULO II TRANSPARENCIA E ACCESO Á INFORMACIÓN PÚBLICA **113**
Artigo 176. *Disposicións xerais* 113
Artigo 177. *Publicidade activa* 113

Artigo 178. *Uso das tecnoloxías da información e da comunicación* 115
Artigo 179. *Publicidade pasiva* 115
Artigo 180. *Reclamacións* 115
Artigo 181. *Informe de seguimento das obrigas municipais de transparencia* 115

CAPÍTULO III INTEGRIDADE INSTITUCIONAL E BO GOBERNO 116
Artigo 182. *Disposicións xerais* 116
Artigo 183. *Bo goberno local* 116
Artigo 184. *Código de conduta local* 117
Artigo 185. *Rendición de contas* 117

CAPÍTULO IV PARTICIPACIÓN CIDADÁ 117
Sección 1ª. Disposicións xerais 117
Artigo 186. *Obxecto* 117
Artigo 187. *Exercicio do dereito de participación* 118
Artigo 188. *Participación dixital e inclusiva* 119
Sección 2ª. Dos instrumentos de participación 119
Artigo 189. *Instrumentos de participación* 119
Artigo 190. *Participación nos orzamentos locais* 120
Artigo 191. *Dereito de petición* 121
Artigo 192. *Consulta popular* 121
Artigo 193. *Iniciativa popular* 122
Artigo 194. *Asociacións veciñais* 123
Artigo 195. *Participación cidadá nos órganos colexiados* 124

CAPÍTULO V INNOVACIÓN PÚBLICA LOCAL 124
Artigo 196. *Disposicións xerais* 124
Artigo 197. *Laboratorios de innovación* 124
Artigo 198. *Asociacións locais para a innovación* 125

TÍTULO IX FACENDA E FINANCIAMENTO LOCAL 126

CAPÍTULO I ASPECTOS XERAIS 126
Artigo 199. *Facendas locais* 126
Artigo 200. *Principios reitores das facendas locais* 126

CAPÍTULO II TUTELA FINANCEIRA E COLABORACIÓN AUTONÓMICA 127
Artigo 201. *Tutela financeira* 127
Artigo 202. *Colaboración autonómica na xestión tributaria local* 127

CAPÍTULO III PARTICIPACIÓN NOS TRIBUTOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA 128
Artigo 203. *Fondo de Cooperación Local* 128
Artigo 204. *Dotación e estrutura do Fondo de Cooperación Local* 128
Artigo 205. *Fondo Incondicionado Xeral* 129
Artigo 206. *Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos* 130
Artigo 207. *Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico.* 131
Artigo 208. *Pagos á conta e liquidación definitiva* 131
Artigo 209. *Evolución e actualización do Fondo Incondicionado Xeral* 131

CAPÍTULO IV PROCEDEMENTO DE COMPENSACIÓN E RETENCIÓN DO FONDO DE COOPERACIÓN LOCAL 132
Artigo 210. *Débedas obxecto de compensación* 132
Artigo 211. *Títulos executivos* 133
Artigo 212. *Procedemento para a compensación das débedas e a posterior retención nas entregas á conta* 134
Artigo 213. *Orde de prelación na concorrencia de débedas* 135

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS 138
Disposición adicional primeira. *Do Pacto local* 138
Disposición adicional segunda. *Participación en programas europeos e impulso institucional da cooperación internacional local* 138
Disposición adicional terceira. *Actividade de patrocinio* 138

Disposición adicional cuarta. *Entidades Locais Menores* 139
Disposición adicional quinta. *Federación Galega de Municipios e Provincias*....140
Disposición adicional sexta . *Fondo de Cooperación Local*....140
Disposición adicional sétima. *Asignacións do Fondo de Cooperación Local para 2026* 141
Disposición adicional oitava. *Requisito para a concesión de subvencións pola Comunidade Autónoma* 142

DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS 142
Disposición transitoria primeira. *Consorcios*....142
Disposición transitoria segunda. *Inscrición de logotipos e outras marcas ou insignias gráficas preexistentes utilizados con carácter xeral e permanente como imaxe corporativa institucional* 142
Disposición transitoria terceira. *Réxime aplicable aos municipios resultantes de procesos de fusión preexistentes*.142
Disposición transitoria cuarta. *Aplicación da normativa reguladora da Comisión Galega de Delimitación Territorial.* 143
Ata a entrada en vigor do decreto polo que se desenvolva a regulación da Comisión Galega de Delimitación Territorial contida nesta lei, continuará sendo aplicable o Decreto 370/1998, do 10 de decembro, polo que se establece a natureza e as funcións da Comisión Galega de Delimitación Territorial, naquilo que non resulte incompatible co disposto nesta lei....143
Disposición transitoria quinta*. Acordos de delegación vixentes en materia tributaria.*....143
Disposición transitoria sexta. *Implantación e actualización da participación no Fondo Incondicionado Xeral.* 143
Disposición transitoria sétima. *Criterios de reparto do Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos* 143

DISPOSICIÓN DERROGATORIA 144
Disposición derrogatoria. *Única*....144

DISPOSICIÓNS DERRADEIRAS 145
Disposición derradeira primeira. *Habilitación normativa* 145
Disposición derradeira segunda. *Entrada en vigor.* 145

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

O marco normativo da organización territorial do Estado español parte do disposto no artigo 137 da Constitución española (en diante, CE), que establece que "O Estado organízase territorialmente en municipios, en provincias e nas comunidades autónomas que se constitúan. Todas estas entidades gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses". Este artigo, xunto co complexo marco constitucional de competencias exclusivas e concorrentes sobre réxime local, determinan o carácter bifronte do mesmo.

De acordo co artigo 149.1.18ª da CE, o Estado ten a competencia exclusiva para establecer as bases do réxime xurídico das administracións públicas, o cal, en interpretación do Tribunal Constitucional na súa sentenza 32/1981, do 28 de xullo, implica que lle corresponde ao Estado a fixación de principios ou criterios básicos en materia de organización e réxime xurídico das entidades locais e ás Comunidades Autónomas o seu desenvolvemento.

Pola súa banda, en virtude do disposto no artigo 148.1.2ª da CE, as comunidades autónomas poden asumir competencias en materia de alteración dos termos municipais do seu territorio e, en xeral, das funcións que correspondan á Administración do Estado sobre as entidades locais.

A Comunidade Autónoma de Galicia ten atribuída a competencia exclusiva en materia de réxime local, de acordo co establecido nos artigos 148.1.2ª da CE e 27.2 do Estatuto de autonomía de Galicia, que deberá exercerse en todo caso con respecto ao establecido no marco da lexislación básica estatal. Así mesmo, o artigo 49.1 do Estatuto de autonomía atribúe, así mesmo, á Comunidade Autónoma de Galicia a tutela financeira sobre os entes locais, respectando a autonomía dos mesmos recoñecida nos artigos 140 e 142 da CE.

Asemade, o artigo 2.2 do Estatuto de autonomía establece que a organización territorial terá en conta a distribución da poboación galega e as súas formas tradicionais de convivencia e asentamento.

No exercicio destas competencias, a Comunidade Autónoma de Galicia procedeu ao desenvolvemento normativo da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, a través da Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia, que regulou as peculiaridades que no ámbito local existían na Comunidade Autónoma de Galicia no momento da súa aprobación. Con esta lei autonómica tratouse de facer fronte ao papel da Comunidade Autónoma en relación coas entidades locais e á peculiar organización dos asentamentos en Galicia.

As importantes modificacións na lexislación básica estatal en materia de Administración local e a situación actual do municipalismo galego demandaban con urxencia a elaboración dunha nova Lei de Administración local de Galicia.

Como principio básico e fundamental da presente lei cabe destacar o recoñecemento da autonomía municipal, que, como veu sendo precisada xurisprudencialmente, se configura como o dereito da comunidade local á participación, a través de órganos propios, no goberno

e administración de cantos asuntos lle atanguen, graduándose a intensidade desta participación en función da relación entre intereses locais e supralocais dentro das materias ou asuntos de que se trate.

A autonomía local concrétase, no recoñecemento da autonomía na xestión dos intereses locais, no carácter democrático e representativo dos seus órganos e na suficiencia das súas facendas, todo iso informado polos principios de publicidade e control interno dos seus actos que avalen a obxectividade das súas decisións e o respecto aos dereitos e intereses da cidadanía.

A Carta europea de autonomía local, do 15 de outubro de 1985, define a autonomía local como "o dereito e a capacidade efectiva das entidades locais de ordenar e xestionar unha parte importante dos asuntos públicos, no marco da lei, baixo a súa propia responsabilidade e en beneficio dos seus habitantes". A autonomía local é compatible cun control da legalidade exercido polas outras administracións públicas, pero non se pode admitir a existencia dun control de oportunidade sobre a mesma. Os controis sobre as entidades locais só se poden amparar en intereses superiores e distintos dos locais. A autonomía fai referencia a un poder limitado; autonomía non é soberanía. En ningún caso o principio de autonomía se pode opoñer ao de unidade, senón que é precisamente dentro deste onde acada o seu verdadeiro senso. Os controis que poden exercer as outras administracións públicas non poden ser xenéricos ou indeterminados, situando as entidades locais nunha posición de subordinación ou dependencia cuasixerárquica do resto de administracións públicas. Os controis deben ter carácter puntual e referirse unicamente a supostos en que o exercicio das competencias polas entidades locais incidan negativamente nos intereses xerais ou autonómicos concorrentes cos da propia entidade local.

O principal obxectivo desta nova norma é proceder á revisión integral da vixente Lei de Administración local de Galicia, logo de case trinta anos de vixencia, para adaptala á realidade actual do mundo local galego, debido á importante transformación experimentada como consecuencia dos profundos cambios normativos, tecnolóxicos e sociais producidos nos últimos anos.

En cumprimento do anterior, e co máximo respecto ao principio de autonomía local, elaborouse o presente texto legal, cos obxectivos de establecer un sistema municipal cuns estándares mínimos homoxéneos de autonomía nos seus aspectos competenciais e financeiros así como garantir a sostibilidade financeira dos municipios co compromiso de financiamento das competencias delegadas e atribuídas; fomentar a posición de máxima proximidade que ten o municipio en relación coa cidadanía, mellorando a participación da veciñanza en todos os ámbitos da vida municipal, establecendo a obriga de creación de instrumentos que fagan realmente efectiva a dita participación e regulando medidas de transparencia e publicidade no eido municipal; consolidar a existencia doutras entidades locais diferentes dos municipios e das provincias, como son as mancomunidades de municipios, apostando claramente por estas figuras e fomentando o asociacionismo municipal coa finalidade de lograr unha mellora na calidade da prestación dos servizos públicos;fixar un sistema competencial propio derivado da Lei 5/2014, do 27 de maio, de medidas urxentes, que permita recoñecer a singularidade da Comunidade Autónoma de Galicia neste ámbito e que garanta a continuidade da prestación dos servizos sempre e cando se cumpran os principios de non duplicidade e de sostibilidade financeira que, respectando o principio de autonomía local, deben ser obxecto de avaliación

pola propia entidade local; fomentar as fórmulas de cooperación e colaboración na prestación de servizos públicos e seguir incentivando as fusións de municipios para conseguir un mapa territorial galego que, acorde coa situación política e económica actual, permita un exercicio de competencias con responsabilidade e mais unha prestación adecuada dos servizos públicos; reforzar o papel das deputacións provinciais, nos termos sinalados pola xurisprudencia constitucional, para garantir a prestación de servizos públicos municipais e facilitar a eficacia e eficiencia no exercicio da súa competencia de asistencia e cooperación xurídica, económica e técnica respecto dos municipios; abordar os efectos do cambio demográfico buscando fórmulas que permitan fixar a poboación no territorio e garantir o axeitado nivel de servizos públicos municipais en calquera parte da Comunidade Autónoma, en especial no ámbito rural; incorporar ao marco normativo as fondas transformacións que está a experimentar o conxunto da sociedade, en particular en relación coa dixitalización e as tecnoloxías disruptivas, como elementos de mellora da xestión pública, e finalmente fortalecer o sistema democrático local e a calidade institucional da política municipal, recoñecendo a necesidade de contar cunha Administración local financeiramente sostible como puntal do autogoberno.

II

A Lei de Administración local de Galicia preséntase como un instrumento integral de actualización normativa que harmoniza a tradición municipalista coa innovación dixital e organizativa, achegando estabilidade xurídica, sostibilidade financeira e cohesión territorial.

Un dos retos regulatorios desta norma parte da articulación efectiva dun sistema de repartición de responsabilidades institucionais e competencias que sexa claro e preciso, así como tamén da configuración dun sistema de financiamento municipal que garanta o correcto exercicio das responsabilidades dos concellos e unha prestación adecuada dos servizos públicos locais. Para o efecto tívose en conta que os municipios son o nivel de proximidade por excelencia e, por tanto, o máis sensible ás necesidades da cidadanía. No caso dos municipios de menor poboación, o exercicio das súas competencias e a prestación dos servicios públicos que teñen encomendados garántese a través das deputacións provinciais.

A presente lei ofrece un marco de seguridade xurídica, sen contradicións coa normativa básica. No mesmo sentido, e con vistas a unha simplificación normativa e administrativa que facilite o manexo do complexo ecosistema normativo aos operadores xurídicos locais, non se considera pertinente reproducir mimeticamente a normativa básica.

Con esta lei dáse satisfacción á necesaria adaptación dos contidos regulatorios autonómicos á lexislación estatal de réxime local. Ademais téñense en conta as especialidades das entidades locais galegas, de xeito que se contribúe a resolver problemáticas ou necesidades existentes a fin de a mellorar a organización e funcionamento internos dos concellos en clave de eficacia e eficiencia, incorporando, ao mesmo tempo, tanto aspectos da moderna xestión administrativa baseada no funcionamento electrónico coma a necesaria adaptación organizativa enfocada á prestación de servizos á cidadanía que redunden nunha mellora da súa calidade de vida.

Por último, compre sinalar que a elaboración da presente lei foi axustada aos principios de necesidade, proporcionalidade, seguridade xurídica, transparencia, accesibilidade e eficacia previstos no artigo 37 da Lei 14/2013, do 26 de decembro, de racionalización do sector público

autonómico. En particular, adecúase aos principios de necesidade e eficacia ao perseguir o interese xeral de reforzar o marco normativo da Administración local galega, mellorando a súa organización, funcionamento e capacidade de prestación dos servizos públicos locais, e ao constituír o instrumento máis adecuado para acadar os obxectivos perseguidos. Así mesmo, garántese o principio de seguridade xurídica, toda vez que a norma se integra de maneira coherente no ordenamento xurídico vixente e contribúe a clarificar e sistematizar a regulación aplicable ás entidades locais de Galicia. Ademais, procurouse establecer unha regulación clara, estable e facilmente aplicable, que non implique un incremento innecesario das cargas administrativas e que respecte plenamente o principio de proporcionalidade.

No procedemento de elaboración desta lei respectáronse os principios de accesibilidade e transparencia e promoveuse a participación cidadá a través do Portal de transparencia e goberno aberto. Así mesmo, na tramitación do anteproxecto seguíronse os trámites previstos na normativa aplicable, recabándose os informes e ditames dos órganos consultivos e institucionais competentes, así como a participación das entidades representativas da Administración local galega, co fin de garantir a adecuación da norma ás necesidades reais dos concellos e demais entidades locais da Comunidade Autónoma

III

A Lei de Administración local de Galicia estrutúrase nun título preliminar e nove títulos específicos, así como en oito disposicións adicionais, sete transitorias, unha derrogatoria e dúas derradeiras.

O título preliminar, dedicado ás disposicións xerais, concentra as bases institucionais que dotan de coherencia o conxunto da norma e fixan o seu obxecto, a organización territorial de Galicia e o marco regulador básico, recoñece as potestades administrativas e os principios de actuación das entidades locais, declara a lingua galega como idioma oficial xeneralizado da Administración local e regula o Rexistro de Entidades Locais e os seus símbolos, así como a Comisión de Heráldica.

A opción lexislativa , no que se refire á planta local, responde á necesidade de adecuar o marco normativo á realidade de Galicia, evitando a creación de estruturas carentes de desenvolvemento xurídico, de competencias e financiamento propios, como acontece coas comarcas e as parroquias en termos administrativos. Sen prexuízo do seu recoñecemento no Estatuto de Autonomía de Galicia, nos seus artigos 27 e 40, nos que se fai referencia á parroquia rural e á comarca como posibles ámbitos de organización territorial, optouse por reforzar fórmulas eficaces de cooperación intermunicipal e apoio aos municipios, garantindo unha prestación eficiente dos servizos públicos., como o fomento das mancomunidades, o reforzo das deputacións provinciais e outras fórmulas de prestación conxunta de servizos.

Ao mesmo tempo, recoñécese expresamente o profundo valor identitario da parroquia rural, elemento esencial do asentamento poboacional e da organización social de Galicia, cun forte arraigo histórico e cultural que cómpre preservar e respectar. O Estatuto de autonomía de Galicia recoñece a parroquia como forma tradicional de organización e asentamento da poboación galega. Sen prexuízo deste recoñecemento estatutario, a presente lei non incorpora

unha regulación específica da parroquia rural, optando por centrar a ordenación do sistema local galego nas entidades locais expresamente contempladas no seu articulado.

O título I aborda o réxime competencial das entidades locais territoriais galegas, redactándose de conformidade co articulado da Lei 5/2014, do 27 de maio, de medidas urxentes derivadas da entrada en vigor da Lei 27/2013, do 27 de decembro, de racionalización e sostibilidade da Administración local, que se derroga de forma expresa e se integra na presente Lei; inda que efectuándose unha reordenación dos seus artigos para lograr unha maior claridade expositiva e recollendo igualmente a doutrina constitucional derivada da reforma acometida no ano 2013 a través da citada Lei 27/2013, do 27 de decembro.

Este título estrutúrase en catro capítulos: o capítulo I aborda a regulación das disposicións xerais que garanten a autonomía local e a dos principios xerais que servirán de base á atribución de competencias ás entidades locais territoriais; o capítulo II delimita as competencias propias a través dun réxime xurídico claro e preciso; o capítulo III regula a delegación de competencias pola Comunidade Autónoma, así como tamén a delegación das competencias municipais nas deputacións provinciais como unha das manifestacións do reforzo das competencias de asistencia dos entes provinciais; e o capítulo IV desenvolve o procedemento para o exercicio das competencias distintas das propias ou das atribuídas por delegación, establecendo os criterios normativos para a apreciación da duplicidade e da sostibilidade financeira na prestación de servizos ou na realización de actividades.

No título II, "Do municipio", refórzase o eixo vertebrador da planta municipal, o municipio, e establécense medidas de racionalización da nosa planta local. Este título desenvólvese ao longo de catro capítulos:

No capítulo I, dedicado ao territorio, detállanse os distintos procedementos de alteración dos termos municipais; promóvense as fusións municipais mediante medidas de fomento por parte da Administración autonómica e tamén, por vez primeira, da provincial; e recóllense determinadas especialidades procedimentais nos supostos de inviabilidade económica e demográfica para a prestación dos servizos mínimos municipais.

Destaca o establecemento dun limiar mínimo de 8.000 habitantes co que debe de contar o municipio resultante dun proceso de segregación. Este criterio poboacional, incorporado nesta Lei, fundamentase nas conclusións do estudo "A planta local galega. Impulso dos procesos de fusión municipal", elaborado pola Fundación Juana de Vega en colaboración coas tres Universidades Galegas . Galicia decide así dar un paso máis para garantir a viabilidade institucional, financeira e administrativa dos novos municipios, elevando, de acordo coas recomendacións deste estudo, o limiar poboacional esixido pola normativa básica para asegurar que os municipios resultantes dun proceso de segregación conten cunha dimensión suficiente que garanta a súa sustentabilidade e a prestación eficaz dos servizos públicos.

No capítulo II, dedicado á poboación, créase o estatuto da veciñanza e realízase unha enumeración dos seus dereitos e deberes, adaptados ás esixencias e necesidades da sociedade do século XXI.

O capítulo III regula as competencias e servizos municipais, optando pola inclusión dunha enumeración exhaustiva, pero non pechada, das competencias propias dos municipios con intención de clarificar o seu espazo competencial, pero sen engadir novas competencias non atribuídas pola lexislación sectorial. Neste capítulo regúlase igualmente a dispensa na prestación de servizos mínimos municipais.

O capítulo IV, baixo o título "Réximes municipais especiais", fai referencia ao réxime específico do municipio de Santiago de Compostela e dos municipios de gran poboación; e máis detalladamente, e como novidade, regúlanse as especialidades do réxime xurídico dos municipios en situación de reto demográfico, para os que, en liña coa preocupación do Goberno autonómico a respecto da dinámica demográfica galega, se establecen medidas específicas para dar resposta aos problemas a que estes se enfrontan mediante o reforzamento da asistencia e cooperación das administracións públicas autonómica e provincial e a flexibilización da súa organización.

A Lei define os municipios en situación de reto demográfico a partir de criterios concorrentes de carácter obxectivo e verificable. Esta delimitación responde á recomendación formulada polo Consello de Contas de Galicia no seu informe sobre as medidas adoptadas para abordar o reto demográfico nos municipios de menor poboación, no que o órgano fiscalizador reclamou a concreción de cales son os municipios en situación de reto demográfico ou en risco de despoboamento. Os criterios escollidos están especificamente calibrados para a realidade demográfica galega, caracterizada por unha estrutura poboacional dispersa e por pautas de declive que non son equiparables ás doutras comunidades autónomas.

O título III regula a organización dos municipios e estrutúrase en cinco capítulos nos que, evitando a reprodución mimética da normativa básica estatal, se complementa esta coa intención de clarificar certas lagoas e de dotar a referida organización de ferramentas normativas que permitan adaptala ás peculiaridades dos distintos concellos de Galicia.

No capítulo I, relativo á alcaldía, clarifícanse as competencias máis controvertidas deste órgano de goberno e regúlanse as delegacións para facilitar a xestión municipal.

No capítulo II, dedicado ás vicealcaldías e ás tenencias de alcaldía, destaca a posibilidade de creación das primeiras nos municipios de máis de 30.000 habitantes. Con esta regulación quérese resaltar a importancia desta figura nas vilas e cidades.

No capítulo III, referente ao pleno, ao igual ca no caso das alcaldías, clarifícanse as competencias máis controvertidas deste órgano de goberno colexiado.

No capítulo IV, destinado á regulación das comisións do pleno, destaca a habilitación legal á comisión especial de contas para o exame, estudo e informe de todas as contas da corporación, incluídos os orzamentos xerais, así como o dereito das/os concelleiras/os non adscritas/os a formaren parte destas comisións.

No capítulo V, relativo a outros órganos complementarios, establécese a existencia preceptiva, nos concellos de máis de 30.000 habitantes, da xunta de voceiros e dos órganos

de participación cidadá, sen prexuízo da posibilidade de creación doutros órganos complementarios por parte dos municipios no exercicio da súa potestade de autoorganización.

O título IV aborda a regulación da provincia, destacando o reforzamento do seu papel como nivel intermedio de goberno e administración. Este título estrutúrase en catro capítulos:

No capítulo I, relativo ás disposicións xerais, priorízase, entre os fins da provincia, a asistencia aos municipios en situación de reto demográfico e aos que carezan dos recursos suficientes para prestar os servizos mínimos obrigatorios, destacando o papel fundamental que están destinadas a desempeñar as deputacións provinciais como garantes da autonomía municipal e da correcta prestación dos servizos públicos municipais.

No capítulo II, dedicado á estrutura da organización provincial, destaca a simplificación regulatoria, poñendo a énfase na regulación de aspectos novidosos que se considera necesario introducir para que os entes provinciais poidan desempeñar as súas competencias da forma máis eficaz e eficiente, como a creación dun servizo xurídico provincial e dos órganos provinciais competentes para a resolución de recursos en materia de contratación.

O capítulo III, relativo ás competencias propias, incorpora a regulación estatal básica derivada da reforma operada pola Lei 27/2013, do 27 de decembro e a posterior doutrina do Tribunal Constitucional. Para a determinación das citadas competencias tívose en conta a realidade demográfica, socioeconómica e territorial do municipalismo galego. Asemade, este capítulo regula tamén o Plan provincial de cooperación ás obras e servizos de competencia municipal como un instrumento fundamental do reforzamento do papel das deputacións provinciais na asistencia, colaboración e cooperación cos municipios galegos.

No capítulo IV destaca a introdución novidosa da participación dos concellos na elaboración do orzamento provincial.

O título V, dedicado a outras entidades locais, contempla como tales as mancomunidades, as áreas metropolitanas e as entidades locais menores anteriores á reforma de 2013, destacando a supresión dos consorcios como entidade local. Este título estrutúrase en tres capítulos:

No capítulo I destaca o reforzamento das mancomunidades e a súa regulación como modelo estratéxico de cooperación, establecéndose medidas de fomento da súa constitución e funcionamento por parte das administracións autonómica e, por primeira vez, provincial, involucrando a esta última no fortalecemento e control do seu funcionamento. Regúlase igualmente o procedemento de constitución, o contido dos estatutos, as modificacións e mais a disolución. Como principal novidade, regúlase un procedemento de disolución forzosa en determinados supostos obxectivos, dando así solución a un dos problemas a que se enfrontan un gran número das actuais mancomunidades, nas que a falta de consenso político impide a súa legal disolución. Esta previsión responde á necesidade de dar cumprimento ás recomendacións formuladas polo Consello de Contas de Galicia no seu informe de fiscalización das mancomunidades, no que se propón a incorporación dun procedemento de disolución destas entidades a instancia do executivo autonómico en supostos de inactividade material e incumprimento grave das obrigas legais esenciais.

Os capítulos II e III regulan, respectivamente, as áreas metropolitanas e as entidades locais menores anteriores á Lei 27/2013, establecendo unha normativa mínima para as primeiras e detallando para as segundas os seus órganos de goberno, competencias, facenda e procedementos de disolución (destaca, neste sentido, o establecemento dun procedemento de disolución forzosa nos mesmos termos ca o regulado *ex novo* para as mancomunidades).

No título VI, baixo a rúbrica "Disposicións comúns ás entidades locais", diferéncianse catro capítulos:

O capítulo I describe o réxime de funcionamento dos órganos colexiados, destacando a novidosa regulación das sesións mixtas e a distancia, dando deste xeito solución normativa a unha necesidade que se fixo patente na crise da Covid, mediante a enumeración dos supostos taxados que habilitan a súa utilización.

O capítulo II, dedicado ao estatuto dos membros da corporación, regula os grupos políticos e as normas a que se suxeita o exercicio do seu dereito de acceso á información, e incorpora a regulación dos membros non adscritos resultante da doutrina xurisprudencial.

O capítulo III, relativo ás regras complementarias de funcionamento da Administración local, incorpora de xeito novidoso o uso da intelixencia artificial na toma de decisións e establece principios éticos de non discriminación e supervisión humana, seguindo a Lei 2/2025, do 2 de abril, para o desenvolvemento e o impulso da intelixencia artificial en Galicia.

O capítulo IV, dedicado ao emprego público local, desenvolve ~~as~~ regras específicas, destacando a introdución, por vez primeira, da regulación da dirección pública profesional, especificamente prevista para municipios cunha poboación superior a 30 000 habitantes e deputacións provinciais, e mais do teletraballo, ao tempo que recolle as especialidades do réxime xurídico do personal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional, fundamentalmente nos casos de fusións municipais

O título VII regula as fórmulas de cooperación e colaboración partindo da aposta que efectúa esta regulación polas mancomunidades de municipios, e asemade incorpora outras fórmulas, máis flexibles e dinámicas, que permiten establecer liñas de colaboración e a mellora das prestacións dos servizos públicos, coma as áreas funcionais de carácter temporal ou as agrupacións temporais para persoal. Este título estrutúrase en catro capítulos:

O capítulo I, relativo ás disposicións xerais, define o marco xeral da cooperación local e supramunicipal e mais as competencias autonómicas de coordinación, materializadas a través das leis reguladoras dos diferentes sectores da acción pública.

O capítulo II regula os convenios de cooperación e colaboración para a máis eficaz xestión e prestación de servizos das respectivas competencias. Fórmula que instrumenta a creación de agrupacións municipais para a xestión de axudas e subvencións destinadas á execución conxunta de actuacións por parte de varios municipios.

O capítulo III, relativo ás fórmulas de cooperación para o exercicio de competencias municipais, ofrece solucións específicas a problemas concretos, incorporando como novidade a regulación

das áreas funcionais de carácter temporal como fórmula flexible de colaboración fronte a outras fórmulas de maior permanencia, así como tamén a xeneralización das agrupacións de municipios en materia de persoal para o sostemento en común de prazas de do persoal funcionario con habilitación nacional, de carreira ou laboral fixo, dando resposta ás necesidades de persoal de especialización técnica.

O capítulo IV, relativo aos órganos de colaboración interadministrativa, regula a Comisión Galega de Cooperación Local e outros posibles órganos de colaboración, así como os consorcios no escenario posterior á reforma operada pola Lei 27/2013, do 27 de decembro. Destaca a previsión legal da cooperación internacional municipal.

O título VIII acolle, baixo a denominación de "Goberno aberto", substantivas novidades, mantendo ao mesmo tempo fórmulas participativas tradicionais, ao longo dos cinco capítulos nos que se estrutura:

O capítulo I, relativo ás disposicións xerais, ofrece unha definición do goberno aberto e a súa contextualización no ámbito local, incorporando a regulación do Portal de transparencia e goberno aberto local de Galicia.

O capítulo II, relativo á transparencia e acceso á información pública, articula a transparencia local na dobre dimensión de publicidade activa e pasiva, incorporando o necesario detalle da lexislación básica no ámbito local e contemplando o uso das tecnoloxías da información.

O capítulo III, dedicado á integridade institucional e bo goberno, promove a boa administración e o bo goberno, fomentando o uso de estratexias e ferramentas que garantan os dereitos da cidadanía a través dun código de conduta, de mecanismos de rendición de contas e da avaliación das políticas públicas locais.

O capítulo IV regula a participación cidadá, tanto presencial coma dixital, establecendo as disposicións xerais para o exercicio do dereito de participación e amosando unha especial preocupación en garantir que os mecanismos de participación cidadá sexan inclusivos e accesibles. Regúlanse en detalle os instrumentos a través dos que se canaliza esta participación, tales como orzamentos participativos, consultas populares, dereito de petición, iniciativa popular, asociacións veciñais ou participación nos órganos colexiados.

O capítulo V, dedicado á innovación pública local, constitúe unha novidade regulatoria no ámbito local, incorporando a colaboración da Axencia Galega de Innovación como referente nesta materia, así como tamén os laboratorios de innovación, os mecanismos de innovación regulatoria, coma as contornas seguras e illadas, bancos de probas, cláusulas experimentais ou procedementos simplificados e a proposta dunha fórmula de colaboración público-privada novidosa: as asociacións locais para a innovación.

O título IX, "Facenda e financiamento local", dividido en catro capítulos, recolle unha das novidades máis salientables da norma, pois nel aséntanse as bases do novo modelo de participación dos municipios nos tributos da Comunidade Autónoma de Galicia:

O capítulo I incorpora os principios reitores das facendas locais, entre os que destaca o principio de suficiencia financeira.

O capítulo II regula a tutela financeira e a colaboración autonómica en materia de recadación local.

O capítulo máis importante deste título é o III, que regula a participación dos municipios nos tributos da Comunidade Autónoma. Nel materialízase o compromiso do Goberno galego coa mellora da suficiencia financeira local, e os seus artigos, que se configuran como base do novo modelo de financiamento local en Galicia, establécese o reforzamento dos recursos locais.

A través desta regulación dáse cumprimento ao mandato inequívoco do artigo 142 da CE, mellorando a suficiencia financeira dos concellos mediante o incremento dos fondos incondicionados que perciben da Comunidade Autónoma.

A dotación do Fondo de Cooperación Local determínase como unha porcentaxe do importe da recadación líquida dos capítulos I, II e III do orzamento de ingresos, polo que se trata dunha verdadeira participación nos tributos autonómicos. Este fondo diferenza na súa estrutura o Fondo Incondicionado Xeral e o Fondo Incondicionado para Gastos non Homoxéneos.

En canto ao Fondo Incondicionado Xeral, a lei regula as variables que determinan a súa repartición, variables que teñen en conta a realidade demográfica galega, o avellentamento da poboación, a dispersión demográfica ou a condición de municipio en situación de reto demográfico, a partir das cales se fixa a cantidade da participación individualizada para o ano base, que para os efectos desta regulación é o ano 2025.

Esta participación evolucionará na mesma porcentaxe de variación que experimente a recadación líquida dos capítulos I, II e III nos anos sucesivos, recalculándose a participación de cada concello de forma automática mediante a aplicación da mesma metodoloxía que se empregou para o cálculo da participación no ano base.

Este modelo fixa varios solos e un teito como garantía de mínimos e tamén de máximos, garantindo así importes mínimos de participación e o cumprimento das regras fiscais.

O Fondo Incondicionado para Gastos non Homoxéneos é un instrumento de financiamento dos concellos que teñen necesidades específicas vinculadas á prestación de determinados servizos, cuxa contía e distribución se fixará anualmente nas leis de orzamentos.

No capítulo IV, co que remata este título, regúlanse as retencións do Fondo de Cooperación Local.

Polo que respecta ás oito disposicións adicionais, a primeira ratifica a asunción progresiva, por parte da Administración autonómica, dos servizos e competencias establecidos no Acordo de cooperación entre a Xunta de Galicia e a Federación Galega de Municipios e Provincias polo que se establece o contido do Pacto local que rexerá na Comunidade Autónoma de Galicia, asinado o 20 de xaneiro de 2006, ou no instrumento que o substitúa.; a segunda recolle o fomento e apoio da participación das entidades locais galegas en programas e proxectos europeos de cooperación territorial; a terceira regula os patrocinios como mecanismo para

promover a participación de iniciativas privadas no desenvolvemento de fins de interese xeral; a cuarta alude ás entidades locais menores existentes con anterioridade ao 1 de xaneiro de 2014; a quinta fai referencia á federación galega de municipios e provincias; a sexta regula aspectos relativos ao Fondo de Cooperación Local; a sétima refírese as asignacións do Fondo de Cooperación Local para o ano 2026.e a oitava regula o requisito de remisión da conta xeral ao Consello de Contas para a concesión de subvencións á Comunidade autónoma.

En canto ás disposicións transitorias, a primeira aclara que os consorcios que á entrada en vigor desta lei teñan a condición de entidades locais deixarán de tela; a segunda regula a inscrición de logotipos e outras marcas ou insignias gráficas persistentes utilizados con carácter xeral e permanente coma imaxe corporativa xeral; a terceira establece o réxime aplicable aos municipios resultantes de procesos de fusión preexistentes; a cuarta regula a aplicación transitoria do normativa reguladora da Comisión Galega de Delimitación Territorial; a quinta regula os acordos de delegación vixentes en materia tributaria; a sexta a implantación e actualización da participación no Fondo Incondicionado Xeral e a sétima contén a regulación dos criterios de reparto do Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos.

A disposición derrogatoria única elimina as disposicións de igual ou inferior rango que se opoñan ao disposto na nova regulación.

Finaliza esta lei con dúas disposicións derradeiras, relativas á súa entrada en vigor e á habilitación para o seu desenvolvemento normativo.

Con este texto, a Comunidade Autónoma Galicia sitúase á vangarda dunha regulación de réxime local innovadora que garante a capilaridade territorial, a modernización dixital e a sostibilidade demográfica, reforzando o autogoberno municipal baixo os principios de eficiencia, transparencia e equidade.

TÍTULO PRELIMINAR
Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto*

1. Esta lei ten por obxecto o desenvolvemento da autonomía das entidades locais de Galicia, de acordo cos principios recollidos na Carta europea de autonomía local. Esta norma garante a autonomía local recoñecida constitucionalmente, no marco da distribución constitucional e estatutaria de competencias e nos termos previstos na lexislación básica estatal, co respecto aos principios de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

2. Enténdese por autonomía local o dereito e capacidade das entidades locais de ordenar e xestionar, no marco do ordenamento xurídico, baixo a súa responsabilidade e en beneficio da comunidade veciñal os asuntos públicos que teñan atribuídos.

Artigo 2. *Organización da planta local*

1. Os municipios e as provincias teñen a condición de entidades locais territoriais de Galicia e gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses, nos termos establecidos pola Constitución, polo Estatuto de autonomía de Galicia, pola lexislación básica estatal e por esta lei.

2. Os municipios e provincias, na súa relación coa Comunidade Autónoma de Galicia, integran un único nivel de goberno.

3. Teñen a condición de entidades locais non territoriais as mancomunidades de municipios e mais as áreas metropolitanas. Así mesmo, conservarán a dita condición as entidades locais menores existentes nos termos establecidos na disposición adicional cuarta da lei e na lexislación básica estatal.

Artigo 3. *Réxime xurídico*

1. As entidades locais rexeranse polo disposto nesta lei e na súa normativa de desenvolvemento, sen prexuízo do establecido na normativa básica estatal.

2. As entidades locais, en desenvolvemento desta normativa, e a través de regulamentos orgánicos e ordenanzas, establecerán por si mesmas a organización e mais as estruturas administrativas e instrumentais necesarias para o exercicio das súas competencias, nos termos previstos na lexislación aplicable, coa finalidade de facer efectivos os principios de bo goberno e de boa administración, así como unha xestión eficaz e eficiente dos recursos públicos en clave de sostibilidade financeira.

3. Os regulamentos e ordenanzas das entidades locais ditaranse no ámbito das súas competencias e de conformidade coa Constitución, coa lexislación básica estatal, con esta lei e coa restante normativa que resulte aplicable.

4. A normativa estatal terá carácter supletorio nos termos previstos no artigo 149.3 da Constitución.

Artigo 4. *Potestades administrativas*

1. Corresponderán ás entidades locais territoriais de Galicia, na súa calidade de administracións públicas, e no ámbito das súas competencias, as potestades e prerrogativas enumeradas na lexislación básica de réxime local.

2. As potestades e prerrogativas a que fai referencia o apartado anterior serán tamén de aplicación ás entidades locais non territoriais, de conformidade, se for o caso, co establecido polos seus estatutos ou norma de creación, coas seguintes particularidades:

a) A potestade tributaria referirase exclusivamente ao establecemento de taxas e contribucións especiais. As entidades locais non territoriais poderán establecer prezos públicos nos termos previstos na lexislación de facendas locais e, se for o caso, na súa norma de creación ou nos seus estatutos.

b) A potestade expropiatoria corresponderá ao municipio ou á provincia, que a exercerá en beneficio e a instancia da entidade local interesada.

Artigo 5. *Principios de actuación*

As entidades locais serven con obxectividade os intereses públicos que lles están encomendados e actúan de conformidade cos principios seguintes:

a) Principio de autonomía local.

b) Principio de autonomía financeira, no marco dos principios de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

c) Principio de subsidiariedade e suficiencia financeira de acordo coa Carta europea de autonomía local.

d) Principio de autoorganización.

e) Principio de igualdade entre homes e mulleres e de aplicación da perspectiva de xénero.

f) Principio de igualdade e diversidade no acceso aos servizos públicos locais por parte da cidadanía.

g) Principio de presenza equilibrada de xénero na designación das persoas integrantes dos órganos colexiados, sempre que sexa posible.

h) Principio de proximidade á cidadanía.

i) Principio de solidariedade e de sostibilidade ambiental.

l) Principio de participación da cidadanía nos procesos de formulación, execución e avaliación das políticas públicas locais.

m) Principio de transparencia, ética pública, rendición de contas e adecuación aos principios de bo goberno e goberno aberto.

n) Principio de pluralismo político e imparcialidade.

o) Principio de humanismo dixital e gobernanza de datos.

p) Principio de innovación e colaboración.

q) Principio de boa administración, simplificación, eficacia e eficiencia na actividade pública local.

r) Principio de accesibilidade universal, garantindo a igualdade de oportunidades, a non discriminación e a participación plena e efectiva das persoas con discapacidade no ámbito das entidades locais, con especial atención ás situacións de maior vulnerabilidade.

Artigo 6. *Lingua oficial*

1. O galego, como lingua propia de Galicia, é a lingua oficial da Administración local. Tamén o é o castelán como lingua oficial do Estado. O galego é a lingua de servizo e lingua de traballo de uso normal e xeral nas entidades locais, as cales deberán garantir, en todo caso, o exercicio efectivo do dereito da cidadanía a escoller a lingua oficial na que se relacionen cos entes locais e o correlativo deber destes de atendela na lingua escolleita, adoptando para tal fin as medidas necesarias.
2. As entidades locais deberán utilizar a lingua galega de xeito normal e xeneralizado en todos os procedementos e trámites que se realicen, como Administración cun alto nivel de implicación como impulsora do progresivo proceso de normalización da lingua galega respectando en todo caso o dereito da cidadanía recolleito no apartado anterior.
3. Corresponde á Xunta de Galicia o impulso do proceso de consolidación da lingua galega na Administración local, moi especialmente a través de programas de formación do seu persoal.

   Sen prexuízo do anterior, a Xunta de Galicia adoptará as medidas oportunas para que nos procedementos de acceso de persoal funcionario á Administración local se garanta o coñecemento da lingua galega.

Artigo 7. *Rexistro de Entidades Locais*

1. A administración autonómica levará o Rexistro de Entidades Locais de Galicia, no que se deberán inscribir todas as entidades locais incluídas no seu ámbito territorial.

2. O dito rexistro terá carácter público, dependerá da consellería competente en materia de Administración local e nel deberán constar de forma actualizada os datos esenciais de cada entidade local.

3. Regulamentariamente determinarase a organización do rexistro, o procedemento para a inscrición das entidades locais, os datos que se deben facer constar e o acceso ao mesmo.

De acordo co disposto na normativa sobre réxime xurídico do sector público, estableceranse os oportunos mecanismos de colaboración, có fin de intercambiar os datos do Rexistro de Entidades Locais galego co rexistro de carácter estatal.

Artigo 8. *Símbolos das entidades locais*

1. As entidades locais da Comunidade Autónoma de Galicia poderán adoptar escudos heráldicos e bandeiras propios e privativos, modificar os xa existentes ou rehabilitar os que historicamente utilizaran. Basearanse en feitos históricos ou xeográficos característicos e peculiares do seu territorio, conforme as normas de heráldica.

2. Ningunha entidade local de Galicia poderá utilizar escudo heráldico ou bandeira que non fosen aprobados polo Consello da Xunta, sen prexuízo daqueles que foron aprobados pola Administración xeral do Estado con anterioridade á transferencia de competencias nesta materia en favor da Comunidade Autónoma de Galicia.

3. As entidades locais poderán aprobar logotipos e outras marcas ou insignias gráficas mediante acordo do pleno da corporación adoptado por maioría absoluta do seu número legal de membros. Nos supostos de programas, actividades ou eventos de carácter temporal adoptarase por maioría simple.

O acordo de aprobación de logotipos e outras marcas ou insignias gráficas deberá inscribirse no Rexistro de Entidades Locais de Galicia cando se utilicen con carácter xeral e permanente como imaxe corporativa institucional. Nestes supostos, o logotipo ou a insignia gráfica non poderá utilizarse como imaxe corporativa institucional ata a súa inscrición no citado rexistro.

4. Os símbolos das entidades locais suxeitaranse ás seguintes limitacións:

a) Prohíbense calquera símbolo que inclúa no seu deseño ou contido siglas, anagramas ou logotipos de partidos políticos, sindicatos, organizacións empresariais e demais asociacións e entidades privadas, así como aqueloutros que impliquen vulneración dos principios constitucionais ou lesión aos dereitos fundamentais.

b) Prohíbese calquera símbolo que fomente ou incite á violencia en calquera das súas manifestacións.

c) Prohíbese calquera símbolo que sexa idéntico a outro ou induza a erro ou confusión con outro validamente inscrito no Rexistro de Entidades Locais de Galicia.

Artigo 9. *Comisión de Heráldica*

1. A Comisión de Heráldica, adscrita á consellería competente en materia de Administración local, é o órgano consultivo da Xunta de Galicia ao que lle corresponde emitir informe vinculante nos procedementos de aprobación, modificación ou rehabilitación de escudos heráldicos ou bandeiras das entidades locais.

2. A composición, a organización, o funcionamento e as funcións da Comisión de Heráldica, así como os procedementos de adopción, modificación ou rehabilitación dos escudos heráldicos e das bandeiras das entidades locais de Galicia, rexeranse polo disposto regulamentariamente.

TÍTULO I
Competencias das entidades locais territoriais

CAPÍTULO I
Disposicións xerais

Artigo 10. *Garantía da autonomía local*

1. A Comunidade Autónoma de Galicia garante e respecta, no ámbito das súas competencias, a autonomía de todas as entidades locais do seu ámbito territorial mediante a atribución ás mesmas de competencias propias nos termos establecidos pola lexislación aplicable, así como mediante o fomento e promoción da colaboración e cooperación entre as distintas administracións públicas para unha mellor prestación á cidadanía dos servizos públicos.

2. En desenvolvemento do principio de autonomía local, as entidades locais terán dereito a participar nos procesos de elaboración das disposicións normativas autonómicas que incidan directamente nas súas competencias propias. Este dereito tamén se estende aos procedementos de elaboración para programas, proxectos e plans ou políticas públicas postos en marcha polos órganos autonómicos competentes que afecten á autonomía local.

3. Este dereito de participación exercerase a través das asociacións que teñan atribuída a defensa e representación dos intereses das entidades locais, sen prexuízo doutros instrumentos ou vías de participación previstos no ordenamento xurídico ou que se habiliten no correspondente procedemento.

Artigo 11. *Principios xerais de atribución das competencias*

1. A autonomía das entidades locais territoriais garántese mediante a atribución ás mesmas das competencias propias previstas na presente lei, ademais das atribuídas na lexislación básica e sectorial do Estado e da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A atribución de competencias ás entidades locais que realice a lexislación sectorial efectuarase consonte os principios de diferenciación, de subsidiariedade, descentralización, eficacia, eficiencia, igualdade e solidariedade, estabilidade e sostibilidade financeira e non duplicidade.

A prestación de servizos polas entidades locais terá lugar no exercicio das competencias propias, das competencias atribuídas por delegación e das demais competencias que poidan exercer de conformidade coa lexislación aplicable, garantindo a todas as persoas o acceso aos servizos públicos locais en condicións de igualdade, nos termos establecidos polo ordenamento xurídico.

CAPÍTULO II
Competencias propias

Artigo 12. *Réxime xurídico*

1. As competencias propias das entidades locais territoriais so poderán ser determinadas por lei, segundo a distribución constitucional das competencias, e serán exercidas en réxime de autonomía e baixo a propia responsabilidade atendendo sempre á debida coordinación, na súa programación e execución, coas demais administracións públicas, nos termos establecidos polas leis.

2. As competencias propias son irrenunciables. As entidades locais territoriais son titulares das competencias propias que se lles atribúan e exerceranas de conformidade coa lexislación básica de réxime local e coa lexislación sectorial aplicable, sen prexuízo das fórmulas de exercicio, cooperación e xestión previstas no ordenamento xurídico.

Artigo 13. *Atribución de competencias propias*

1. As leis autonómicas que atribúan novas competencias ás entidades locais territoriais deberán avaliar a conveniencia da implantación dos servizos conforme os principios de descentralización, eficiencia, estabilidade e sostibilidade financeira.

Igualmente, atenderase ao principio de máxima proximidade da xestión á cidadanía, lexitimándose a actividade pública local cando o ámbito local sexa o máis axeitado para a prestación de acordo coa Carta europea de autonomía local.

2. Para estes efectos, os anteproxectos das leis a que se refire o punto anterior deberán ir acompañados dunha memoria económica elaborada pola consellería competente por razón da materia na que se reflicta o impacto da nova atribución de competencias sobre os recursos financeiros das Administracións públicas afectadas, así como o cumprimento dos principios de estabilidade, sostibilidade financeira e eficiencia do servizo ou actividade. A lei deberá prever a dotación dos recursos necesarios para asegurar a suficiencia financeira das entidades locais, sen que iso poida comportar, en ningún caso, un maior gasto das Administracións públicas.

Os anteproxectos de lei irán acompañados de informes da consellería competente en materia de facenda e mais da consellería competente en materia de Administración local nos que se analice o cumprimento dos criterios antes sinalados.

A lei determinará a competencia local propia de que se trate garantindo que non se produce unha atribución simultánea da mesma competencia á Administración da Comunidade Autónoma.

3. Cando o desenvolvemento regulamentario dunha lei sectorial concrete servizos, actividades ou prestacións derivados de competencias propias previamente atribuídas por lei ás entidades locais territoriais e comporte un impacto económico relevante sobre as súas facendas, o expediente de elaboración da norma

regulamentaria deberá incluír unha memoria económica e os informes previstos no apartado anterior, nos que se avaliará o impacto da regulación sobre os recursos financeiros das administracións afectadas e se acreditará a suficiencia do financiamento.

CAPÍTULO III
Competencias delegadas

Artigo 14. *Delegación de competencias pola Comunidade Autónoma*

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma poderá delegar nas entidades locais territoriais, seguindo criterios homoxéneos, o exercicio das súas competencias consonte ó disposto na lexislación básica en materia de réxime local e na presente lei.

A delegación deberá ir acompañada en todo caso do correspondente financiamento, para o cal será necesaria a existencia de dotación orzamentaria adecuada e suficiente nos orzamentos da Administración xeral da Comunidade Autónoma para cada exercicio económico, sendo nula sen a dita dotación.

2. A delegación producirase por decreto do Consello da Xunta e requirirá aceptación expresa por parte das entidades locais territoriais receptoras, que se formulará e remitirá con carácter previo á deliberación do Consello da Xunta, agás que a delegación veña imposta obrigatoriamente por unha lei.

O proxecto de decreto de delegación deberá ir acompañado dunha memoria económica elaborada pola consellería competente por razón da materia onde se xustifiquen os principios de eficiencia, de eliminación de duplicidades administrativas e de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira. En particular, valorarase o impacto no gasto das administracións públicas afectadas.

O proxecto de decreto acompañarase de informes da consellería competente en materia de facenda e da consellería competente en materia de Administración local nos cales se analice o cumprimento dos criterios antes sinalados.

O decreto de delegación deberá determinar o contido exixido pola lexislación básica de réxime local e, se é o caso, as condicións das súas prórrogas.

Se durante a vixencia da delegación o financiamento asignado resulta insuficiente para cubrir o custo efectivo do seu exercicio, revisaranse as condicións económicas da delegación. De non acadarse un acordo que garanta o financiamento suficiente, procederá a modificación ou, se é o caso, a extinción da delegación nos termos previstos no decreto, sen prexuízo da garantía de continuidade dos servizos afectados.

3. As entidades locais territoriais poderán renunciar á delegación nos supostos establecidos no decreto de delegación, no caso de incumprimento das obrigas financeiras pola Administración delegante ou cando, por circunstancias sobrevidas, se xustifique suficientemente a imposibilidade do seu exercicio sen menoscabo do

exercicio das súas competencias propias. O acordo de renuncia será adoptado polo pleno da respectiva entidade local.

Nestes casos, a Administración xeral da Comunidade Autónoma tramitará o procedemento de extinción da delegación e de liquidación dos medios e recursos asignados, nos termos previstos no decreto de delegación.

Artigo 15. *Delegación de competencias municipais ás deputacións provinciais*

1. Os municipios da Comunidade Autónoma de Galicia poderán delegar o exercicio dalgunhas das súas competencias propias na respectiva deputación provincial coa finalidade de mellorar a eficiencia e a eficacia na prestación dos servizos públicos e evitar duplicidades administrativas, así como de garantir a suficiencia financeira da facenda municipal e salvagardar os principios de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

2. Para a validez da delegación será preciso acordo plenario municipal adoptado de conformidade coa maioría esixida na lexislación básica de réxime local, así como o correspondente acordo plenario de aceptación da deputación provincial adoptado con idéntica maioría. A delegación deberá formalizarse a través dun convenio no que se determine o seu alcance. O mesmo quórum establecido neste apartado será necesario para calquera acordo relativo á modificación ou revogación da delegación conferida.

3. No convenio de delegación estableceranse os mecanismos de compensación financeira derivados do exercicio da competencia propia municipal pola respectiva deputación provincial e, de ser o caso determinaranse a adscrición exclusivamente funcional do persoal municipal e a posta a disposición dos medios materiais necesarios para o exercicio da competencia delegada, de conformidade coa lexislación aplicable.

O convenio que se subscriba para facer efectiva tal delegación deberá axustarse ao disposto na normativa básica estatal reguladora dos convenios administrativos e conter, cando menos, os seguintes extremos:

a) Os suxeitos que subscriben o convenio e a capacidade coa que actúan.

b) Obxecto e as disposicións normativas que permitan a delegación.

c) Análise da necesidade e oportunidade da delegación, así como do impacto económico nas facendas municipal e provincial.

d) Funcións cuxa execución se delega e as facultades que conserva o municipio.

e) Os medios materiais, persoais, económicos, tecnolóxicos e profesionais que poñen a disposición da delegación a deputación provincial e, se for o caso, o municipio.

f) A valoración do custo do servizo, os compromisos económicos asumidos por cada unha das partes, a súa distribución por anualidades e a correspondente imputación orzamentaria.

g) A data de efectividade da delegación e o seu prazo de vixencia.

h) As potestades que se delegan e o alcance da delegación.

i) Os mecanismos de seguimento, vixilancia e coordinación entre ambas as entidades. Entre estes mecanismos figurará unha comisión de seguimento, integrada por representantes de ambas as entidades, que coñecerá das cuestións relativas á interpretación e execución do convenio e formulará propostas para a súa resolución.

l) As consecuencias aplicables no caso de incumprimento das obrigas e dos compromisos asumidos.

m) O réxime de modificación do convenio.

n) O procedemento de revogación da delegación ou denuncia e extinción do convenio, así como o réxime aplicable ás actuacións en curso.

4. Atendendo ás finalidades de mellora da eficiencia na xestión e de sostibilidade financeira, os convenios subscritos para facer efectivas as delegacións poderán ter unha duración máxima de quince anos, en función da natureza e das funcións delegadas, sen que en ningún caso poidan ter carácter indefinido. Antes da finalización do prazo de vixencia, as entidades asinantes poderán acordar expresamente e por unanimidade a súa prórroga por un período de ata catro anos adicionais ou a súa extinción

Os devanditos convenios, así como as súas prórrogas, modificacións e extincións, deberán inscribirse nos correspondentes rexistros de convenios de ambas as entidades e publicarase no boletín oficial da provincia e nos portais de transparencia provincial e municipal.

Cando a deputación provincial considere necesario establecer un marco homoxéneo de prestación de servizos para os municipios da provincia, poderá aprobar un convenio tipo ou unhas bases de delegación aos que se axustarán os correspondentes convenios individuais, sen prexuízo das adaptacións que resulten necesarias en atención ás características do municipio, da competencia ou do servizo.

CAPÍTULO IV
Competencias distintas das propias e das atribuídas por delegación

Artigo 16. *Exercicio de competencias distintas das propias e das delegadas*

1. O exercicio, por parte das entidades locais, de novas competencias que sexan distintas das atribuídas como propias pola lexislación e cuxo exercicio non se encontre delegado só será posible cando non se poña en risco a sostibilidade financeira do conxunto da facenda municipal, de acordo cos requisitos da lexislación de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira, e non se incorra nun suposto de execución simultánea do mesmo servizo público con outra administración pública.

2. Aos efectos do establecido no apartado anterior, con carácter previo ao inicio do exercicio das novas competencias, serán preceptivos e vinculantes o informe da Administración competente por razón da materia no que se sinale a inexistencia de duplicidades e o informe da consellería titular da competencia de tutela financeira sobre as entidades locais na que se declare a sostibilidade financeira das novas competencias.

3. Cando a Administración competente por razón da materia sexa a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, o informe sobre a inexistencia de duplicidades será emitido pola consellería competente en materia de Administración local, logo de consulta á consellería competente por razón da materia nos termos establecidos na presente lei.

Artigo 17. *Definición de novas competencias*

1. Para os efectos do artigo anterior, entenderase por exercicio de novas competencias os procedementos que se inicien para o establecemento de servizos de nova planta, así como tamén a modificación dos servizos xa establecidos co fin de realizar novas actividades prestacionais, cando non constitúa desenvolvemento ou execución de competencias atribuídas como propias nin de competencias que se exerzan por delegación, nin tenda á consecución dos fins das mesmas.

Así mesmo, entenderase como exercicio de novas competencias a execución da actividade de fomento mediante o establecemento de subvencións, cando non constitúa desenvolvemento ou execución de competencias atribuídas como propias nin de competencias que se exerzan por delegación, nin tenda a consecución dos fins das mesmas.

2. En particular, non se entenderá como exercicio de novas competencias:

a) A continuidade na prestación dos servizos xa establecidos.

b) A continuidade da actividade de fomento xa establecida en exercicios anteriores, así como a realización de novas actuacións de fomento que foran xa establecidas nos proxectos de establecemento de servizos obxecto dos informes de inexistencia de duplicidades e sostibilidade financeira previstos nesta lei.

c) A modificación da regulamentación dos servizos, das súas modalidades de prestación ou da situación, deberes e dereitos das persoas usuarias, cando non comporte a realización de novas actividades prestacionais polos servizos xa establecidos ou, aínda que a comporte, non supoña unha modificación substancial das condicións de prestación do servizo, da realización da actividade ou do seu financiamento, de acordo co establecido nesta lei, ou ben o seu exercicio non supoña a asunción de novas obrigas financeiras para a entidade local de acordo coa memoria económica xustificativa que se deberá incluír no expediente.

d) A concorrencia a convocatorias de subvencións ou axudas, así como a formalización de convenios de colaboración de concesión de subvencións, para que as

entidades locais realicen, con carácter conxuntural, actividades de información, de asesoramento, de orientación, de mellora da empregabilidade e formativas, ou outras actividades que non supoñan a creación de novos servizos municipais. Tampouco se entenderá como exercicio de novas competencias a realización das actividades citadas unha vez obtida a subvención.

e) As obras, servizos, axudas, adquisicións ou subministracións de emerxencia por mor de acontecementos catastróficos, de situacións que supoñan grave perigo ou de necesidades que afecten directamente á seguridade pública.

f) A colaboración entre administracións públicas entendida como o traballo en común para a solución daqueles problemas, tamén comúns, que se poidan suscitar máis alá da concreta repartición competencial nos distintos sectores da acción pública.

g) O auxilio administrativo.

h) Os premios que se outorguen sen solicitude previa da persoa beneficiaria.

Artigo 18. *Modificacións substanciais no exercicio das competencias*

1. Só será necesario solicitar a emisión dun novo informe de sostibilidade financeira e inexistencia de duplicidades nos supostos de modificación substancial das condicións de prestación do servizo ou de realización da actividade, ou do seu financiamento.

2. Para estes efectos débese entender por modificación substancial toda aquela modificación que poida afectar de xeito relevante ás condicións tidas en conta na emisión do informe inicial, que poida pór en cuestión a sostibilidade financeira do conxunto da facenda local ou que implique cambios na forma de prestación do servizo que poidan provocar a existencia de duplicidades na súa prestación por confundirse co prestado por outra administración.

3. Os informes poderán determinar as condicións en que se entenderá que existe esta modificación substancial, así como as que se deberán manter ou os límites de desenvolvemento da actividade.

Artigo 19. *Solicitude e documentación para a emisión dos informes competencia da Administración autonómica*

1. Para os efectos da emisión dos informes de sostibilidade financeira e de inexistencia de duplicidades por parte da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, como titular da competencia de tutela financeira e, de ser o caso, como Administración competente por razón da materia, as entidades locais que pretendan exercer novas competencias ou servizos deberán presentar a solicitude de informe dirixida á consellería competente en materia de Administración local, xunto cunha memoria na que a persoa titular da presidencia da corporación xustifique o interese da entidade local na intervención nas materias de que se trate por afectar directamente o círculo dos seus intereses ou a capacidade de xestión da entidade local

en relación coa forma concreta prevista da prestación do servizo ou da realización da actividade.

Así mesmo, deberá xustificarse na indicada memoria a relación das prestacións e actividades previstas en aplicación dos principios de descentralización, proximidade, eficacia e eficiencia, así como a estrita suxeición á normativa de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

A memoria deberá facer referencia ás características proxectadas da actividade pública de que se trate, ao réxime xurídico previsto para o servizo, ao alcance das prestacións previstas en favor da cidadanía e á proxectada regulación dos aspectos de carácter xurídico, económico e administrativo relativos á prestación do servizo.

En particular, para a xustificación de sostibilidade financeira deberá achegarse a seguinte documentación:

a) Liquidación consolidada do exercicio inmediato anterior, xunto co respectivo informe da intervención sobre o cumprimento do obxectivo de estabilidade, regra de gasto e débeda, incluíndo o estado do remanente de tesourería a 31 de decembro do exercicio inmediato anterior.

b) Situación actualizada da débeda viva, con detalle das operacións vixentes e cadros de amortización.

c) Orzamento do exercicio vixente xunto co informe da intervención sobre o cumprimento do obxectivo de estabilidade, regra de gasto e débeda.

d) Detalle e importes das aplicacións orzamentarias correspondentes á competencia para informar tanto de gastos coma de ingresos ou, de ser o caso, previsións das modificacións orzamentarias que se deberán realizar.

En caso de que o gasto derivado do exercicio da nova competencia non se atope consignado nos orzamentos da entidade local, informe da intervención sobre estabilidade orzamentaria e regra de gasto con inclusión da dita competencia.

e) Calquera outra documentación que solicite o órgano competente por ser necesaria para os efectos de emitir o informe sobre sostibilidade financeira.

2. O órgano competente da entidade local deberá solicitar os informes con carácter previo á implantación do servizo, á modificación dos servizos xa establecidos para a realización de novas actividades prestacionais ou á aprobación do plan estratéxico de subvencións.

En particular, nos supostos do exercicio da actividade de fomento polas entidades locais mediante o establecemento de subvencións, os informes previos previstos neste artigo deberán emitirse, con carácter previo ao establecemento das subvencións, sobre o plan estratéxico establecido na normativa de subvencións de Galicia, no que as entidades locais deberán concretar os obxectivos e efectos que se pretenden coa súa aplicación, o prazo necesario para a súa consecución, os custos previsibles e as súas fontes de financiamento.

3. Poderán ser inadmitidas as peticións de informe pola consellería competente en materia de Administración local se da documentación remitida, ou dos antecedentes de que dispoña a Administración autonómica, resulta que non se dan os presupostos previstos nesta lei para a solicitude de informe, e en particular cando non se trate do exercicio de novas competencias ou servizos ou cando da normativa vixente se deduza que a competencia está atribuída como propia á entidade local pola lexislación do Estado ou da Comunidade Autónoma, ou se delegase o seu exercicio.

Artigo 20. *Procedemento e prazo para a emisión dos informes*

1. Recibidas as solicitudes de informe pola consellería competente en materia de Administración local, remitiraas á consellería competente por razón da materia e mais á titular da competencia de tutela financeira sobre as entidades locais, para a súa tramitación de conformidade coa normativa do procedemento administrativo común das administracións públicas.

2. Se a documentación a que se refire o artigo anterior é incompleta, a consellería competente en materia de Administración local ou a consellería titular da competencia de tutela financeira sobre as entidades locais, segundo os casos, requiriralle á entidade local que nun prazo de dez días emende a falta ou xunte os documentos preceptivos, con indicación de que se así non o fai terase por desistida da súa petición, logo de resolución que deberá ser ditada polos órganos indicados.

Así mesmo, poderáselle requirir en calquera momento que corrixa a documentación incompleta ou inexacta, interrompéndose os prazos para a emisión dos informes durante o tempo que medie entre a recepción do requirimento e a entrada da documentación complementaria no órgano competente para emitir o informe.

3. As consellerías competentes para a emisión do informe poderán realizar os actos de instrución necesarios para a determinación, o coñecemento e a comprobación dos datos en virtude dos cales deben emitir o seu informe.

4. Os informes serán emitidos no prazo de dous meses. Cando razóns de interese público o aconsellen poderase acordar, de oficio ou a pedimento da entidade local, aplicar o procedemento a tramitación de urxencia, polo cal se reducirán á metade os prazos establecidos para o procedemento ordinario.

5. Sen prexuízo da obriga da Administración autonómica de emitir o informe, o vencemento do prazo máximo sen que este se notifique lexitima a entidade local a entendelo desfavorable, para os efectos da súa impugnación na vía contencioso-administrativa nos termos e prazos establecidos na lei reguladora de dita xurisdición.

Artigo 21. *Apreciación da inexistencia de duplicidade na prestación de servizos ou na realización de actividades*

1. A prestación dos servizos e realización das actividades proxectados non poderán supoñer a existencia de duplicidades pola execución simultánea dos mesmos servizos ou actividades por outra Administración pública, atendendo sempre aos

concretos servizos ou actividades que se pretenden realizar, en atención aos principios de descentralización, proximidade, eficacia e eficiencia e ás súas características e alcance, atendendo en particular á satisfacción da demanda non cuberta plenamente polos servizos existentes.

2. Para os efectos desta lei, enténdese que existe duplicidade cando dúas ou máis entidades territoriais exerzan de xeito simultáneo funcións públicas substancialmente equivalentes relativas aos mesmos ámbitos de competencia, sobre un ámbito territorial coincidente ou respecto dunha mesma poboación destinataria, e co obxectivo de atender necesidades sociais idénticas.

Non obstante, non se considerará duplicidade cando a actividade, servizo ou prestación, sexa o resultado dun instrumento de cooperación, colaboración ou coordinación interadministrativa, ou do desenvolvemento de políticas públicas compartidas promovidas por outra Administración pública.

Artigo 22. *Apreciación da sostibilidade financeira*

1. Para a apreciación da sostibilidade financeira das novas competencias, actividades e servizos avaliarase a sostibilidade do conxunto da facenda local, de acordo cos requirimentos da lexislación de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

2. En canto ao concepto de sostibilidade financeira, observarase o establecido na normativa en materia de estabilidade orzamentaria.

3. En particular, entenderase que o exercicio das novas competencias, actividades e servizos pon en risco o conxunto da facenda local cando a súa realización poida superar a capacidade da entidade local para financiar os seus compromisos de gasto presentes e futuros dentro dos límites de déficit, débeda pública e morosidade de débeda comercial consonte o establecido na lexislación de estabilidade orzamentaria.

Artigo 23. *Carácter e contido dos informes*

1. Os informes terán carácter vinculante, polo que a entidade local non poderá proceder ao exercicio da competencia, ao establecemento do novo servizo ou á prestación da nova actividade se os informes son negativos por apreciar un risco para a sostibilidade financeira do conxunto da facenda local de acordo cos requirimentos da lexislación de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira, ou por apreciar a existencia de duplicidades por mor dun suposto de execución simultánea do mesmo servizo público con outra Administración pública.

2. Os informes deberán ser debidamente motivados e fundarse en apreciacións obxectivas.

3. Os informes poderán establecer para o exercicio das actividades as condicións que sexan precisas para garantir a sostibilidade financeira e a inexistencia de

duplicidades, así como as que sexan precisas para posibilitar o exercicio das actividades ou a prestación dos servizos.

Artigo 24. *Efectos dos informes*

1. A emisión dos informes non implicará a prestación de calquera tipo de garantía ou a asunción ou transferencia de calquera tipo de responsabilidade financeira pola facenda autonómica polo funcionamento ou o mantemento do servizo fronte á cidadanía, outras administracións públicas ou a propia entidade local.
2. Así mesmo, a emisión do informe sobre a inexistencia de duplicidade de servizos á vista do proxecto concreto de prestación das actividades pola entidade local non implica que a Administración autonómica con competencia material no servizo deba asumir a súa prestación en caso que a entidade local decida posteriormente o abandono ou o non exercicio da competencia, ou careza finalmente dos recursos necesarios para financiala pola evolución das finanzas locais.
3. En particular, a emisión destes informes non compromete ou condiciona a planificación que a Administración autonómica mantén sobre o exercicio das súas propias competencias, nin para decidir a forma en que ela mesma deba exercelas, de xeito adecuado e nas condicións óptimas para o conxunto da cidadanía e sostibles financeiramente.

TÍTULO II
Do municipio

Artigo 25. *O municipio*

1. Os municipios son entidades locais básicas da ordenación territorial da Comunidade Autónoma de Galicia con lexitimidade democrática directa, e canle de participación cidadá nos asuntos públicos locais.

2. O municipio ten personalidade xurídica e capacidade para o cumprimento dos seus fins.

3. Son elementos do municipio: o territorio, a poboación e a organización.

CAPÍTULO I
O territorio

Artigo 26. *O termo municipal*

1. O termo municipal é o territorio en que o municipio exerce as súas competencias.

O exercicio de competencias fóra do termo municipal implicará a nulidade pleno dereito da actuación por manifesta incompetencia, salvo nas fórmulas asociativas previstas nesta lei para a prestación conxunta de servizos e noutros supostos en que

as potestades municipais poidan, ao abeiro dunha norma específica, exceder o propio termo.

2. Todo municipio pertence a unha soa provincia.

3. A división do termo municipal en distritos, barrios e lugares, e as súas alteracións, será competencia do concello, sen prexuízo da obriga de comunicación á consellería competente en materia de Administración local.

Sección 1ª. Das alteracións dos termos municipais

Artigo 27. *Alteración dos termos municipais*

1. A alteración dos termos municipais só se poderá producir entre municipios limítrofes.

2. O termo municipal pódese alterar:

a) Pola fusión de dous ou máis municipios limítrofes para crear un novo municipio.

b) Por incorporación dun ou máis municipios a outro limítrofe.

c) Por segregación de parte do termo dun ou varios municipios para crear un novo municipio.

d) Por segregación de parte do termo dun ou varios municipios para agregarse a outro limítrofe.

3. Ningunha alteración poderá dar lugar a un termo municipal descontinuo nin modificar os límites provinciais.

4. Os límites territoriais dos termos municipais poderanse modificar para adaptalos ás iniciativas de corrección de disfuncións territoriais elaboradas pola Comisión Galega de Delimitación Territorial. A modificación será acordada polo Consello da Xunta a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local, logo de audiencia, por prazo dun mes, dos concellos afectados, informe da respectiva deputación provincial e ditame do Consello Consultivo de Galicia.

5. As alteracións dos termos municipais inscribiranse no Rexistro de Entidades Locais autonómico e estatal.

6. A creación ou supresión de municipios, así como a alteración de termos municipais, requirirán en todo caso de audiencia dos municipios interesados, ditame do Consello Consultivo de Galicia e informe da consellería titular da competencia en materia de tutela financeira das entidades locais.

7. A creación de novos municipios, no caso das segregacións, só se poderá realizar sobre a base de núcleos de poboación territorialmente diferenciados, que por xunto sumen polo menos 8.000 habitantes, e sempre que os municipios resultantes sexan financeiramente sostibles, conten con recursos suficientes para o cumprimento das

competencias encomendadas, para a prestación dos servizos mínimos que lles corresponden e que a súa creación non supoña a diminución da calidade dos que se viñan prestando.

8. Tanto a denominación coma a capitalidade do municipio ou municipios resultantes dun proceso de alteración deberán ser propostas dende o comezo do procedemento.

Sección 2ª. Tipos de alteracións dos termos municipais

Subsección 1ª. Fusión e incorporación de municipios

Artigo 28. *A fusión de municipios*

1. Enténdese por fusión de dous ou máis municipios o resultado da súa unión de xeito tal que estes desaparecen e se crea un novo municipio cuxo territorio e poboación corresponden á suma dos municipios fusionados.

2. Como consecuencia da fusión, o novo municipio creado poderá manter a denominación dalgún dos municipios orixinarios ou establecer unha nova.

3. O novo municipio poderá fixar a súa capitalidade en calquera núcleo do termo resultante.

Artigo 29. *Incorporación de municipios*

1. Enténdese por incorporación a anexión dun termo ou termos municipais a outro municipio, no cal pasan a quedar integrados.

2. O territorio e a poboación do municipio resultante estarán constituídos pola suma do territorio e mais da poboación de todos eles. Manterase a capitalidade e a denominación do municipio incorporante, que integrará para todos os efectos a personalidade xurídica dos municipios incorporados.

Artigo 30. *Medidas de fomento das fusións e incorporacións de municipios*

1. Coa finalidade de fomentar unha organización territorial máis eficiente, sostible e adaptada ás necesidades do territorio, a Xunta de Galicia e as deputacións provinciais promoverán procesos voluntarios de fusión e incorporación entre municipios limítrofes, incentivando a constitución de novos municipios con maior capacidade de xestión e de prestación de servizos e sostibilidade financeira.

2. Para os ditos efectos, a Xunta de Galicia establecerá as seguintes medidas de fomento:

a) Os orzamentos da Comunidade Autónoma incluirán anualmente un subfondo específico de fomento das fusións, que se repartirá entre os municipios resultantes dun proceso de fusión ou incorporación municipal.

b) Criterios de prioridade na concesión de subvencións e axudas destinadas a municipios que se aplicarán de forma proporcionada e conxuntamente cos demais criterios obxectivos de distribución.

c) A Xunta de Galicia poderalles condonar aos municipios resultantes dun proceso de fusión ou incorporación, as débedas pendentes coa Comunidade Autónoma, nos termos que se determine no decreto de fusión ou incorporación.

3. As deputacións provinciais establecerán as seguintes medidas de fomento das fusións e incorporacións de municipios:

a) A inclusión de criterios de prioridade a favor dos municipios resultantes destes procesos nos plans provinciais de cooperación de obras e servizos de competencia municipal e nas convocatorias de axudas e subvencións destinadas a municipios, que se aplicarán de forma proporcionada e conxuntamente cos demais criterios obxectivos de distribución.

b) A prestación de asistencia económica e técnica, que poderá comprender:

1º O financiamento de estudos técnicos, xurídicos e económicos relacionados cos posibles acordos de fusión e incorporación.

2º A colaboración na nova reestruturación orgánica e funcional da entidade local resultante da fusión ou incorporación, incluída a asistencia para a elaboración da relación de postos de traballo, do inventario de bens e do planeamento urbanístico municipal.

4. As medidas de fomento previstas neste artigo serán de aplicación durante un período de oito anos, contados desde a data da última das publicacións oficiais do decreto polo que se acorde a fusión ou incorporación dos municipios correspondentes, sen prexuízo das medidas de asistencia destinadas á preparación dos respectivos procedementos.

Subsección 2ª. Segregación para a creación de municipios independentes

Artigo 31. *Segregación*

1. Enténdese por segregación para a creación de novos municipios a separación de parte do termo dun ou de varios municipios para constituír un novo e independente.

2. A creación dun novo municipio independente por segregación terá carácter excepcional, sendo precisa a concorrencia dos seguintes requisitos:

a) Que existan razóns permanentes de interese público relacionadas coa planificación do territorio.

b) Que o territorio do novo municipio conte cunhas características que singularicen a súa identidade sobre a base de razóns históricas, sociais, económicas, laborais, xeográficas ou urbanísticas.

c) Que se trate dun ou de varios núcleos de poboación territorialmente diferenciados e situados a máis de dez quilómetros da capitalidade do municipio ou municipios de orixe, ou que, sen alcanzar esa distancia, existan dificultades relevantes de acceso á capitalidade por razóns orográficas, pola duración do traxecto, pola insuficiencia do transporte público ou por outras circunstancias de natureza análoga.

d) Que o municipio resultante da segregación teña unha poboación igual ou superior a 8.000 habitantes e que o municipio ou os municipios dos que se segregan non queden por debaixo deste límite poboacional unha vez que se produza a segregación.

e) Que os municipios resultantes sexan financeiramente sostibles e dispoñan de recursos suficientes para o exercicio das súas competencias e o mantemento dos servizos públicos de prestación obrigatoria e que a súa independencia non implique en ningún caso unha diminución da calidade dos que se estiveran prestando.

f) Que os servizos públicos de prestación obrigatoria non viñesen sendo prestados polo municipio ou municipios orixinarios no núcleo ou núcleos que se pretenden segregar coa calidade media coa que se prestan no resto do termo municipal.

g) Que non exista outra alternativa que permita resolver os problemas que motivan a segregación.

Artigo 32. *Especialidades do expediente de segregación*

1. No expediente instruído para o efecto deberán constar de forma clara e fidedigna todos os requisitos mencionados no artigo anterior, así como o proxecto de orzamentos de gastos e ingresos correntes, tanto do municipio ou municipios orixinarios coma do que se pretende constituír. No dito proxecto figurarán, de xeito especial, os ingresos previstos e mais os gastos precisos para o mantemento dos servizos mínimos coa calidade exixida pola lexislación aplicable.

2. As persoas promotoras responderán, de xeito solidario, da veracidade e exactitude dos datos económicos que figuren na documentación achegada, constituíndo para estes efectos un aval polo importe do proxecto dos orzamentos presentados, de xeito que se garanta a responsabilidade fronte aos prexuízos que, de se acordar a segregación, puideran derivar das inexactitudes da devandita documentación. A vixencia deste aval deberá manterse durante os dez anos seguintes á creación do novo municipio.

3. A creación do novo municipio non xerará, por si mesma, obrigas específicas de financiamento, colaboración ou cooperación para a Administración autonómica nin para a deputación provincial distintas das previstas con carácter xeral na lexislación aplicable, sen prexuízo do exercicio das competencias que lles correspondan respecto dos municipios afectados.

4. Os novos municipios asumirán as cargas e obrigas económicas que deriven do seu funcionamento desde a data de eficacia da segregación, sen prexuízo da

repartición de bens, dereitos e obrigas entre os municipios afectados nos termos previstos no artigo seguinte. Esta circunstancia farase constar no decreto que aprobe a segregación

Artigo 33. *Repartición de bens, dereitos e obrigas*

1. En todo procedemento de segregación municipal se garantirá a repartición equitativa e proporcionada de bens, dereitos, obrigas, recursos económicos e persoal entre o municipio ou municipios matrices e o novo municipio resultante da segregación.

2. A repartición realizarase preferentemente mediante acordo entre as corporacións locais afectadas atendendo aos principios de proporcionalidade, funcionalidade e continuidade na prestación dos servizos públicos, e tomando como referencia os criterios de poboación, superficie, localización territorial dos bens, uso efectivo e adscrición de persoal.

3. En caso de non existir acordo entre as partes, constituirase unha comisión de repartición, encargada de formular unha proposta preceptiva e motivada de distribución. A citada comisión terá a seguinte composición:

a) Dúas persoas representantes designadas por cada un dos municipios matrices.

b) Dúas persoas representantes designadas pola comisión xestora ou polo órgano promotor da segregación.

c) Dúas persoas técnicas designadas pola Administración autonómica, unha con perfil xurídico e outra con perfil económico-financeiro.

d) Unha persoa técnica da deputación provincial.

4. A comisión de repartición elaborará un informe técnico conxunto, que incluirá:

a) Inventario de bens inmobles e mobles e de dereitos.

b) Relación do persoal afectado, con proposta de redistribución de acordo co servizo ou función desempeñada.

c) Situación económico-financeira do municipio ou municipios matrices, con proposta de distribución proporcional de obrigas e dereitos pendentes.

d) Proposta de réxime transitorio de cooperación intermunicipal, se for o caso, para a prestación de servizos esenciais.

5. A proposta da comisión elevarase ás corporacións interesadas para a súa aprobación polos respectivos plenos. De persistir o desacordo, corresponderá á persoa titular da consellería competente en materia de Administración local ditar, mediante orde motivada, a resolución definitiva de repartición, que terá efectos vinculantes para as entidades locais afectadas.

6. Se for o caso, a resolución de repartición deberá asegurar a viabilidade institucional do novo municipio, a continuidade dos servizos públicos esenciais e a

suficiencia financeira das distintas entidades locais. Poderase establecer un período transitorio para a execución material da repartición.

Subsección 3ª. Da segregación-agregación

Artigo 34. *Segregación-agregación*

1. Enténdese por segregación-agregación a operación consistente en separar parte dun termo municipal do seu ámbito territorial orixinario para agregalo a outro limítrofe.

2. A segregación de parte dun termo municipal poderá realizarse, para a súa agregación a outro concello limítrofe, cando concorra algunha das seguintes circunstancias:

a) No caso de que exista confusión entre os seus núcleos urbanos como consecuencia do desenvolvemento urbanístico, sempre que o núcleo segregado non sexa capital do seu municipio.

b) Cando existan razóns coñecidas de necesidade ou conveniencia económico-administrativa que o aconsellen, e así se acredite no expediente

c) Cando os servizos públicos de prestación obrigatoria no núcleo poboacional que se vai segregar sexan prestados polo concello ao que se pretenda agregar.

Artigo 35. *Consecuencias económicas da segregación-agregación*

1. O municipio ao que se engade unha parte do termo municipal doutro deberá indemnizar economicamente a este nunha cantidade igual a dez veces o valor nese momento vixente das cantidades deixadas de percibir polo imposto sobre bens inmobles e polo imposto sobre actividades económicas que se devindiquen no territorio a segregar. Esta valoración deberá figurar no expediente tramitado para o efecto.

Se a valoración se considera insuficiente con respecto ao beneficio que a parte do termo municipal que se segrega reporta ao municipio de orixe, a indemnización será fixada polo Consello da Xunta, a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local.

2. Se o municipio do que se segrega unha porción de territorio non acepta a sinalada valoración, o procedemento poderá continuar consignando o importe da valoración na Caixa Xeral de Depósitos da Xunta de Galicia.

Subsección 4ª. Do procedemento común de alteración de termos municipais

Artigo 36. *Incoación do procedemento para alteración dos termos municipais*

1. A alteración de termos municipais poderá ser iniciada ou ben de oficio pola consellería competente en materia de Administración local ou por instancia:

a) Da deputación provincial respectiva.

b) De calquera dos municipios interesados.

c) Da veciñanza, cando se trate de segregacións parciais.

2. En ningún caso procederá a incoación dun procedemento de alteración dos termos municipais se non transcorreron polo menos dez anos desde a desestimación por parte da Xunta de Galicia doutro substancialmente igual.

Artigo 37. *Iniciación do procedemento a instancia dos municipios interesados*

1. O expediente de alteración de termos municipais poderá ser tramitado, con carácter voluntario, polos municipios interesados. En tal caso, o expediente iniciarase polos acordos das respectivas corporacións, adoptados pola maioría esixida na normativa básica de réxime local.

2. Os acordos someteranse a información pública, por un prazo non inferior a un mes, mediante anuncio no boletín oficial da provincia e mais nas correspondentes sedes electrónicas municipais.

3. Rematado o período de información pública, os concellos adoptarán cadanseu un novo acordo, coa mesma maioría esixida para os acordos de iniciación, nos que decidirán sobre a alteración e, se for o caso, sobre as reclamacións presentadas.

4. Se os acordos resultaren favorables á alteración, o expediente elevarase á consellería competente en materia de Administración local.

Artigo 38. *Iniciación do procedemento a instancia veciñal*

1. As alteracións de termos municipais consistentes na segregación de parte dun termo municipal para a constitución dun municipio novo e independente ou na segregación de parte do termo dun municipio para agregalo a outro limítrofe poderán ser promovidas a instancia da veciñanza da parte ou partes que se van segregar.

Para o caso, requirirase o apoio de dous terzos da veciñanza que conte cunha residencia mínima de dez anos no territorio a segregar.

2. Constituirase unha comisión promotora por parte da veciñanza. Para o efecto, tódalas persoas interesadas deberán comparecer ante a persoa titular da secretaria dun dos concellos afectados, que dará fe da comparecencia e da designación.

3. A comisión promotora deberá incorporar ao expediente toda a documentación establecida na presente lei.

4. Unha vez completada a documentación pola comisión, a proposta elevarase aos concellos correspondentes, que logo de sometela a información pública por un prazo non inferior a un mes, adoptarán acordo sobre a mesma no prazo de dous meses.

5. Unha vez adoptados os acordos municipais e incorporada ao expediente a certificación dos mesmos, os concellos afectados desta segregación elevará o dito

expediente á consellería competente en materia de Administración local, aínda que o sentido dalgún ou de todos os acordos municipais non fora favorable á segregación.

Se transcorrido o prazo de dous meses a que se refire o punto anterior non se adoptase acordo municipal expreso, a comisión promotora elevará o expediente á consellería competente en materia de Administración local.

Artigo 39. *Formación do expediente de alteración*

1. Deberán incorporarse aos expedientes de alteración de termos municipais os seguintes documentos:

a) Cartografía na que se reflicta a delimitación existente nese momento dos termos municipais afectados, así como dos resultantes da proposta.

b) Informe no que se xustifique que concorren as motivacións necesarias para realizar a alteración proposta.

c) Informe económico no que se xustifique a posibilidade e oportunidade da modificación pretendida, con especial referencia ao cumprimento dos principios de suficiencia financeira e estabilidade orzamentaria.

d) Memoria xustificativa de que as alteracións non reducen a solvencia dos municipios afectados en prexuízo das persoas acredoras, ou, se for o caso, acta notarial na que se acredite, mediante a comparecencia de dous terzos das persoas veciñas da porción ou porcións segregadas, que se comprometen no novo municipio a responder subsidiariamente respecto dos créditos que existan, agás das obrigas persoais de cada unha *daquelas*.

2. Así mesmo, achegaranse as estipulacións xurídicas e económicas que se propoñan, entre as que deberán figurar, cando proceda:

a) A forma de liquidar as débedas ou créditos contraídos por cada municipio.

b) As fórmulas de administración de bens e xestión de servizos.

c) Calquera outra que lles resulte conveniente aos municipios afectados en canto ás obrigas, dereitos e intereses de cada un deles.

Artigo 40. *Especialidades dos expedientes de fusión e incorporación de municipios*

1. Cando nun municipio o establecemento ou a prestación dos servizos mínimos resulte imposible ou de moi difícil cumprimento, a consellería competente en materia de Administración local poderá incoar estes expedientes de alteración dos termos municipais, sempre que concorran simultaneamente as seguintes circunstancias nalgún dos municipios afectados.

a) Que incumprira os obxectivos de estabilidade orzamentaria, débeda pública e regra de gasto durante os últimos cinco anos, situación que se acreditará no expediente mediante informe da consellería competente en materia de tutela financeira.

b) Que estea en situación de reto demográfico de conformidade co disposto no artigo 72.

c) Que fose dispensado da prestación dos servizos mínimos e que transcorrido o prazo máximo de duración desta dispensa, incluída a prórroga, incumprira a súa obriga de optar por unha das fórmulas de xestión asociativas previstas nesta norma ou de incoar expediente de fusión ou incorporación de municipios.

2. Nos supostos enumerados neste artigo non será necesario acordo favorable do municipio ou municipios nos que concorran as circunstancias enumeradas, sempre e cando conste no expediente a aprobación dos demais concellos afectados por estes expedientes de alteración municipal. Esta alteración de termos municipais aprobarase por lei do Parlamento de Galicia.

Artigo 41. *Especialidades na documentación do expediente de segregación*

1. Nos supostos de segregación de parte dun ou de varios termos municipais para constituír un novo municipio incorporaranse ao expediente, ademais dos documentos a que se refire o artigo 39, os seguintes:

a) Informe demostrativo de que nin o novo municipio nin o orixinario ou orixinarios carecerá dos medios precisos para o cumprimento dos seus fins.

b) Proxecto de repartición de bens, aproveitamentos, usos públicos, créditos e todos os demais dereitos e obrigas, entre os municipios afectados, así como as bases que se establezan para posteriormente resolver calquera outra cuestión que non for posible dilucidar.

c) Certificación, expedida pola persoa titular da secretaría, do municipio ou municipios obxecto de segregación, dos bens, dereitos, usos e aproveitamentos comunais do dito municipio ou municipios obxecto da segregación, así como dos que correspondan exclusivamente á veciñanza da parte ou partes que se pretenda segregar.

d) Certificación da persoa titular da secretaria do municipio ou municipios obxecto de segregación sobre o número de electores, habitantes e persoas veciñas do dito municipio ou municipios afectados e da parte ou partes que se pretenden segregar, segundo os datos oficialmente facilitados pola Oficina do Censo Electoral e o Instituto Nacional de Estatística.

2. Nos supostos de segregación de parte dun termo municipal iniciada á instancia veciñal acreditarase que as persoas asinantes figuran como veciñas/os no padrón municipal, mediante certificación da persoa titular da secretaría do concello estendida ao remate das sinaturas dos que subscriban a solicitude, sinaturas que deberán ser autenticadas notarialmente.

Artigo 42. *Trámite de informe e audiencia*

1. Na tramitación dos expedientes de alteración de termos municipais solicitarase informe da consellería titular da competencia en materia de tutela financeira.

2. Tramitado o expediente, e para os efectos de emisión do informe que coiden oportuno, darase audiencia no prazo dun mes:

a) Aos municipios e demais entidades locais interesadas, cando a iniciación fose decretada de oficio pola consellería competente en materia de Administración local ou á instancia dalgún dos municipios interesados ou da deputación provincial respectiva.

b) Á deputación provincial, no caso de que as alteracións de termos municipais fosen tramitadas, con carácter voluntario, polos municipios interesados ou promovidas polas persoas veciñas residentes na parte ou partes que se pretenda segregar, ou iniciadas de oficio pola consellería competente en materia de Administración local

Artigo 43. *Proposta de resolución*

1. Recibidos os informes a que se refire o artigo anterior, ou transcorrido o prazo dun mes sen que sexan emitidos, a consellería competente en materia de Administración local elevará o expediente á Comisión Galega de Delimitación Territorial de Galicia para que emita o correspondente informe e elaborará proposta de resolución. Para estes efectos, a devandita consellería poderalles solicitar a todas as administracións públicas que considere precisas cantos datos estime necesarios coa finalidade de dispor dos elementos obxectivos suficientes para a elaboración da proposta de resolución.

2. O informe e proposta de resolución a que se refire o apartado anterior seranlle remitidos, xunto co expediente, pola consellería competente en materia de Administración local ao Consello Consultivo de Galicia, para o seu ditame.

Artigo 44. *Resolución do procedemento*

1. Agás no suposto previsto no artigo 40, a resolución do procedemento farase por decreto do Consello da Xunta a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local, do cal se lle dará traslado á Administración xeral do Estado para os efectos previstos na normativa básica en materia de réxime local.

2. As resolucións definitivas favorables dos expedientes de alteración de termos municipais deberán conter:

a) Nome do novo municipio .

b) Núcleo en que radicará a capitalidade.

c) Novos límites dos termos municipais afectados.

d) Poboación e núcleos dos termos municipais afectados.

e) Aprobación das estipulacións xurídicas e económicas acordadas.

3. A resolución publicarase no *Diario Oficial de Galicia*, no boletín oficial da provincia correspondente e mais no *Boletín Oficial del Estado*.

Artigo 45. *Composición das novas corporacións*

Nos casos de creación de novos municipios ou de alteración de termos municipais durante o período que medie entre eleccións municipais, observaranse as seguintes normas:

a) No caso da fusión de dous ou máis municipios limítrofes, cesarán os membros de todas as corporacións municipais afectadas e a consellería competente en materia de Administración local designará unha comisión xestora integrada por un número de persoas vogais xestoras igual ao que correspondería de persoas concelleiras segundo a poboación total resultante do novo municipio.

A designación farase seguindo os mesmos criterios de repartición utilizados para as eleccións municipais segundo os resultados que se produciran nestas no conxunto dos municipios afectados.

b) Nos supostos de incorporación dun ou máis municipios a outro limítrofe, cesarán os membros das corporacións dos municipios incorporados. Se como consecuencia da incorporación lle corresponde ao municipio resultante un maior número legal de persoas concelleiras de conformidade co disposto na lexislación electoral, a diferenza será cuberta por persoas vogais xestoras designadas pola consellería competente en materia de Administración local de entre os membros cesados das corporacións. A designación farase seguindo os mesmos criterios que se utilizaron para as eleccións municipais, repartindo o número de persoas concelleiras en que resulte incrementada a nova corporación entre as candidaturas segundo os resultados que obtiveran no conxunto dos municipios que se incorporan.

c) Cando se trate da creación dun novo municipio pola segregación de parte dun ou de varios municipios, ou da segregación de parte dun municipio para agregalo a outro, aquel do que se segregue a porción de territorio permanecerá co mesmo número de persoas concelleiras que tiña. O novo municipio procedente da segregación será rexido e administrado por unha comisión xestora designada pola consellería competente en materia de Administración local de acordo cos resultados das eleccións municipais na mesa ou mesas correspondentes ao territorio segregado.

d) Se como consecuencia da agregación lle corresponde ao municipio que recibiu a porción segregada un maior número de persoas concelleiras, a diferenza será cuberta por persoas vogais xestoras designadas pola consellería competente en materia de Administración local de acordo cos resultados das eleccións municipais na mesa ou mesas correspondentes ao territorio segregado.

Artigo 46. *Estatuto das persoas integrantes da comisión xestora.*

A persoa titular da presidencia e persoas vogais das comisións xestoras citadas no artigo precedente terán os mesmos dereitos e obrigas ca os recoñecidos na lexislación de réxime local para as persoas titulares da alcaldía e persoas concelleiras, respectivamente.

Sección 3ª. Da demarcación, deslinde e amolloamento

Artigo 47. *Facultades de demarcación, deslinde e amolloamento*

1. Os concellos terán a facultade de promover a demarcación, o deslinde e o amolloamento dos seus termos municipais.

2. Enténdese por demarcación a operación consistente na fixación, a unha entidade local, do termo municipal que lle corresponde, ou na corrección do fixado.

3. Enténdese por deslinde a operación consistente na identificación dos límites determinantes do ámbito territorial de dúas ou máis entidades locais limítrofes no caso de existir confusión entre eles.

4. Enténdese por amolloamento a operación consistente na colocación de fitos ou marcos cos que se sinale ou faga perceptible a liña divisoria entre os termos municipais pertencentes a dúas ou máis entidades locais limítrofes. Esta operación realizarase de acordo coas correspondentes coordenadas GMS.

Artigo 48. *Conflitos intermunicipais*

1. Os conflitos que poidan xurdir entre municipios en relación coa demarcación e co deslinde dos seus termos serán resoltos polo Consello da Xunta, a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local e logo do informe da Comisión Galega de Delimitación Territorial.

2. Os expedientes e as pretensións que deles deriven referiranse unicamente a cuestións de índole administrativa. Neste senso, e antes de comezar a tramitación do oportuno expediente, a consellería competente en materia de Administración local procederá ao estudo do mesmo e da solicitude presentada, e a resolverá motivadamente, logo de audiencia das persoas interesadas, sobre o arquivamento do expediente e a conseguinte non iniciación do procedemento se entende que a cuestión sobre a que se formula o conflito de lindes lle corresponde revolvela á xurisdición civil.

3. Cando se pretenda a substitución dun deslinde xa trazado por outro anterior, os promotores da recuperación deste último deberán acreditar, de xeito indubitado, a necesidade de revisión do deslinde do que se pretende a variación, debendo ao comezo do procedemento depositar un aval equivalente ao triplo do valor catastral do terreo en discusión, co cal responderán dos gastos que se poidan ocasionar durante a tramitación do expediente. A súa contía será calculada e liquidada de oficio pola Administración autonómica.

Artigo 49. *Procedemento de demarcación, deslinde e amolloamento*

1. Para a demarcación, o deslinde e o amolloamento dos termos municipais, os concellos aos que afecte a liña divisoria nomearán cadansúa comisión composta pola persoa titular da alcaldía e tres persoas concelleiras que, xunto coa persoa titular da secretaría da corporación e coa persoa técnica que designe cada concello, verificarán a operación de que se trate.

2. Unicamente asistirán ao acto, por cada municipio, ademais dos membros da citada comisión, dúas persoas que pola súa idade e acreditado xuízo poidan xustificar o sitio en que estiveron os marcos ou sinais divisorios e mais as persoas propietarias dos terreos afectados.

3. A duración máxima do procedemento será de doce meses. En caso de non se ditar resolución expresa no prazo indicado, a solicitude entenderase desestimada por silencio administrativo.

Artigo 50. *Conformidade cos límites existentes*

Cando os concellos interesados estean conformes cos límites nese momento existentes, non procederá nova fixación, agás en casos excepcionais en que documentalmente se xustifiquen erros materiais ou vicios de procedemento na delimitación anterior.

Artigo 51. *Procedemento de resolución de diverxencias*

1. Cando existan diverxencias entre os concellos implicados en canto á maneira de apreciar o sitio por onde debe pasar a liña divisoria ou no que se deben colocar os fitos ou marcos, cada comisión levantará acta por separado. Nela faranse constar todos os datos, antecedentes e detalles que se estimen precisos para xustificar a súa apreciación. Con esta actuación daranse por rematadas as actuacións previas.

2. As persoas titulares das alcaldías respectivas remitirán as actas, con todos os demais antecedentes, á consellería competente en materia de Administración local, que lle enviará o devandito expediente ao Instituto Xeográfico Nacional. Este deberá designar o persoal técnico que deba presentarse sobre o terreo en unión das comisións sinaladas e da persoa representante da referida consellería, a fin de elaborar informe acerca do deslinde dos termos municipais, á vista e de conformidade cos documentos presentados, establecendo a súa demarcación definitiva e os puntos onde se deben situar os correspondentes marcos.

3. Recibido o informe do Instituto Xeográfico Nacional, remitirase o expediente a informe da Comisión Galega de Delimitación Territorial e da deputación provincial respectiva, e será resolto polo Consello da Xunta, a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local, logo do ditame do Consello Consultivo de Galicia.

4. Da fixación da correspondente liña límite daráselle coñecemento á Administración xeral do Estado con obxecto da súa inscrición no Rexistro Estatal de Entidades Locais, aínda que tamén se deberá inscribir no rexistro de entidades locais de Galicia.

Artigo 52. *Deslinde interprovincial*

Cando os deslindes afecten aos límites das provincias, cada unha das deputacións provinciais interesadas terá dereito a se integrar nas comisións previstas no artigo 49 desta Lei cunha representación igual á de cada concello.

Artigo 53. *Incomparecencia dos concellos*

Nos expedientes de sinalización da liña de deslinde, a incomparecencia da representación dalgún dos concellos, sempre que fose convocado de forma fidedigna, nas operacións de campo que se deban realizar determinará o decaemento do seu dereito a intervir na correspondente operación, que continuará coa representación do concellos ou concellos comparecentes, sen prexuízo dos dereitos de alegación e impugnación que procedan.

Artigo 54. *Competencia no suposto de segregación*

A determinación dos límites dos novos municipios constituídos pola segregación de parte do termo dun ou de varios municipios corresponderalle ao Consello da Xunta.

Sección 4ª. Capitalidade e denominación do municipio

Artigo 55. *Concepto de capitalidade*

Enténdese por capitalidade dos municipios a sede daqueles núcleos de poboación en que as ditas entidades teñan radicados os seus órganos de goberno e administración de forma permanente, e así veña especificado nas correspondentes inscricións existentes nos rexistros oficiais, estatal e autonómico, de entidades locais.

Artigo 56. *Causas da alteración da capitalidade*

O cambio de capitalidade terá que se fundar nalgunha das seguintes circunstancias:

a) Desaparición do núcleo urbano onde estivera establecida.

b) Maior accesibilidade do núcleo de poboación proposto.

c) Razóns de índole histórica.

d) Maior número de persoas veciñas con residencia habitual no núcleo proposto.

e) Razóns económicas ou beneficios notorios que reporte este cambio ás persoas residentes no termo municipal.

Artigo 57. *Cambio de denominación dos municipios*

Nos expedientes de cambio de denominación dos municipios teranse en conta as seguintes regras:

a) A denominación proposta non poderá ser idéntica a outra existente no territorio nacional nin inducir a erro na organización dos servizos públicos.

b) A denominación proposta será axeitada á toponimia galega e a súa normativa.

c) A denominación proposta deberá ser compatible cos principios e valores constitucionais e non implicar lesión aos dereitos fundamentais.

Artigo 58. *Procedemento para a alteración da capitalidade ou denominación dos municipios*

1. O procedemento de alteración da capitalidade ou denominación dun municipio requirirá o acordo do concello afectado, adoptado pola maioría esixida pola lexislación básica de réxime local.

2. O expediente someterase a información pública, polo prazo dun mes, mediante a inserción de anuncio no boletín oficial da provincia e mais na sede electrónica do municipio.

3. Resoltas, se for o caso, as alegacións presentadas, solicitarase o informe da deputación provincial respectiva e, segundo o obxecto do procedemento, o informe da Comisión Galega de Delimitación Territorial ou da Comisión Galega de Toponimia. Emitidos os informes, a persoa titular da Consellería competente en materia de Administración local elevará o expediente, coa súa proposta, ao Consello da Xunta para a súa resolución mediante decreto.

4. Ningún municipio de Galicia poderá empregar unha denominación que non fose aprobada polo Consello da Xunta.

5. Os cambios de denominación e capitalidade dos municipios serán inscritos no Rexistro de Entidades Locais da Comunidade Autónoma de Galicia e publicados no *Diario Oficial de Galicia*.

6. Daráselle conta destes cambios á Administración Xeral do Estado, co obxecto da súa anotación no Rexistro de Entidades Locais e da súa publicación no *Boletín Oficial del Estado*.

Sección 5ª. Da Comisión Galega de Delimitación Territorial

Artigo 59. *Organización e funcionamento*

1. A Comisión Galega de Delimitación Territorial é o órgano colexiado de estudo, consulta e proposta en relación coas materias que afecten á determinación, revisión e modificación dos límites territoriais das entidades locais de Galicia, en particular con

aquelas respecto das que, en materia de estrutura territorial, deba entender a Administración autonómica no exercicio das súas competencias estatutarias.

2. Son funcións desta comisión:

a) Emitir informe sobre os expedientes de alteración de termos municipais.

b) Emitir informe sobre os expedientes de modificación de capitalidade.

c) Elaborar, por petición do Consello da Xunta, os estudos e propostas de revisión para proceder á aplicación do disposto no artigo 27 da lei.

d) Exercer as demais funcións que lle atribúan as leis.

Artigo 60. *Composición*

1. A composición, a estrutura orgánica e o funcionamento da Comisión Galega de Delimitación Territorial. rexeranse polo disposto regulamentariamente. En todo caso deberán formar parte dela persoas representantes da Administración autonómica e das entidades locais designadas polas súas entidades asociativas máis representativas da forma máis adecuada para garantir unha presenza substancialmente proporcional aos resultados das últimas eleccións municipais.

2. Tamén poden formar parte representantes de institucións públicas e privadas que, en virtude dos seus fins e obxectivos, teñan especial relación ou incidencia na ordenación territorial de Galicia.

CAPÍTULO II
A poboación

Artigo 61. *Estatuto da veciñanza*

O estatuto da veciñanza está integrado polos dereitos, deberes e, se é o caso, responsabilidades das persoas veciñas dos municipios de Galicia recollidos neste capítulo.

Artigo 62. *Dereitos das persoas veciñas dun municipio*

1. Sen prexuízo dos dereitos recoñecidos pola lexislación básica de réxime local, son dereitos das persoas veciñas os seguintes:

a) Relacionarse cunha Administración municipal eficaz, transparente, obxectiva e participativa.

b) Elixir e ser elixible de acordo co disposto na lexislación electoral.

c) Participar na identificación, elaboración, xestión e avaliación de políticas públicas locais, así como nos asuntos públicos, de acordo co disposto nas leis, nos regulamentos orgánicos municipais, nos regulamentos orgánicos de participación cidadá e demais instrumentos municipais.

d) Gozar dun medio ambiente e dun espazo público urbano axeitado e sostible.

e) Dispor de contornas accesibles que non supoñan barreiras nin restricións ao tránsito e á participación das persoas con discapacidade.

f) Acceder de maneira efectiva, e en réxime de igualdade, aos servizos públicos en condicións de calidade, continuidade, proximidade, accesibilidade universal e sostibilidade.

g) Recibir información acerca dos riscos, de carácter natural ou tecnolóxico, que poidan afectar ao ámbito municipal, así como, se for o caso, dos plans municipais de protección civil.

h) Acceder á información pública nos termos previstos na normativa de transparencia.

i) Ser atendidas no exercicio dos seus dereitos por medios presenciais e dixitais accesibles, con plena garantía de igualdade, non discriminación e trato digno.

l) Acceder á cultura, á lingua e ao resto de bens materiais e inmateriais do patrimonio cultural.

m) Empregar o galego ou o castelán e ser atendidas no idioma de elección nas relacións coa Administración local de acordo co disposto na lei.

n) Colaborar coa Administración municipal a través das canles establecidas legalmente, incluíndo órganos de participación, procesos de consulta pública ou orzamentos participativos.

o) A igualdade de trato entre homes e mulleres, así como a non discriminación por razón de sexo ou por calquera outra circunstancia, por parte da Administración municipal e dos seus entes instrumentais vinculados ou dependentes.

p) A garantía dos dereitos fundamentais de todas as persoas~~,~~ e, en especial, das persoas ou grupos de persoas vulnerables ou que sufran discriminación, por parte da Administración municipal e dos seus entes instrumentais vinculados ou dependentes.

q) Formular peticións, queixas, suxestións e reclamacións ante os órganos municipais, e recibir resposta no prazo establecido pola normativa aplicable.

r) Aqueles outros dereitos establecidos na normativa ou, se for o caso, nas ordenanzas e regulamentos municipais.

2. A Administración municipal velará polo efectivo exercicio destes dereitos e adoptará as medidas necesarias para a súa difusión, protección e garantía, especialmente no caso de persoas en situación de vulnerabilidade ou con risco de exclusión.

Artigo 63. *Deberes e responsabilidades das persoas veciñas dun municipio*

1. Son deberes e responsabilidades das persoas veciñas dun municipio, sen prexuízo do establecido noutras normas de aplicación, os seguintes:

a) Cumprir a normativa local e colaborar na súa aplicación.

b) Contribuír mediante as prestacións económicas que se establezan legalmente ou por medio de ordenanzas municipais, nos termos previstos pola lei, a que se poidan facer efectivas as competencias municipais.

c) Comunicarlle ao concello calquera variación das circunstancias persoais que supoña unha modificación daqueles datos que deban figurar no padrón municipal de acordo coa normativa que sexa de aplicación.

d) Colaborar en situacións de emerxencia ou catástrofe, nos termos previstos pola normativa aplicable e conforme ás indicacións das autoridades locais competentes.

e) Facer un uso racional e axeitado do patrimonio, infraestruturas e servizos municipais, así como do mobiliario urbano.

f) Cooperar co concello na mellora da convivencia, da cohesión social e da sostibilidade da contorna urbana ou rural.

g) Exercer os seus dereitos respectando os dereitos dos demais e o interese xeral da comunidade veciñal.

h) Preservar e contribuír á mellora do medio ambiente, do espazo público e da paisaxe urbana mediante comportamentos ecolóxicos e sostibles.

i) Calquera outro deber previsto na normativa, e, en particular, nas ordenanzas municipais que regulen os usos dos espazos públicos ou as relacións de convivencia entre a veciñanza.

2. Os concellos fomentarán o cumprimento dos deberes cívicos enumerados mediante as oportunas campañas de información, concienciación e participación cidadá.

CAPÍTULO III
Competencias e servizos municipais

Sección 1ª. Competencias propias

Artigo 64. *Principios xerais*

1. A dirección política e de goberno dos municipios desenvolverase de acordo cos principios de autonomía local, autonomía e suficiencia financeira, eficacia, eficiencia, transparencia e rendición de contas.

2. Os municipios poderán exercer, no ámbito das súas competencias, facultades de ordenación, promoción e xestión para a formulación e posta en marcha de políticas propias sobre todos aqueles asuntos públicos que afecten ás persoas veciñas, incidan directa ou indirectamente sobre os intereses municipais ou afecten ao seu territorio,

sen prexuízo do réxime aplicable ao exercicio de competencias distintas das propias e das atribuídas por delegación.

Enténdense por facultades de ordenación a aprobación, polo órgano municipal competente, de disposicións normativas de carácter xeral sobre unha materia de competencia municipal.

Enténdese por facultades de promoción as medidas ou accións dirixidas a incentivar un sector ou ámbito da actividade pública ou privada que teñan utilidade social e sexan favorecedoras do crecemento do municipio.

Enténdense por facultades de xestión a aplicación da normativa vixente a través de actos administrativos ou resolucións a persoas ou situacións concretas.

Artigo 65. *Competencias propias dos municipios*

O municipio exercerá, en réxime de autonomía e baixo a súa responsabilidade, as competencias propias, nos termos da lexislación do Estado e da Comunidade Autónoma, nas seguintes materias:

a) A ordenación e xestión da convivencia nos espazos públicos municipais, así como a actuación coordinada da policía local e dos servizos municipais de protección civil coas demais administracións públicas e coas forzas e corpos de seguridade competentes, a través das xuntas locais de seguridade, dos órganos de coordinación en materia de protección civil e dos demais instrumentos previstos na normativa aplicable, con especial atención ás actividades desenvolvidas en lugares e establecementos de pública concorrencia.

b) A planificación, promoción, programación e xestión de vivendas de protección pública, con criterios de sostibilidade financeira, e de conservación e rehabilitación da edificación.

c) A ordenación, planificación e xestión das infraestruturas, equipamentos e instalacións de titularidade municipal, incluídas a súa conservación e mantemento.

d) A ordenación, planificación, promoción e xestión da mobilidade sostible no municipio, incluída, cando proceda, a implantación e prestación do transporte colectivo urbano de persoas viaxeiras, garantindo a seguridade viaria, a accesibilidade universal, e adecuada integración dos distintos modos de desprazamento.

e) A ordenación, xestión e control dos servizos municipais do ciclo integral da auga de uso urbano, garantindo o acceso universal e equitativo á auga potable, o tratamento das augas residuais e a súa reutilización, así como tamén a prestación do servizo de rede de sumidoiros, incluíndo o control dos vertidos ás redes.

f) A ordenación, xestión, defensa e protección do medio ambiente e dun desenvolvemento sostible, a conservación ordinaria dos leitos fluviais nos tramos urbanos, nos termos previstos na normativa sectorial aplicable, así como a protección acústica, luminosa e atmosférica nos tramos urbanos.

g) A ordenación, xestión, prestación e control dos servizos de recollida, transporte e tratamento de residuos domésticos xerados nos fogares, comercios e servizos do municipio, con especial incidencia na planificación, vixilancia, inspección, programación e disciplina da redución da produción dos residuos. nos termos establecidos pola lexislación sectorial aplicable.

h) A ordenación e xestión dun alumeado público municipal eficiente, co uso dunha enerxía accesible, segura, sostible e moderna.

i) A policía local, a ordenación do tráfico, a seguridade viaria, o estacionamento de vehículos, a protección civil, a prevención e extinción de incendios urbanos, o a conservación, limpeza e policía das praias e zonas de baño, así como a vixilancia do cumprimento das normas en materia de salvamento e seguridade das persoas , nos termos establecidos pola lexislación de costas e normativa autonómica de aplicación.

l) A conservación do patrimonio histórico municipal e a elaboración e aprobación de plans especiais de protección e de catálogos que preserven o patrimonio e garantan o seu mantemento nos termos establecidos pola lexislación urbanística e de patrimonio cultural.

m) A ordenación, promoción e xestión de accións que fomenten a dinamización empresarial e económica do municipio.

n) A ordenación, promoción e xestión do turismo local.

o) A promoción da defensa e protección de persoas usuarias e consumidoras.

p) A ordenación, promoción e xestión dos mercados, abastos, feiras, lonxas e comercio ambulante.

q) O desenvolvemento local económico e social do municipio

r) A execución de programas municipais e a xestión de accións tendentes a diminuír a desigualdade de xénero, ou calquera forma de discriminación contra as mulleres e nenas, e a promover accións que teñan como finalidade eliminar toda forma de violencia contra a muller no ámbito público e privado.

s) A execución de programas municipais destinados á infancia, xuventude e persoas maiores, promovendo accións que redunden na conciliación da vida laboral e familiar.

t) A ordenación e xestión en materia de animais de compañía e potencialmente perigosos, así como a recollida de animais domésticos abandonados dentro do termo municipal.

u) A ordenación e promoción do deporte e das actividades deportivas e a xestión de equipamentos deportivos de uso público.

v) A ordenación e promoción da cultura e de actividades culturais e a xestión de equipamentos culturais de uso público.

w) A ordenación, planificación e xestión, así como o control sanitario, de cemiterios e servizos funerarios.

x) A ordenación e xestión de estruturas de participación cidadá, a transparencia, o bo goberno e o acceso ás novas tecnoloxías.

z) A administración electrónica, a racionalización e a simplificación de procedementos. En particular, a promoción no termo municipal da participación da cidadanía no uso eficiente e sostible das tecnoloxías da información e das comunicacións.

aa) A cooperación coa Administración educativa na obtención dos solares necesarios para a construción de novos centros docentes e a participación na vixilancia do cumprimento da escolaridade obrigatoria. A conservación, mantemento e vixilancia dos edificios de titularidade local destinados a centros públicos de educación infantil, de educación primaria ou de educación especial.

bb) As demais que lles sexan atribuídas como propias por unha lei estatal ou autonómica.

Sección 2ª. Servizos municipais

Artigo 66. *Dispensa da prestación dos servizos mínimos*

1. Os municipios deberán prestar os servizos establecidos como mínimos na lexislación básica de réxime local e sectorial, agás no caso dispensa.

2. Se o establecemento ou a prestación dos servizos mínimos resultaren imposibles ou de moi difícil cumprimento, en aplicación do principio de subsidiariedade os municipios poderán solicitar á Administración autonómica a dispensa da obriga de prestalos.

3. A tramitación do expediente de dispensa axustarase ás seguintes prescricións:

a) Debe constar memoria da alcaldía xustificativa da imposibilidade ou dificultade de prestación do servizo.

b) Acordo do pleno da corporación, adoptado por maioría absoluta do número legal de membros da corporación, solicitando a dispensa.

c) Informe da deputación provincial correspondente, que se deberá pronunciar sobre a concorrencia dos requisitos previstos no apartado 2 deste artigo para a concesión da dispensa.

d) Informe da dirección xeral competente en materia de Administración local.

e) Proposta de resolución da consellería competente en materia de Administración local.

f) Acordo do Consello da Xunta na que se determinará:

1º As contribucións económicas municipais para cubrir a totalidade do custo do servizo, cando a dispensa sexa debida a causas técnicas, ou para cubrir o custo parcialmente, cando sexa debida a razóns de natureza económica.

2º A duración da dispensa, dentro dos límites establecidos na lei

Artigo 67. *Especialidades na tramitación do expediente de dispensa*

1. Non será necesario seguir a tramitación regulada no artigo anterior cando concorra algún dos seguintes supostos:

a) Naqueles casos de municipios que, pola insuficiente capacidade financeira, pola especial estrutura do territorio e dos asentamentos da poboación ou por outras causas técnicas, non poidan prestar axeitada ou eficientemente os servizos mínimos da súa competencia.

b) Naqueles casos de municipios nos cales as aplicacións orzamentarias para retribuír as funcións reservadas constitúan máis do cincuenta por cento do seu orzamento.

2. Á deputación provincial correspondente valorará, respecto dos municipios do seu ámbito territorial, a concorrencia das causas obxectivas previstas no número 1 que xustifican a aplicación destas especialidades, asegurará a axeitada prestación dos servizos mínimos que o requiran e, se for o caso, exercerá as funcións reservadas.

Para estes efectos, poderanse articular os medios técnicos e económicos precisos para garantir a cooperación da Administración autonómica coa provincial ou a axeitada prestación dos servizos mínimos que o requiran.

3. A aplicación do establecido no parágrafo anterior requirirá a aprobación do Consello da Xunta, a proposta da correspondente deputación provincial, sempre que non exista oposición do municipio interesado no trámite de consulta que se lle outorgue.

Artigo 68. *Duración da dispensa*

1. A dispensa da prestación de servizos mínimos terá en todo caso carácter provisional, cunha duración máxima de cinco anos, prorrogable por unha soa vez por un período máximo de igual duración.

A prórroga será autorizada polo Consello da Xunta, precedendo solicitude de prórroga por parte do municipio e informe da deputación provincial sobre a persistencia das circunstancias que motivaron a concesión inicial.

2. Cando, unha vez esgotado o prazo máximo da dispensa, persistan as circunstancias que a motivaron, o concello coa asistencia da deputación provincial correspondente, deberá adoptar unha fórmulas de cooperación, prestación asociada ou xestión supramunicipal que garanta a prestación dos servizos mínimos.

Excepcionalmente, cando se acredite a inviabilidade estrutural do municipio, a insuficiencia das fórmulas anteriores e a mellora efectiva da prestación dos servizos, nos termos do artigo 40, poderá incoarse un expediente de fusión ou incorporación, de conformidade co procedemento previsto na lei, logo da audiencia dos municipios afectados e dos informes e ditames preceptivos.

Durante a tramitación do expediente de fusión ou incorporación, a deputación provincial correspondente subrogarase temporalmente na prestación material dos servizos mínimos afectados, sen alteración da súa titularidade municipal, nos termos, polo prazo e co financiamento que determine o acordo do Consello da Xunta.

CAPÍTULO IV
Réximes municipais especiais

Sección 1ª. Réxime da capital de Galicia e dos municipios de gran poboación

Artigo 69. *Réximes municipais especiais*

1. Mediante lei autonómica poderase establecer un réxime xurídico específico para os municipios nos que concorran características turísticas, histórico-artísticas, industriais, rurais, demográficas ou territoriais singulares que, debidamente acreditadas, xustifiquen un tratamento diferenciado, con respecto á autonomía local e á normativa básica de réxime local.

2. A Xunta de Galicia poderá adoptar, e sen prexuízo das previsións específicas que establezan as propias leis sectoriais, medidas especiais de fomento e colaboración para a mellor consecución dos obxectivos tidos en conta á hora de outorgar a un municipio un réxime municipal especial.

Artigo 70. *O municipio de Santiago de Compostela*

O municipio de Santiago de Compostela ten, por atribución legal específica, a condición de capital de Galicia e goza, en consecuencia, do réxime xurídico e de financiamento previsto na lei reguladora do estatuto da capitalidade de Galicia.

Artigo 71. *Municipios de gran poboación*

1. De acordo coa normativa básica de réxime local, seralles de aplicación aos municipios da Coruña, Ferrol, Lugo, Ourense, Pontevedra, Santiago de Compostela e Vigo o réxime de organización dos municipios de gran poboación regulado no título X da Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, por entender que concorren as circunstancias de carácter obxectivo nela esixidos.

Na súa organización e funcionamento, estes municipios rexeranse polo disposto nesta no Título X da Lei 7/1985, de 2 de abril. reguladora das bases do réxime local, e, no non previsto nel, polo disposto nesta lei e nas súas normas municipais de organización e funcionamento.

2. Aplícase a estes municipios, cando proceda e nos termos previstos na lexislación de contratación pública, a regulación dos órganos competentes para a resolución de recursos en materia de contratación, regulados no artigo 90.

Sección 2ª. Réxime especial dos municipios en situación de reto demográfico.

Artigo 72. *Ámbito de aplicación*

1. As normas previstas neste capítulo serán de aplicación aos municipios en situación de reto demográfico, entendéndose por tales aqueles nos que concorran de forma simultánea as seguintes circunstancias:

a) Unha poboación inferior a 5.000 habitantes segundo as cifras oficiais de poboación.

b) Un crecemento vexetativo por cada 1.000 habitantes inferior ao dez por mil.

c) Unha taxa de variación da poboación, nos últimos cinco anos, negativa.

d) Unha densidade de poboación inferior ou igual a 20 habitantes por km^2 segundo as cifras oficiais de poboación a un de xaneiro do ano anterior.

2. A Administración autonómica, a través do Instituto Galego de Estatística, publicará e actualizará, anualmente, a listaxe de municipios en situación de reto demográfico.

Artigo 73. *Encomendas de xestión*

1. Os municipios en situación de reto demográfico poderán encomendar ás deputacións provinciais ou a outras administración públicas ou entidades de dereito público supramunicipais actividades de carácter material ou técnico de apoio á tramitación de procedementos en materia de ordenación territorial e urbanismo, contratación e recursos humanos, nos supostos en coas condicións establecidos pola lexislación básica de réxime xurídico do sector público.

2. O encargo requirirá a aprobación dos órganos competentes das entidades intervenientes e formalízase mediante convenio, que deberá conter as determinacións exixidas pola lexislación básica e se publicará, para a súa eficacia, no boletín oficial correspondente.

3. O encargo non suporá a cesión da titularidade da competencia nin dos elementos substantivos do seu exercicio. Corresponderalles aos órganos municipais competentes adoptar os actos e resolucións de carácter xurídico que dean soporte ou nos que se integre a actividade encomendada

Artigo 74. *Asistencia provincial aos municipios en situación de reto demográfico*

1. Co fin de contribuír á corrección dos desequilibrios demográficos nos municipios en situación de reto demográfico, as deputacións provinciais orientarán as súas políticas cara á consecución dese obxectivo mediante a asistencia e cooperación para

a presentación dos servizos públicos de competencia municipal e o fomento do desenvolvemento económico e social de carácter endóxeno.

2. As deputacións provinciais atenderán con carácter prioritario as solicitudes de cooperación e asistencia presentadas por estes municipios, garantindo en todo caso a prestación dos servizos mínimos nestes territorios.

3. Os plans provinciais de cooperación ás obras e servizos de competencia municipal e as liñas de subvención provinciais priorizarán os municipios en situación de reto demográfico.

Artigo 75. *Asistencia autonómica aos municipios en situación de reto demográfico*

1. A Xunta de Galicia fomentará, a través de plans de actuacións específicos, o asentamento poboacional e a actividade económica nestes municipios, especialmente a través de medidas de dixitalización, vivenda, mobilidade e emprendemento rural, incentivando a atracción de novas persoas residentes mediante proxectos de innovación social.

2. Promoverase a transición ecolóxica e o aproveitamento sostible de recursos locais destes municipios, no ámbito das súas competencias.

3. Na distribución anual do Fondo Incondicionado Xeral terase en conta a condición de municipio en situación de reto demográfico, nos termos establecidos no artigo 205.

4. A Administración autonómica promoverá a revisión dos seus procedementos e normativa que afecten aos municipios en situación de reto demográfico, co fin de simplificar os trámites administrativos e eliminar as cargas innecesarias para facilitar o desenvolvemento o desenvolvemento de iniciativas públicas e privadas, con respecto das garantías establecidas pola normativa aplicable.

5. As liñas de axuda teñan como destinatarios os municipios priorizarán aos municipios en situación de reto demográfico.

Artigo 76. *Especialidades retributivas en materia de persoal nos municipios en situación de reto demográfico*

Os municipios en situación de reto demográfico poderán valorar nas súas relacións de postos de traballo a dificultade de cobertura derivada das características territoriais do municipio, para os efectos da determinación do complemento específico, de conformidade coa lexislación básica en materia de función pública e dentro dos límites orzamentarios aplicables.

TÍTULO III
Organización dos municipios

Artigo 77. *Principios xerais*

1. A organización e funcionamento dos municipios galegos rexerase pola lexislación básica en materia de réxime local e polas especialidades reguladas nesta lei, así como polos regulamentos orgánicos que no exercicio da súa potestade regulamentaria e de autoorganización poidan aprobar.

2. A estrutura e o funcionamento do goberno e da Administración municipal rexeranse polos principios de eficacia no cumprimento dos fins públicos, de eficiencia e economía na xestión dos recursos, de flexibilidade organizativa e adaptación ao cambio, de coordinación interadministrativa e interdepartamental, de desconcentración funcional e de proximidade á cidadanía, así como tamén polos de transparencia, participación cidadá e calidade na prestación dos servizos públicos. Estes principios informarán a creación, a estrutura interna e o modo de actuación de todos os órganos e unidades municipais.

3. Todos os grupos políticos con representación no pleno terán dereito a participar nos órganos complementarios mediante a presenza das persoas concelleiras nos ditos órganos, en similar proporción, no caso de que non poida ser idéntica, ca no pleno. Cando pola composición do concello non sexa posible conseguir a dita proporcionalidade, poderase optar ou ben por repartir a representación de modo que a formación de maiorías sexa a mesma ca no pleno, ou ben por constituír estes órganos complementarios cun número de membros igual para cada grupo e aplicar, para a adopción de acordos, o sistema do voto ponderado.

CAPÍTULO I
A alcaldía

Artigo 78. *Atribucións da alcaldía*

Correspóndenlle á persoa titular da alcaldía, ademais das atribucións previstas na lexislación básica de réxime local e sen prexuízo das atribuídas expresamente a outros órganos pola lexislación básica ou sectorial aplicable, as seguintes:

a) A aprobación de plans e programas de vixencia anual.

b) A aprobación de convenios con outras administracións públicas, entidades do sector público e do sector privado, sempre que as obrigas asumidas respondan ás súas atribucións .

c) As necesarias para o cumprimento das obrigas municipais en materia de transparencia e bo goberno.

d) As necesarias para o cumprimento das obrigas municipais en materia de administración electrónica.

e) Outorgar autorizacións, licenzas ou títulos habilitantes.

Artigo 79. *Delegacións da persoa titular da alcaldía*

1. A persoa titular da alcaldía, naqueles supostos establecidos na lexislación básica de réxime local e de réxime xurídico do sector público, poderá delegar as súas competencias na xunta de goberno local, nas persoas titulares das vicealcaldías ou tenencias da alcaldía e nas persoas concelleiras.

2. As delegacións poderán ser de competencia ou de sinatura, neste ultimo caso só será posible respecto de órganos ou unidades administrativamente dependentes.

3. A delegación deberase formalizar por escrito mediante decreto da alcaldía no que se especifiquen con claridade as competencias delegadas, a duración e alcance da delegación, o órgano ou persoa destinatarios e, se for o caso, as condicións específicas para o seu exercicio.

4. As delegacións poderán ser revogadas en calquera momento pola persoa titular da alcaldía mediante o mesmo procedemento previsto para o seu outorgamento, producindo efectos desde que se dite o decreto de revogación.

5. Os actos ditados por delegación adoptarán a forma de decreto no que se sinalará expresamente a dita circunstancia.

CAPÍTULO II
Vicealcaldías e tenencias de alcaldía

Artigo 80. *Vicealcaldías e tenencias de alcaldía*

1. Os municipios de máis de 30.000 habitantes, en uso das súas potestades de autoorganización, poderán crear nas súas estruturas de goberno a figura da vicealcaldía, que actuará como a da primeira tenencia da alcaldía prevista na normativa básica de réxime local, sen que poida haber máis dunha persoa titular da vicealcaldía. As súas funcións e o procedemento de designación e remoción, así como as súas competencias, serán as mesmas que a normativa básica de réxime local establece para as/os tenentes de alcaldía.

2. As persoas titulares da tenencia da alcaldía ou da vicealcaldía que ocupen a alcaldía por vacante, enfermidade ou ausencias transitorias limitarán as súas funcións, fóra dos supostos de urxencia ou emerxencia, á xestión ordinaria dos asuntos de competencia da alcaldía, sen que poidan, no exercicio das mesmas, comprometer as decisións que adoptara a persoa titular da alcaldía, e sen prexuízo das delegacións que desempeñen e das funcións que como persoa delegada lles atribúe esta lei.

3. Para os efectos do disposto no número anterior deste artigo, entenderase por xestión ordinaria aquela que comprende:

a) Os actos de administración necesarios para o normal funcionamento dos servizos públicos municipais.

b) Os actos sometidos a prazos perentorios cuxa omisión poida xerar prexuízos económicos ou a perda de dereitos para a corporación.

c) Os actos regrados de obrigada execución normativa ou orzamentaria.

d) As actuacións que constitúan mera continuación ou execución de procedementos iniciados con anterioridade á substitución.

4. No caso de ausencia, vacante ou enfermidade da alcaldía, procederase a súa substitución pola vicealcaldía ou tenencia de alcaldía que corresponda segundo a orde de prelación establecida no seu nomeamento. A suplencia producirase sen necesidade de resolución expresa, sen prexuízo da necesaria publicación da resolución de nomeamento das persoas titulares da vicealcaldía ou tenencia de alcaldía no boletín oficial da provincia e no portal de transparencia.

CAPÍTULO III
O pleno

Artigo 81. *Atribucións do pleno*

1. O pleno da corporación exercerá as atribucións previstas na lexislación básica de réxime local e na lexislación sectorial e, en todo caso, as seguintes:

a) A aprobación de plans e programas de duración superior ao ano.

b) A aprobación de convenios con outras administracións públicas, entidades do sector público e do sector privado cunha vixencia superior a catro anos así como das súas posibles prórrogas.

c) A revisión de oficio de actos administrativos e disposicións xerais.

d) A creación e denominación das comisións informativas municipais.

e) A resolución dos incidentes de recusación e de conflitos de interese da persoa titular da alcaldía.

f) A iniciativa para a interposición de conflitos en defensa da autonomía local.

g) A aprobación dos convenios colectivos do persoal laboral e dos acordos marco do persoal funcionario.

h) A resolución dos expedientes de denominación de rúas, prazas e demais espazos públicos.

i) A creación de medallas, emblemas, condecoracións ou outros distintivos honoríficos, co fin de premiar especiais merecementos, beneficios sinalados ou

servizos extraordinarios. Así mesmo, o nomeamento de fillos predilectos e adoptivos e de membros honorarios da Corporación.

l) A determinación dos días festivos locais.

2. O exercicio destas atribucións enténdese sen prexuízo de atribucións concretas a outros órganos municipais pola lexislación sectorial.

CAPÍTULO IV
Comisións do pleno

Artigo 82. *Comisión especial de contas*

1. A comisión especial de contas é de existencia preceptiva e a ela correspóndelle o exame, estudo e informe de todas as contas, orzamentarias e extraorzamentarias, que deba aprobar o pleno da corporación, así como do exame e informe previo do orzamento xeral da entidade local.

2. Se así se establece no regulamento orgánico ou por acordo plenario, poderá actuar como comisión informativa permanente para os asuntos relativos á economía, facenda e patrimonio da entidade local.

3. Estará constituída polos membros dos distintos grupos políticos da corporación e, de selo caso, polas/os membros non adscritos.

Artigo 83. *As comisións informativas*

1. Nos municipios de máis de 5.000 habitantes, e nos de menos cando así se dispoña por medio de regulamento orgánico ou por acordo plenario, e mais nas deputacións provinciais existirán as comisións informativas, de seguimento e control, as cales teñen por obxecto o estudo, informe ou consulta dos asuntos que han de ser sometidos á decisión do pleno ou, cando actúe por delegación deste, da xunta de goberno local, así como tamén o seguimento da xestión da persoa titular da alcaldía, da xunta de goberno local e das/os concelleiras/os que teñan atribuídas delegacións, sen prexuízo das competencias de control que lle corresponden ao pleno.

2. Así mesmo, poderán intervir en relación cos asuntos que se deban someter á alcaldía ou á xunta de goberno local cando estes órganos soliciten o seu ditame.

3. Crearanse o número de comisións que acorde o pleno ou se determine no regulamento orgánico, integradas por representantes de todos os grupos políticos da corporación en proporción a súa representación, e polos membros non adscritos, sen que estes últimos teñan máis representación da que lles correspondería de permaneceren no grupo de procedencia.

4. Estas comisións poderanse constituír con carácter permanente ou con carácter temporal para tratar de temas específicos. Estas comisións extínguense

automaticamente unha vez que ditaminen ou informen sobre o asunto que constitúe o seu obxecto, salvo que o acordo plenario que as creou dispuxese outra cousa.

CAPÍTULO V
Outros órganos complementarios

Artigo 84. *Xunta de persoas voceiras*

1. Por regulamento orgánico ou mediante acordo plenario de creación, nos concellos de máis de 30.000 habitantes e nas deputacións provinciais constituirase a xunta de persoas voceiras como órgano deliberante e consultivo, que estará integrada polas que o son de todos os grupos políticos da corporación e presidida pola persoa titular da alcaldía ou da presidencia ou pola/o concelleira/o ou deputada/o ~~a~~ en quen respectivamente delegue, e na cal exercerá a función de secretaria/o a persoa titular da secretaría da corporación ou, nos municipios de gran poboación, quen o sexa do pleno.

2. O regulamento orgánico ou acordo plenario de creación determinará o seu réxime de funcionamento.

3. A xunta de persoas voceiras poderá exercer, ademais das que poida establecer o seu acordo plenario de creación ou o regulamento orgánico, as seguintes funcións:

a) Acceder ás informacións que a presidencia lle proporcione para difundilas entre os membros de cada grupo.

b) O debate e proposta sobre os asuntos relativos ao desenvolvemento das sesións plenarias.

c) O debate e proposta acerca da duración das quendas de intervención no pleno e nas comisións.

d) A proposta ao pleno de mocións institucionais acordadas en común por todos os grupos políticos.

e) Ser oída pola presidencia antes da formación da orde do día das sesións plenarias, excepto das extraordinarias urxentes.

f) Ser oída antes da formulación da proposta para a fixación do calendario das sesións plenarias e das comisións.

Artigo 85. *Órganos de participación cidadá*

Os municipios de máis de 30.000 habitantes deberán crear órganos de participación cidadá coa finalidade de integrar a participación da veciñanza e das asociacións nos asuntos municipais, coa composición, funcións e réxime de funcionamento que se estableza no correspondente regulamento municipal sen que en ningún caso poidan exercer competencias decisorias ou menoscabar as atribucións dos órganos necesarios establecidos pola normativa básica de réxime local.

Artigo 86. *Creación doutros órganos complementarios*

1. Son órganos complementarios aqueles de carácter unipersoal ou colexiado, de natureza permanente ou temporal, que teñan funcións de impulso, apoio técnico, participación, coordinación, asesoramento, consulta, control ou avaliación en materias concretas de interese municipal, sempre que non supoñan unha duplicidade innecesaria de funcións nin ocasionen menoscabo das competencias dos órganos necesarios.

2. A creación dos órganos complementarios realizarase mediante regulamento orgánico, e responderá aos principios de descentralización, eficiencia, estabilidade e sostibilidade financeira, participación cidadá e presenza equilibrada entre homes e mulleres.

3. O regulamento orgánico deberá recoller:

a) A súa denominación, natureza e réxime xurídico.

b) As súas competencias e funcións.

c) A composición e forma de designación dos seus membros.

d) A adscrición orgánica e funcional dentro da estrutura corporativa.

e) O réxime de sesións, funcionamento e toma de decisións.

f) A dotación dos medios persoais e materiais necesarios para o seu funcionamento.

TÍTULO IV
A provincia

CAPÍTULO I
Disposicións xerais

Artigo 87. *Fins da provincia*

1. A provincia é unha entidade local de carácter territorial formada pola agrupación de municipios, con personalidade xurídica propia, autonomía e plena capacidade para o cumprimento dos seus fins propios e específicos.

2. Son fins propios e específicos da provincia garantir os principios de solidariedade e equilibrio intermunicipais no marco da política económica e social, e en particular:

a) Asegurar a prestación integral e adecuada na totalidade do territorio provincial dos servizos de competencia municipal, especialmente dos servizos mínimos obrigatorios, priorizando a asistencia aos municipios en situación de reto demográfico e a aqueles que carezan dos recursos suficientes para prestalos.

b) Participar na coordinación da Administración local coa da Comunidade Autónoma e coa Administración xeral do Estado.

c) Prestar asistencia xurídica, económica e técnica aos municipios, especialmente aos de menor capacidade económica e de xestión e mais aos municipios en situación de reto demográfico.

CAPÍTULO II
Organización provincial

Artigo 88. *Principios xerais*

1. O goberno e administración das provincias corresponde ás deputacións provinciais.

2. A organización e funcionamento das provincias rexerase pola lexislación básica de réxime local, polas especialidades reguladas nesta lei e mais polos regulamentos orgánicos que, no exercicio da súa potestade regulamentaria e de autoorganización, poidan aprobar.

3. Será de aplicación á organización e funcionamento provincial a regulación prevista nesta lei para os municipios de réxime común, en particular no relativo á composición e atribucións dos seus órganos de goberno necesarios e ao réxime de funcionamento dos órganos colexiados, agás a aprobación dos plans provinciais de corporación que sempre será competencia do pleno con independencia da súa vixencia

temporal, todo isto sen prexuízo da necesaria existencia nesta organización do servizo xurídico provincial e da xunta de persoas voceiras.

Artigo 89. *O servizo xurídico provincial*

1. Sen prexuízo das funcións reservadas á persoa titular da secretaría da corporación, existirá en cada deputación provincial un servizo xurídico provincial como órgano administrativo competente tanto en materia de asistencia xurídica á presidencia, ao pleno e mais á xunta de goberno coma no asesoramento xurídico e na representación e defensa en procedementos xudiciais do ente provincial e dos seus membros, sempre que neste último suposto o procedemento derive dunha actuación realizada no exercicio do seu cargo, sen prexuízo do disposto no artigo 551.3 da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial.

2. Corresponde ó servizo xurídico provincial exercer a representación e defensa xurídicas das entidades locais do seu territorio que o soliciten, tendo preferencia os municipios en situación de reto demográfico e os de menos de 5.000 habitantes.

3. Os membros do servizo xurídico provincial serán nomeados entre as persoas que posúan o título de grao en dereito e ostenten a condición de persoal funcionario do Estado, das comunidades autónomas ou das entidades locais pertencentes ao subgrupo A1 de conformidade coa lexislación básica de función pública e de réxime local.

Artigo 90. *O órgano competente para a resolución de recursos en materia de contratación.*

1. As deputacións provinciais, nos termos establecidos na lexislación básica en materia de contratación, poderán crear un órgano especializado e funcionalmente independente que terá atribuída a competencia para resolver o recurso especial en materia de contratación. A súa creación e entrada en funcionamento deberá estar xustificada con base na súa necesidade, en aplicación dos principios de seguridade xurídica, interdición da duplicidade de órganos administrativos e eficiencia na xestión do gasto público, todo o cal deberá quedar acreditado no expediente tramitado para o efecto.

2. As deputacións provinciais e os municipios de gran poboación son os únicos entes locais da Comunidade Autónoma de Galicia que poderán crear órganos de resolución do recurso especial en materia de contratación pública.

3. A súa composición, os requisitos que deben reunir os seus membros, a duración do seu mandato, o réxime de dedicación e as causas de incompatibilidade e remoción serán os establecidos na correspondente normativa autonómica para o Tribunal Administrativo de Contratación Pública de Galicia.

4. Os órganos locais de resolución do recurso especial en materia de contratación pública que, se for o caso, se creen terán as mesmas competencias ca as atribuídas na correspondente normativa autonómica ao Tribunal Administrativo de Contratación

Pública de Galicia, limitadas ao ámbito de actuación material e territorial da Administración á que estean adscritos organicamente. No caso de existir órgano propio dunha deputación provincial, os concellos da provincia poderán atribuírlle a competencia para a resolución do recurso especial a través da aprobación e sinatura do correspondente convenio.

CAPÍTULO III
Competencias propias

Artigo 91. *Principios xerais*

1. As competencias propias das deputacións provinciais son as que lles atribúan neste concepto tanto a normativa básica de réxime local coma as leis sectoriais do Estado e da Comunidade Autónoma nos diferentes sectores da acción pública.

2. As deputacións provinciais reforzarán cos seus servizos de asistencia xurídica, económico-financeira e técnica aos municipios e, en todo caso, garantirán a elaboración de ditames xurídicos e a representación procesual en xuízo, o asesoramento e a emisión de informes que poidan precisar os concellos en materia económico-financeira e a elaboración de informes técnicos en materia urbanística. Esta asistencia por parte das deputacións provinciais terá carácter obrigatorio nos municipios en situación de reto demográfico que así o soliciten e carácter preferente nos municipios con poboación inferior a 20.000 habitantes.

3. As deputacións provinciais realizarán nas súas relacións de postos de traballo as modificacións pertinentes para a creación dos postos de traballo reservados a persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional que sexan necesarios para garantir o efectivo cumprimento da prestación das funcións reservadas nos supostos establecidos na normativa aplicable.

4. As deputacións poderán aprobar un plan de asistencia co obxectivo de priorizar e programar as actuación de asistencia, cooperación e asesoramento ás entidades locais do seu ámbito territorial dentro das súa potestade de autoorganización e das súas dispoñibilidades orzamentarias e de persoal.

5. Son competencias propias das deputacións provinciais:

a) Coordinar entre si os servizos municipais para garantir a prestación integral e adecuada dos servizos en todo o territorio provincial.

b) A asistencia e asesoramento xurídico ás entidades locais.

c) A asistencia no ámbito económico-financeiro ás entidades locais.

d) A asistencia técnica ás entidades locais.

e) A asistencia económica para o financiamento de investimentos, actividades e servizos municipais.

f) Exercer a representación e defensa xurídicas das entidades locais que así o soliciten.

g) A asistencia e asesoramento no desenvolvemento tecnolóxico das entidades locais.

h) A asistencia ás entidades locais en materia de recursos humanos.

i) A asistencia ás entidades locais en materia de servizos sociais.

l) Outras expresamente atribuídas pola normativa sectorial vixente.

Artigo 92. *Coordinación dos servizos municipais entre si*

1. Correspóndelles como competencia propia ás deputacións provinciais a coordinación entre si dos servizos municipais para garantir a prestación integral e adecuada dos servizos en todo o territorio provincial.

2. A función de coordinación da asistencia e cooperación provincial ás entidades locais estará dirixida especialmente ao establecemento e prestación dos servizos municipais obrigatorios, prioritariamente aos municipios en situación de reto demográfico, aos de menor capacidade económica e de xestión e aos de menos de 20.000 habitantes.

3. Para a realización destas funcións, os municipios poderán encomendar a xestión ou delegar as súas competencias na provincia como instrumento de cooperación e asistencia.

Artigo 93. *Asistencia ás entidades locais*

Correspóndelles como competencia propia ás deputacións provinciais:

1. A asistencia e asesoramento xurídico ás entidades locais, que comprende as funcións de:

a) Emisión de informes e asesoramento nas consultas realizadas polos órganos competentes das entidades locais.

b) Redacción de ordenanzas e regulamentos, así como de calquera outra disposición regulamentaria, a solicitude da entidade local.

c) Prestación de apoio e asesoramento para o exercicio da potestade regulamentaria local.

d) Cooperación e asistencia nas funcións de contratación pública.

e) Elaboración de modelos normalizados que faciliten e simplifiquen a xestión administrativa e económica.

f) Exercicio das funcións reservadas por persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional nos supostos de vacante, ausencia ou

enfermidade da persoa titular do posto, nos termos previstos na normativa básica estatal.

2. Asistencia no ámbito económico-financeiro ás entidades locais, que comprende as funcións de:

a) Elaboración de informes e asesoramento nas consultas realizadas sobre xestión económico-financeira polos órganos competentes de tales entidades.

b) Cesión temporal de bens, medios ou instalacións pertencentes ás deputacións provinciais conforme á lexislación patrimonial aplicable e as dispoñibilidades da corporación.

c) Confección e seguimento dos plans económico-financeiros e dos procedementos de cálculo do custo efectivo dos servizos públicos.

d) Concesión de subvencións ou axudas.

e) Concesión de préstamos da tesoureira da deputación provincial ou entidade equivalente.

f) Asesoramento nas funcións de xestión, liquidación, inspección e recadación dos tributos municipais e demais ingresos locais, sen prexuízo de asumir por delegación estas competencias das entidades locais que así o soliciten.

3. Asistencia técnica ás entidades locais, que comprende as funcións de:

a) Elaboración de estudos e plans territoriais e urbanísticos.

b) Redacción de proxectos e dirección facultativa de obras, instalacións ou servizos da súa competencia.

c) Emisión de informes técnicos previos ao outorgamento de licenzas ou execución de obras municipais.

d) Asesoramento e impulso de medidas encamiñadas á mellora da organización administrativa.

e) Promoción da contratación centralizada da prestación dos servizos municipais, á que poderán adherirse os concellos do seu ámbito territorial.

4. Asistencia económica para o financiamento de investimentos, actividades e servizos municipais, preferentemente aos municipios en situación de reto demográfico ou a aqueles con maiores necesidades de asistencia.

5. Asistencia e asesoramento no desenvolvemento tecnolóxico das entidades locais, preferentemente nos municipios de menos de 20.000 habitantes, que dea uniformidade e posibilite a implantación plena e efectiva da administración electrónica. Esta competencia comprende as funcións de:

a) Apoio no establecemento e implantación de tecnoloxías da información, comunicacións e xestión electrónica dos procedementos administrativos.

b) Asesoramento e, se for o caso, subministración aos concellos do seu territorio de softwares e xestores de procedementos electrónicos; así como mantemento, actualización e mellora das ferramentas informáticas subministradas.

c) Creación, xestión e mantemento da web municipal e da sede electrónica, cando sexa solicitado.

d) Prestación de soporte técnico para a creación de redes telemáticas.

e) Realización de estudos, elaboración de plans, formación, modernización e apoio tecnolóxico.

f) Procura da interoperabilidade dos sistemas de información e procedementos aos que dan soporte dos municipios do seu ámbito territorial, posibilitando o intercambio de información e de datos entre eles.

6. Asistencia ás entidades locais en materia de recursos humanos, que inclúe as seguintes funcións:

a) Creación de bolsas de emprego de postos de traballo que permita a cobertura de postos vacantes, programas temporais, substitucións ou situacións análogas nos distintos municipios da provincia que así o requiran.

b) Prestación da asistencia no exercicio das funcións reservadas a persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional en supostos de necesidade e nos termos establecidos pola normativa de aplicación, procurando a súa integración nos servizos provinciais de asistencia a municipios.

c) Formación e selección de persoal, así como a elaboración de instrumentos de xestión de persoal, plans de carreira profesional e avaliación do desempeño.

d) Organización da formación continua do persoal e dos cargos representativos, que se poderá efectuar en colaboración coa Escola Galega de Administración Pública ou coa Federación Galega de Municipios e Provincias.

e) Calquera outra función vinculada ao exercicio desta competencia que a deputación provincial determine por propia iniciativa ou á instancia das entidades locais, no marco da lexislación básica estatal.

Artigo 94. *Representación e defensa xurídicas das entidades locais*

1. Correspóndelles ás deputacións provinciais, como competencia propia, exercer a representación e defensa xurídicas das entidades locais do seu territorio que o soliciten, tendo preferencia os municipios que se atopen en situación de reto demográfico e os de menos de 5.000 habitantes

2. As correspondentes funcións de representación e defensa xurídicas das entidades locais determinaranse nas normas preceptivas que regularán a organización e o funcionamento do servizo xurídico provincial.

Artigo 95. *Plan provincial de cooperación ás obras e servizos de competencia municipal*

1. As deputacións provinciais aprobarán anualmente un plan provincial de cooperación ás obras e servizos de competencia municipal, que conterá unha memoria xustificativa dos seus obxectivos e os criterios obxectivos e equitativos de distribución dos fondos entre os concellos do seu ámbito territorial

2. A elaboración do plan garantirá a participación efectiva dos concellos interesados aos que se lles dará audiencia

3. Dentro dos criterios de repartición do plan provincial de cooperación ás obras e servizos de competencia municipal incluiranse, en todo caso, os seguintes:

a) Unha cota fixa mínima distribuída de xeito lineal entre o conxunto dos concellos do seu ámbito territorial.

b) A porcentaxe restante repartirase entre os municipios atendendo, entre outros, aos seguintes criterios: a dispersión da poboación, o avellentamento da poboación, o esforzo fiscal e a superficie, de modo que se asegure unha distribución equitativa e axustada ás necesidades do municipio.

4. A achega provincial por este concepto deberán acadar, como mínimo, o quince por cento dos recursos ordinarios do orzamento provincial de cada exercicio, de acordo cos principios de estabilidade orzamentaria e sustentabilidade financeira.

CAPÍTULO IV
Participación municipal na elaboración do orzamento provincial

Artigo 96. *Participación municipal na elaboración do orzamento provincial*

1. Co obxectivo de reforzar a participación municipal nas políticas públicas provinciais, a aprobación dos orzamentos anuais das respectivas deputacións provinciais esixirá que, no trámite de elaboración, se efectúe unha consulta electrónica non vinculante dirixida aos municipios da respectiva provincia, destinada a obter información sobre as necesidades municipais prioritarias.

2. O acordo de aprobación definitiva, de selo caso, deberá reflectir de forma expresa os resultados derivados deste proceso participativo, así como a súa eventual incorporación ás aplicacións e programas específicos do proxecto de orzamento provincial.

TÍTULO V
Outras entidades locais

CAPÍTULO I
Mancomunidades de municipios

Sección 1ª. Disposicións xerais

Artigo 97. *Dereito dos municipios a mancomunarse*

1. As mancomunidades son entidades locais que para o cumprimento dos seus fins teñen personalidade xurídica e plena capacidade de obrar e independente dos municipios que as integran.

2. Os municipios poderán asociarse voluntariamente entre si en mancomunidades para a prestación, xestión e execución conxunta de servizos, obras e actividades da súa competencia, promovendo o desenvolvemento social e económico sostible, equilibrado e igualitario destes municipios e dos seus territorios.

3. As mancomunidades tamén poderán asumir competencias delegadas por outras administracións públicas, nos termos previstos na lexislación aplicable.

4. Os municipios mancomunados poderán participar en todas ou nalgunha das actividades que constitúen o obxecto da mancomunidade, sempre que as obras, servizos ou actividades sexan independentes entre si e isto non afecte á eficaz actuación da devandita mancomunidade.

Artigo 98. *As mancomunidades como modelo estratéxico de cooperación local*

1. A Xunta de Galicia, de conformidade coa lexislación básica de réxime local, recoñece as mancomunidades de municipios como unha fórmula de cooperación institucional de carácter estratéxico para reforzar a autonomía local, promover a innovación na xestión pública e garantir unha prestación eficiente, sostible e equitativa dos servizos municipais.

2. No marco da presente lei, e en desenvolvemento das políticas públicas autonómicas, fomentarase activamente a creación, consolidación e transformación das mancomunidades, especialmente nas contornas rurais dispersas ou con menor capacidade administrativa, como instrumentos idóneos para xerar economías de escala, mellorar a planificación territorial e optimizar o uso dos recursos públicos.

3. A Administración autonómica impulsará a elaboración de plans de cooperación intermunicipal que contemplen incentivos económicos, asistencia técnica e apoio normativo a favor das mancomunidades que acrediten unha xestión eficaz, transparente e orientada a resultados.

4. As deputacións provinciais promoverán actuacións específicas de apoio ás mancomunidades do territorio provincial en garantía dos servizos públicos municipais.

5. As mancomunidades deberán elaborar, con carácter anual, unha memoria de actividade na que se analice a incidencia da súa actuación na prestación dos servizos públicos locais, na execución das obras mancomunadas e no cumprimento dos fins para os que foron constituídas . A memoria incluirá, de selo caso, información sobre a concorrencia das circunstancias previstas no artigo 107.1 desta Lei. Esta memoria será remitida á consellería competente en materia de Administración local no primeiro trimestre de cada ano.

Artigo 99. *Medidas de fomento das mancomunidades*

A Administración autonómica e as deputacións provinciais establecerán medidas de fomento das mancomunidades por medio, entre outras, das seguintes actuacións:

a) Prestación da asistencia técnica e xurídica necesaria para a constitución e funcionamento dunha mancomunidade.

b) Consignación nos seus orzamentos dunha partida destinada á súa promoción e funcionamento.

c) Establecemento, de conformidade coa normativa reguladora das subvencións, de criterios de preferencia na concesión de axudas e subvencións.

Sección 2ª. Do procedemento de constitución e disolución das mancomunidades de municipios

Artigo 100. *Iniciativa de constitución da mancomunidade*

1. A iniciativa para a constitución dunha mancomunidade poderá partir dun ou varios dos municipios interesados.

2. Os expedientes para a constitución de mancomunidades, así como para a elaboración e aprobación dos seus estatutos, iniciaranse cos acordos dos plenos dos concellos interesados en mancomunarse, adoptados pola maioría esixida pola normativa básica de réxime local.

3. Nestes acordos encomendarase a xestión do procedemento a un dos concellos interesados, que o tramitará en representación dos concellos promotores, e designarase unha comisión técnica de apoio especializado ás persoas concelleiras encargadas da elaboración do proxecto dos estatutos e dos estudos, informes e demais antecedentes que acrediten a súa legalidade, acerto e oportunidade.

Artigo 101. *Aprobación provisional do proxecto de estatutos*

1. A aprobación provisional do proxecto de estatutos corresponde a unha asemblea constituída por todas as persoas concelleiras, que será convocada e

presidida pola persoa titular da alcaldía do concello representante e na cal exercerá as funcións de secretaría a persoa que as desempeñe no citado concello.

2. A constitución e funcionamento desta asemblea rexerase polas normas básicas reguladoras dos órganos colexiados dos municipios de réxime común, sendo necesario en todo caso para a súa válida constitución a presenza de, polo menos, unha persoa representante de cada un dos municipios interesados en se mancomunaren.

Artigo 102. *Información pública e informes*

1. Unha vez aprobado provisionalmente o proxecto de estatutos, someterase a información pública por prazo dun mes mediante anuncio inserido no boletín oficial da provincia respectiva, así como nos portais de transparencia de cada un dos concellos interesados. No suposto de se tratar de municipios pertencentes a diferentes provincias, haberá que realizar a publicación en cada un dos boletíns oficiais das respectivas provincias.

2. Así mesmo remitirase á deputación provincial, ou ás deputacións provinciais respectivas, para a emisión de informe preceptivo no prazo improrrogable dun mes.

3. Finalizado o período de información pública, remitirase o proxecto de estatutos, xunto coa resolución das reclamacións se for o caso presentadas, á consellería competente en materia de Administración local para o seu informe preceptivo que se deberá emitir no prazo dun mes.

4. Se como consecuencia destes informes se producen modificacións substanciais do proxecto de estatutos aprobado provisionalmente, estas someteranse á consideración da comisión técnica, que as remitirá á asemblea para novo debate. Tras esta nova reunión, a asemblea decidirá se continúa ou non o trámite ata a aprobación definitiva dos estatutos e a constitución da mancomunidade.

Artigo 103. *Aprobación definitiva do expediente de constitución da mancomunidade*

1. A persoa titular da alcaldía do concello representante comunicará a emisión dos informes por parte da deputación provincial ou das deputacións provinciais respectivas e mais por parte da consellería competente en materia Administración local, ou transcorrido o prazo sinalado para a súa emisión sen seren emitidos, os plenos de todos os concellos aprobarán definitivamente, no prazo de dous meses, os estatutos pola maioría esixida na normativa básica en materia de réxime local.

2. A persoa titular da alcaldía do concello representante remitirá o expediente completo á consellería competente en materia de Administración local para a publicación dos estatutos no *Diario Oficial de Galicia*.

Artigo 104. *Sesión constitutiva*

1. Dentro do mes seguinte á publicación dos estatutos no *Diario Oficial de Galicia*, a persoa titular da alcaldía do municipio en que radique a sede da mancomunidade

convocará as persoas representantes dos concellos mancomunados á sesión constitutiva da asemblea da mancomunidade.

2. Na mesma sesión de constitución procederase á elección da presidencia e da vicepresidencia. Así mesmo, adoptaranse os demais acordos necesarios para o inicio do funcionamento da mancomunidade.

3. O presidente da mancomunidade comunicará á Administración xeral do Estado e mais á Administración autonómica a constitución da nova entidade local para os efectos da súa inscrición nos rexistros estatal e autonómico de entidades locais.

Artigo 105. *Contido mínimo dos estatutos*

A organización e funcionamento das mancomunidades rexerase polo establecido nos seus propios estatutos, que se aprobarán consonte o disposto nesta lei e que, en todo caso, deberán conter:

a) A denominación da mancomunidade, que non deberá confundirse coa doutras entidades locais preexistentes, e o lugar onde radique a súa sede.

b) Os municipios que a integran.

c) O obxecto, competencias, facultades, prerrogativas e fins da mancomunidade, que serán determinados e non poderán supor a asunción de todas as competencias dos municipios asociados nin a colisión coas propias doutros entes, sen que se admitan, para estes efectos, fórmulas xenéricas.

d) Os órganos de goberno e administración, e a súa composición; o número e a forma de designación das persoas representantes dos concellos asociados; a forma de nomear e revogar as persoas administradoras; e mais a sede dos ditos órganos. En todo caso, os órganos de goberno e administración serán representativos dos concellos mancomunados.

e) As normas de funcionamento interno e organización complementaria da mancomunidade.

f) O réxime xurídico do persoal, garantindo unha estrutura suficiente e profesional para o correcto desenvolvemento do seu obxecto.

g) O réxime económico-financeiro, debendo garantirse a suficiencia financeira da mancomunidade, os criterios de determinación das achegas e prazos de ingreso das mesmas e compromisos dos municipios asociados e o sistema indemnizador por incumprimento de obrigas.

h) A obriga anual de presentación de orzamentos, a súa liquidación e a rendición de contas.

i) As normas preceptivas de transparencia, baseadas nas obrigas de publicidade activa da normativa estatal e autonómica debidamente adaptada ás actividades da mancomunidade.

l) O prazo de duración e os supostos de disolución, así como as causas determinantes da separación forzosa dos seus membros.

m) O procedemento de liquidación e distribución do patrimonio, se for o caso, e a asignación do persoal propio da entidade.

Artigo 106. *Modificación dos estatutos e disolución ordinaria da mancomunidade*

1. A modificación dos estatutos da mancomunidade ou a súa disolución ordinaria axustarase ao seguinte procedemento:

a) A iniciativa corresponderá á asemblea da mancomunidade, de oficio ou a instancia dos municipios que a constitúen, acordo que se adoptará pola maioría esixida na normativa básica de réxime local.

b) Adoptado o acordo, someterase a información pública por prazo dun mes mediante anuncio inserido no boletín oficial da provincia ou boletíns oficiais das provincias, se for o caso e mais nos portais de transparencia dos municipios mancomunados e da mancomunidade. Simultaneamente remitirase á deputación provincial correspondente ou deputacións provinciais correspondentes, se for o caso, e mais á consellería competente en materia de Administración local para a emisión dos informes preceptivos no prazo dun mes.

c) Finalizado o prazo de exposición pública e recibidos os informes a que se refire o apartado anterior, a asemblea resolverá as alegacións ou obxeccións que, se for o caso, se formularan.

d) Aprobación do acordo de modificación dos estatutos ou de disolución ordinaria da mancomunidade por parte dos plenos dos concellos mancomunados, que se adoptará pola maioría esixida na normativa básica de réxime local.

e) En caso de disolución ordinaria da mancomunidade, os acordos de disolución deberán incluír a aprobación, pola maioría esixida na normativa básica de réxime local, da liquidación e distribución do patrimonio, se for o caso, e do destino do persoal da mancomunidade.

f) Aprobados os acordos de modificación dos estatutos da mancomunidade ou de disolución ordinaria da mesma pola totalidade dos concellos mancomunados, a presidencia da mancomunidade remitirá copia certificada dos mesmos á consellería competente en materia de Administración local, quen procederá a súa publicación no *Diario Oficial de Galicia* e llo comunicará á Administración xeral do Estado para os efectos establecidos pola normativa básica de réxime local.

2. Toda incorporación ou separación de membros dunha mancomunidade implicará, necesariamente, a modificación dos seus estatutos.

3. O municipio que decida separarse da mancomunidade comunicar a súa decisión, mediante acordo plenario adoptado pola maioría esixida pola lexislación básica de réxime local, cunha antelación mínima dun ano á data en que a separación deba

producir efectos. A separación non eximirá do cumprimento das obrigas económicas pendentes nin da liquidación das relacións xurídicas e económicas existentes coa mancomunidade.

Artigo 107. *Disolución forzosa das mancomunidades*

1. A disolución forzosa das mancomunidades aplicarase nos seguintes supostos:

a) Carencia de actividade, manifestada pola falta de celebración de sesións ordinarias dos órganos de goberno, de conformidade co establecido nos seus estatutos, por un período superior a dous anos consecutivos.

b) Incumprimento das obrigas de rendición de contas ante o Consello de Contas durante dous anos consecutivos.

c) Procedemento de disolución ordinario iniciado e non finalizado no prazo dun ano por causa imputable aos membros da mancomunidade.

2. Nos supostos previstos no apartado anterior, a consellería competente en materia de Administración local instará formalmente á presidencia da mancomunidade para que, no prazo máximo de un ano, inicie ou complete o procedemento de disolución e cancele a súa inscrición nos rexistros de entidades locais.

3. No caso de que a mancomunidade desatenda o anterior requirimento, o procedemento de disolución será iniciado ou continuado, e resolto, pola Administración xeral da Comunidade Autónoma ou, no suposto previsto na letra c) no número 1, continuado por esta, de acordo co seguinte procedemento:

a) Por orde da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local iniciarase ou continuarase o expediente de disolución.

b) Esta incoación comunicarase a todos os municipios integrantes da mancomunidade e exporase ao público mediante anuncio no *Diario Oficial de Galicia* por espazo dun mes, para a presentación das oportunas alegacións.

c) Durante ese mesmo prazo será solicitado informe ás deputacións provinciais correspondentes.

d) Solicitarase da mancomunidade a documentación necesaria, así como o último orzamento aprobado, o inventario de bens, a relación de persoal, a liquidación do último orzamento e mais a copia dos estatutos vixentes.

Logo de cadanseu informe do órgano competente en materia de Administración local e do órgano que exerce a tutela financeira, e tras proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local, o Consello da Xunta poderá acordar, de forma motivada, a disolución da mancomunidade cando quede acreditada a concorrencia dalgún dos supostos previstos neste artigo

e) O acordo de disolución determinará as medidas necesarias para a liquidación da mancomunidade incluíndo o destino do seu patrimonio, dereitos e obrigas, e do persoal ao seu servizo, de conformidade cos estatutos da mancomunidade e coa normativa aplicable.

f) O acordo de disolución notificarase aos municipios mancomunados, publicarase no *Diario Oficial de Galicia*, inscribirase no Rexistro de Entidades Locais de Galicia e trasladarase ao Estado aos efectos oportunos.

Sección 3ª. Da organización das mancomunidades de municipios

Artigo 108. *Principios xerais*

1. O goberno e administración das mancomunidades corresponde á presidencia e á asemblea, na que estarán representados todos os municipios que a integran.

2. As mancomunidades contarán en todo caso cos seguintes órganos: a presidencia, unha vicepresidencia que a substitúa, a comisión especial de contas e a asemblea.

3. As mancomunidades, no exercicio da súa autonomía organizativa e mediante a aprobación dos seus estatutos, establecerán a estrutura da súa propia organización e o seu réxime de funcionamento, e poderán prever a existencia de órganos complementarios aos anteriores.

Artigo 109. *Normas de organización e funcionamento*

Á falla de regulación nos estatutos da mancomunidade, aplicaranse as seguintes normas:

a) A asemblea da mancomunidade estará integrada por dúas persoas vogais en representación de cada un dos municipios asociados.

b) A asemblea elixirá entre os seus membros a persoa titular da presidencia e da vicepresidencia.

c) A asemblea exercerá as atribucións que lle correspondan e axustará o seu funcionamento ás normas dos plenos dos municipios de réxime común.

d) As funcións da presidencia e da vicepresidencia serán as establecidas para as alcaldías e tenencias de alcaldía dos municipios de réxime común.

Artigo 110. *Do exercicio das funcións reservadas*

As funcións reservadas serán exercidas por persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional, de conformidade coa normativa de aplicación.

Sección 4ª. Obrigas económicas dos municipios mancomunados

Artigo 111. *Achegas municipais*

Os municipios mancomunados consignarán nos seus orzamentos as cantidades precisas para atender as obrigacións derivadas dos compromisos contraídos coa mancomunidade a que pertenzan. Transcorrido o prazo para o ingreso das achegas dos municipios que integran a mancomunidade sen que este se produza, a persoa titular da presidencia poderase dirixir á Comunidade Autónoma para a retención dos fondos do municipio debedor e o seu ingreso na facenda da mancomunidade.

CAPÍTULO II
Das áreas metropolitanas

Artigo 112. *Concepto*

As áreas metropolitanas son entidades locais integradas polos municipios nos que existen grandes aglomeracións urbanas e entre cuxos núcleos de poboación existen vinculacións económicas e sociais que fan precisa a planificación conxunta e a coordinación de determinados servizos e obras.

Artigo 113. *Creación*

1. Por lei do Parlamento de Galicia poderanse crear, modificar ou suprimir áreas metropolitanas.

2. Corresponde á lei de creación determinar os órganos de goberno e administración da área metropolitana, o seu réxime económico e de funcionamento, os servizos que debe prestar e as obras a realizar, así como as potestades que se lle atribúen e a xusta distribución de cargas entre os municipios que a integran.

3. En ningún caso a creación dunha área metropolitana pode supoñer a perda de competencias dos municipios integrados que lles fagan perder a súa condición de tales.

Artigo 114. *Iniciativa*

1. A iniciativa para a creación da área metropolitana poderá partir dos municipios interesados, en cuxo caso requirirá acordo adoptado co voto favorable da maioría establecida pola normativa básica de réxime local.

2. Adoptados os acordos, elevaranse á persoa titular da consellería competente en materia de Administración local, quen examinará a regularidade do procedemento observado.

Artigo 115. *Disolución*

A disolución da área metropolitana aprobarase mediante lei do Parlamento de Galicia, que detallará tanto o réxime transitorio de prestación de servizos coma a repartición de activos, bens e cargas entre os municipios que a integran de forma proporcional ás achegas a aquela.

CAPÍTULO III
Das entidades locais menores

Artigo 116. *Principios xerais*

1. As entidades locais menores existentes de conformidade co establecido na disposición adicional cuarta contarán cunha persoa titular da alcaldía pedanea, cunha xunta veciñal e cos órganos complementarios que, no exercicio da súa potestade de autoorganización, decidan crear.

2. A persoa titular da alcaldía pedánea e a xunta veciñal terán as atribucións establecidas na normativa básica e nesta lei para a persoa titular da alcaldía e o pleno, respectivamente, circunscritas á área das súas competencias territoriais e de xestión.

Artigo 117. *Alcaldía pedánea*

1. A persoa titular da alcaldía pedánea será elixida directamente pola veciñanza da correspondente entidade local menor por sistema maioritario, mediante a presentación de candidatos polos distintos partidos, federacións, coalicións e agrupacións de electores coincidindo coas eleccións locais. A designación das persoas vogais da xunta veciñal farase de conformidade cos resultados das eleccións para o concello na sección ou seccións constitutivas da entidade local menor, segundo o disposto na lexislación electoral xeral.

2. A persoa titular da alcaldía pedánea designará de entre os vogais da xunta veciñal a persoa que deba substituíla nos casos de vacante, ausencia ou enfermidade.

Artigo 118. *A xunta veciñal*

1. A xunta veciñal é o órgano colexiado de goberno formado pola persoa titular da alcaldía pedánea, que a presidirá, e por un número de vogais que non superará o terzo de concelleiras/os que integren o concello.

2. A xunta veciñal ten as seguintes atribucións:

a) A aprobación dos orzamentos, das ordenanzas e dos acordos de establecemento e modificación de servizos.

b) A administración do patrimonio e a adquisición, alleamento e cesión de bens e dereitos.

c) O control e fiscalización das actuacións da persoa titular da alcaldía pedánea e da xestión económica.

d) Cantas lle asigne o pleno do concello no ámbito da entidade.

3. O réxime de funcionamento axustarase ao que acorde a propia xunta veciñal, e na súa falla, ás disposicións xerais que rexen para os plenos dos concellos de réxime común.

4. Un membro da xunta veciñal terá dereito a asistir con voz pero sen voto, no punto da orde do día correspondente, ás comisións informativas existentes no concello, sempre que nelas se vaia ditaminar algún asunto que afecte á entidade local menor. Para o exercicio deste dereito deberá ser citado á comisión de referencia como un membro máis dela.

Artigo 119. *As competencias e a facenda das entidades locais menores*

1. Son competencias das entidades locais menores:

a) A administración e a defensa do seu patrimonio.

b) A execución de obras e a prestación de servizos do seu interese, sempre e cando sexan realizados con fondos propios e non estean a cargo do respectivo concello ou doutra entidade supramunicipal.

c) A vixilancia, o mantemento e a limpeza das vías urbanas, camiños rurais, montes, fontes e lavadoiros.

d) Aquelas outras que lle delegue o municipio, logo de aceptación por parte da entidade e coa asignación dos recursos que se precisen para o seu exercicio.

2. Os recursos integrantes da facenda das entidades locais menores poderán ser os mesmos previstos na normativa básica estatal para os municipios, coas seguintes especificidades:

a) Os tributos propios quedarán circunscritos ás taxas.

b) Non se poderán establecer recargas sobre os tributos estatais nin sobre os tributos da Comunidade Autónoma.

c) No que se refire á participación nos tributos do concello, a que acorde o pleno por maioría absoluta do número legal dos seus membros.

Artigo 120. *Obriga de rendición de contas*

No prazo legalmente establecido, e de conformidade coa normativa reguladora das facendas locais, as entidades locais menores renderán contas ao Consello de Contas.

Artigo 121. *Procedemento de disolución*

O procedemento de disolución axustarase ás seguintes regras:

1. A iniciativa corresponderalle indistintamente:

a) Ao pleno do concello, mediante acordo adoptado pola maioría establecida na normativa básica de réxime local.

b) Á xunta veciñal, mediante acordo adoptado pola maioría establecida na normativa básica de réxime local.

c) Á consellería competente en materia de Administración local.

2. No caso de que a iniciativa proceda do pleno municipal ou da xunta veciñal, someterase o expediente a información pública mediante a publicación do acordo no boletín oficial da provincia e mais no portal de transparencia do concello por prazo dun mes. Transcorrido este prazo e resoltas, de as haber, as alegacións presentadas, se remitirá á consellería competente en materia de Administración local, acompañado da certificación expedida pola persoa titular da secretaría da corporación do acordo de inicio e, se for o caso, do acordo que se adopte sobre as alegacións presentadas.

3. A iniciativa corresponderá a consellería competente en materia de Administración local nos seguintes supostos:

a) Carencia de actividade, manifestada pola falta de celebración de sesións ordinarias por un período superior a dous anos consecutivos.

b) Incumprimento da obriga de rendición de contas durante dous anos consecutivos.

c) Procedemento de disolución iniciado polo pleno municipal ao a xunta veciñal e non finalizado no prazo dun ano por causa imputable á entidade local menor.

Neste suposto darase audiencia á entidade local menor e mais ao municipio interesado.

4. Requirirase informe da deputación provincial, que o emitirá no prazo dun mes, informe que se entenderá favorable se transcorrido este prazo non é emitido.

5. A resolución definitiva do expediente de disolución efectuarase por decreto do Consello da Xunta, a proposta do titular da consellería competente en materia de Administración local. Este decreto publicarase no *Diario Oficial de Galicia* e daráselle traslado do mesmo á Administración xeral do Estado.

6. A disolución suporá:

a) A incorporación do persoal ao servizo da entidade disolta ao concello a que pertencía efectuarase de conformidade coa normativa de función pública e laboral que resulte de aplicación.

b) A subrogación do concello do que dependía a entidade local menor en todos os dereitos e obrigas desta.

TÍTULO VI
Disposicións comúns ás entidades locais

CAPÍTULO I
Réxime de funcionamento dos órganos colexiados

Sección 1 ª. Disposicións xerais

Artigo 122. *Réxime xeral*

Os actos e acordos das entidades locais adoptaranse de acordo co disposto na normativa básica estatal, coas especialidades establecidas na presente sección, nos regulamentos orgánicos e, se for o caso, nos acordos plenarios das respectivas entidades locais.

Artigo 123. *Réxime de funcionamento do pleno*

1. O réxime de sesións e funcionamento do pleno é o establecido pola normativa básica de réxime local, coas especialidades establecidas na presente lei. Este réxime é de aplicación supletoria no resto dos órganos colexiados das entidades locais, salvo que exista unha regulación propia recollida no regulamento orgánico ou acordo plenario.

2. A inclusión na orde do día dunha sesión plenaria ordinaria ou extraordinaria requirirá que se poña á disposición dos membros da corporación a documentación completa cunha antelación mínima de cinco días hábiles á celebración da sesión da correspondente comisión informativa, cando se trata da aprobación, tanto inicial coma definitiva, dos seguintes asuntos:

a) Orzamento xeral.

b) Plan xeral de ordenación municipal.

3. No caso de que non exista comisión informativa, este prazo de antelación de cinco días hábiles referirase á data de celebración da sesión plenaria.

4. Nos restantes asuntos incluídos na orde do día, a documentación íntegra que deba servir de base ao debate, e se for o caso á votación, deberá estar á disposición de todos os membros da corporación desde o momento da convocatoria. Poderá consultarse na secretaría e telematicamente a través do xestor de expedientes ou da sede electrónica.

Artigo 124. *Réxime de funcionamento da xunta de goberno local*

1. A sesión constitutiva da xunta de goberno local realizarase dentro dos dez días hábiles seguintes á designación dos seus membros pola presidencia.

2. A xunta de goberno local celebrará sesión ordinaria, á falla de previsión expresa en acordo plenario adoptado para o efecto ou nos regulamentos orgánicos, cada quince días nos municipios con poboación de ata 20.000 habitantes, e cada semana nos municipios de máis de 20.000 habitantes e nas deputacións provinciais, e o seu réxime de funcionamento será o establecido na presente lei. No resto das entidades locais atenderase ao disposto nos seus respectivos estatutos ou lei de creación.

Artigo 125. *Formalización das resolucións e actas dos órganos colexiados de goberno*

A formalización das resolucións e actas dos órganos colexiados de goberno, e a formación dos libros correspondentes ás mesmas, rexerase polo establecido na materia na normativa básica estatal e mais na normativa autonómica.

Artigo 126. *Remisión dos actos e acordos á Administración Autonómica*

1. As entidades locais remitirán á consellería competente en materia de Administración local, no prazo de seis días, copia ou, se for o caso, extracto comprensivo dos actos e acordos dos seus órganos de goberno. As persoas titulares da presidencia da corporación e, de xeito inmediato, as da secretaría serán responsables do cumprimento deste deber.

2. Coa finalidade de comprobar a efectividade da aplicación da lexislación autonómica e o exercicio das competencias que lle corresponde, a Administración autonómica a través da consellería competente en materia de Administración local, poderalles solicitar ás entidades locais información concreta sobre a súa actividade, e incluso requirir a remisión de expedientes e a emisión de informes.

3. A dita documentación será remitida por medios electrónicos a través do sistema establecido pola Administración autonómica.

Sección 2ª. Réxime de sesións

Artigo 127. *Tipos de sesións dos órganos colexiados*

1. O réxime de sesións dos órganos colexiados será o establecido na normativa básica en materia de réxime local, na presente lei, no regulamento orgánico e, se for o caso, en acordo plenario.

2. As sesións dos órganos colexiados das corporacións locais poderán ser, segundo a forma de celebración, presenciais, a distancia ou mixtas:

a) Son presenciais aquelas sesións nas que a totalidade dos membros asistentes se atopan no lugar de celebración.

Son a distancia aquelas sesións nas que a totalidade dos membros asistentes utilizan medios electrónicos ou telemáticos para a súa asistencia e participación que garantan a súa identidade, a comunicación simultánea entre os asistentes e o exercicio dos seus dereitos.

b) Son mixtas aquelas sesións nas que a asistencia e participación se produce tanto de xeito presencial coma a distancia.

3. As sesións dos órganos colexiados das entidades locais celebraranse no lugar que estableza a normativa básica en materia de réxime local ou, no seu defecto, no que se determine polo regulamento orgánico ou acordo plenario.

4. No caso das sesións celebradas a distancia ou das sesións mixtas, a acta indicará esta circunstancia.

5. En todo caso serán presenciais as sesións plenarias que teñan por obxecto:

a) A constitución da entidade local.

b) A elección da persoa titular da alcaldía ou presidencia da entidade local.

c) A moción de censura.

d) A cuestión de confianza.

6. Para dar cumprimento ao carácter público das sesións plenarias, estas poderán ser retransmitidas en directo para a cidadanía a través da sede electrónica da entidade local e nas redes sociais da corporación.

Subsección 1ª. Sesións mixtas e a distancia dos órganos colexiados de goberno

Artigo 128. *Sesións mixtas*

Poderán asistir por medios electrónicos ás sesións dos órganos colexiados de goberno, participando nos debates nas votacións dos asuntos a tratar, e sempre que quede garantido o sentido do voto e a súa liberdade para emitilo, os membros das entidades locais que se atopen nalgunha das seguintes situacións:

a) Baixa por risco durante ou embarazo.

b) Permiso, para ambos os proxenitores, por nacemento e coidado da persoa menor, por adopción, por acollemento e por lactación.

c) Enfermidade prolongada grave que clara e xustificadamente impida a súa asistencia presencial á sesión.

d) Imposibilidade de asistencia presencial á sesión por desprazamentos vinculados ao desempeño de funcións públicas

e) Imposibilidade de asistencia presencial por motivos persoais debidamente xustificados, cando así se recolla no regulamento orgánico ou se autorice por acordo plenario expreso. Neste suposto, a asistencia non presencial non poderá ser superior a un terzo das sesións ordinarias anuais da correspondente entidade local.

Artigo 129. *Sesións a distancia*

A celebración das sesións dos órganos colexiados de goberno das entidades locais poderase levar a cabo a distancia, a través de medios electrónicos, sempre que se dean as circunstancias excepcionais contempladas na normativa básica de réxime local, debéndose deixar constancia no expediente de convocatoria da sesión da concorrencia dalgunha desas situacións excepcionais.

Artigo 130. *Forma de celebración das sesións a distancia e mixtas*

1. O medio electrónico ou plataforma utilizado para celebrar as sesións dos órganos colexiados será preferentemente a videoconferencia, e deberá de permitir unha identificación visual das persoas asistentes.

2. Nas sesións plenarias e da xunta de goberno local, este sistema de videoconferencia xerará un ficheiro coa gravación audiovisual da sesión, que deberá cumprir uns estándares de autenticidade, para o cal se poderán obter unha serie de evidencias tecnolóxicas que garantan o fiel reflexo do que se tratou na sesión. Así mesmo, deberase garantir a accesibilidade, custodia e conservación, ao longo do tempo e de forma segura, tanto do ficheiro da gravación audiovisual coma das evidencias tecnolóxicas obtidas a fin de garantir a súa autenticidade, conforme aos requisitos establecidos na normativa en materia de seguridade; ficheiro e evidencias que deberán formar parte do expediente electrónico.

3. Nas sesións plenarias e da xunta de goberno local, para a válida constitución do órgano e a celebración das sesións os membros que participen a distancia deberá quedar acreditada a súa identidade mediante o acceso á sede electrónica con certificado electrónico ou con calquera outro medio que permita a súa correcta identificación, sen perxuízo dos requisitos establecidos na normativa básica de aplicación.

4. O sistema de emisión do voto dos membros que participen por medios electrónicos ou a distancia, deberá permitir acreditar de forma fidedigna a identidade da persoa votante e, cando proceda, o sentido do voto emitido. A persoa titular da secretaría comprobará a correcta emisión e recepción dos votos e deixará constancia diso na acta.

5. Cada entidade local poderá desenvolver regulamentariamente os aspectos concretos do funcionamento das sesións a distancia e mixtas.

Subsección 2ª. Sesións mixtas e a distancia dos órganos colexiados diferentes aos órganos colexiados de goberno

Artigo 131. *Sesións non presenciais dos órganos diferentes aos de goberno*

Os órganos colexiados municipais diferentes aos de goberno poderán celebrar sesións a distancia e mixtas de conformidade coa normativa básica estatal, coa presente lei, co regulamento orgánico municipal e, no seu defecto mediante acordo plenario.

En todo caso rexerán os mesmos requisitos establecidos no artigo anterior.

Sección 3ª. Especialidades nos tipos de votación

Artigo 132. *Voto ponderado nos órganos colexiados diferentes aos órganos colexiados de goberno*

1. Nos órganos colexiados de carácter informativo ou consultivo das entidades locais, cando a súa composición responda á representación proporcional dos grupos políticos da corporación, poderá empregarse o sistema de voto ponderado para reflectir decuadamente a composición do pleno.

As comisións do pleno dos municipios de gran poboación poderán utilizar o sistema de voto ponderado, agás cando actúen por delegación do pleno.

2. Entenderase por voto ponderado o voto emitido por cada membro da corporación que represente tantos votos como membros do grupo político a que pertenza.

3. Antes do comezo de cada votación, a persoa titular da presidencia do órgano colexiado anunciará o número total de votos correspondente a cada grupo político segundo a composición efectiva do órgano.

4. A acta da sesión recollerá expresamente a utilización do voto ponderado, identificando claramente o resultado numérico final da votación e especificando o número total de votos correspondentes a cada grupo político.

5. A adopción de acordos por votación ponderada requirirá as maiorías legalmente establecidas, computadas a partir do total de votos ponderados emitidos e da súa correspondencia.

CAPÍTULO II
Estatuto dos membros da corporación

Sección 1ª. Da actuación dos membros da corporación

Artigo 133. *Grupos políticos*

1. Para os efectos da súa actuación corporativa, os membros das corporacións locais constituiranse en grupos políticos, na forma e cos dereitos e obrigas que se establezan, coa excepción daqueles que teñan a consideración de membros non adscritos de conformidade co establecido no artigo 135.

2. Os membros da corporación que adquiran a súa condición con posterioridade á sesión constitutiva incorporaranse ao grupo correspondente á lista pola que foron elixidos, ou, se for o caso, ao grupo mixto. No primeiro suposto disporán dun prazo de cinco días hábiles, que comezará a contar dende que tomen posesión do seu cargo, para acreditar a súa incorporación ao grupo que corresponda mediante escrito dirixido

á persoa titular da presidencia e asinado, así mesmo, pola persoa voceira correspondente. Transcorrido o devandito prazo sen manifestaren a súa vontade de integración, e salvo que exista causa de forza maior, entenderase incorporado no grupo correspondente á lista pola que saíron elixidos, ou, de non contar con grupo propio, no grupo mixto. Do mesmo modo, de manifestaren expresamente, dentro dos cinco días de prazo, a súa vontade de non se integraren no grupo político correspondente á lista pola que foron elixidos, terán a consideración de membros non adscritos.

3. Os grupos políticos rexeranse polo disposto na normativa básica estatal, nesta lei e no regulamento orgánico da corporación e nos respectivos acordos plenarios.

Artigo 134. *O grupo mixto*

1. Integrarán o grupo mixto os membros da corporación pertencentes aos partidos políticos, federacións, coalicións ou agrupacións electorais que non obtiveran un mínimo de dous concelleiros nas correspondentes eleccións.

No momento inmediato posterior á constitución da corporación, ao comezo de cada mandato, os membros das corporacións locais que non queden integrados en ningún grupo por non obter este o mínimo de dous concelleiros sinalado no apartado anterior pasarán a formar parte do grupo mixto, que será creado na mesma sesión plenaria.
Os grupos políticos validamente constituídos manteranse durante o mandato corporativo a non ser que o número dos seus membros deveña inferior a dous, en cuxo caso se integrarán no grupo mixto. Non obstante, cando a diminución do número de membros derive do abandono do grupo político ou da formación política de procedencia por parte doutros membros da corporación, o grupo subsistirá cos membros que permanezan vinculados á candidatura electoral de orixe.

2. O seu funcionamento establecerase no regulamento orgánico da entidade.

Artigo 135. *Os membros non adscritos*

1. Terán a consideración de membros non adscritos aqueles membros da corporación que non se integren no grupo político que constitúa a formación electoral pola que foron elixidos e os que abandonen ou sexan expulsados do seu grupo ou formación electoral de procedencia. Estas previsións non serán de aplicación no caso de candidaturas presentadas como coalición electoral cando algún dos partidos políticos que a integren decida abandonala.

En calquera caso, a persoa titular da presidencia poderá dirixirse á persoa que ostente a representación legal da formación política que presentou a correspondente candidatura para os efectos de que notifique a acreditación das circunstancias indicadas.

2. Así mesmo, terán a condición de membros non adscritos as persoas concelleiras que concorreran ás eleccións nunha agrupación, partido, federación ou coalición política que fose declarada ilegal por sentenza xudicial firme.

3. Os membros non adscritos terán os dereitos políticos e económicos que individualmente lles correspondan como representantes locais, pero non os derivados con carácter exclusivo da súa pertenza a un grupo político, e exerceranse na forma que determine o regulamento orgánico da corporación.

4. En ningún caso, os dereitos políticos e económicos nunca poderán ser superiores aos que lles correspondería de permaneceren no grupo de procedencia. Nesta mesma liña, o feito de formar parte de todos os órganos colexiados da entidade, derivado da súa nova condición de membro non adscrito non poderá supor aumento dos seus dereitos económicos en relación cos que tiña con anterioridade.

5. Os membros non adscritos terán dereito a formar parte e votar nos órganos colexiados nos que deban estar proporcionalmente representados os membros da corporación, respectando a citada regra da proporcionalidade, para o cal se poderá aplicar o sistema do voto ponderado.

6. A participación dos membros non adscritos nas comisións informativas, deriva da condición de membro da corporación e non da pertenza a un grupo político. A percepción das correspondentes indemnizacións por asistencia, non se considerará un incremento dos seus dereito económicos

7. As asignacións e os medios económicos e materiais que se conceden aos grupos políticos, non serán de aplicación os membros non adscritos, aos que tampouco se lles poderán asignar outras vantaxes económicas e materiais por razón de tal condición.

8. Os membros non adscritos non poderán posuír a condición de membros con dedicación exclusiva nin parcial, nin ser designados para o desempeño de cargos ou postos directivos nas entidades públicas e privadas dependentes da corporación.

Sección 2ª. Acceso á información

Artigo 136. *Acceso á información polos membros da corporación*

1. Na súa condición de representantes electos, os membros da corporación teñen dereito a obter do goberno e da Administración local todos os antecedentes, datos, documentos e informacións que resulten necesarios para o exercicio das funcións propias do seu cargo, en especial daquelas relativas ao control e fiscalización da actuación dos órganos de goberno. Este dereito deberase exercer nos termos previstos na normativa básica de réxime local, na presente lei, no regulamento orgánico da entidade e, se for o caso, noutras disposicións de réxime interior da entidade local, garantíndose en todo momento a súa efectividade de forma compatible co funcionamento ordinario dos servizos da entidade.

2. O acceso aos libros de actas e resolucións e aos demais expedientes administrativos por parte dos membros da corporación realizarase de forma electrónica, polo que se deberá posibilitar a súa consulta polos membros da corporación, que disporán de claves de acceso para a consulta directa dos expedientes concretos para os que estean autorizados. Todo iso sen prexuízo da consulta da información en formato papel naqueles casos en que non estean accesibles en formato electrónico.

3. No exercicio das funcións de control e fiscalización dos órganos de goberno, os membros da corporación poderán solicitar a información existente nos servizos municipais mediante escrito dirixido á persoa titular da presidencia no que se deberá concretar de forma precisa o obxecto da petición de información. A resolución desta petición corresponderalle á presidencia, sen prexuízo das delegacións que poida efectuar. A solicitude de acceso entenderase acollida por silencio administrativo no caso de que non se dite e notifique resolución expresa no prazo de cinco días naturais contados desde o seguinte ao da data da súa presentación, e a persoa titular do servizo ou unidade competente por razón da materia, deberalle facilitar ao solicitante o acceso directo ao expediente ou facerlle entrega da información solicitada. En todo caso a resolución denegatoria deberá ser motivada e conter as razóns fundadas en dereito que impidan facilitar a información solicitada.

4. As solicitudes de información que non reúnan os requisitos esixidos para o exercicio do dereito de acceso na condición de membro da corporación local serán tramitadas, de ser o caso, conforme ao disposto na lexislación de transparencia e acceso á información pública, sempre que se cumpran os requisitos e non concorran os límites materiais previstos nela.

Artigo 137. *Acceso á información sen necesidade de autorización previa*

Os membros da corporación poderán acceder a través do xestor de expedientes á seguinte información sen necesidade de solicitar autorización á presidencia:

a) Información e documentación correspondente aos asuntos a tratar polos órganos colexiados de que formen parte, así como a resolucións ou acordos adoptados por calquera órgano da entidade.

b) Información ou documentación da entidade local que sexa de libre acceso para a cidadanía.

c) No caso que exerzan delegacións ou responsabilidades de xestión, á información propia destas.

Todo iso sen prexuízo da consulta da información en formato papel naqueles casos en que non estean accesibles en formato electrónico.

Artigo 138. *Condicións para o exercicio do dereito de acceso á información*

O dereito de acceso á documentación dos membros da entidade estará suxeito, ademais de ao disposto na lexislación básica de réxime local, ás seguintes condicións:

a) O exercicio deste dereito non poderá supoñer menoscabo ou obstáculo á eficacia administrativa, polo que a solicitude poderá ser denegada mediante resolución da persoa titular da presidencia motivada por esa circunstancia.

b) As solicitudes de información poderán ser denegadas cando afecten a información cuxo acceso estea limitado pola Constitución ou pola lei, ou cando o acceso a esa información poida prexudicar outros dereitos constitucionais ou protexidos legalmente. A resolución denegatoria será en todo caso motivada.

c) Os membros da entidade local teñen o deber de gardar confidencialidade e reserva en relación coa información a que accedan para posibilitar o desenvolvemento da súa función, especialmente en relación coa que debe servir de fondo para as decisións que aínda estean pendentes de adopción, evitando a reprodución da documentación. Serán responsables do uso que fagan da mesma para outros fins alleos á súa función representativa, en particular no que respecta á difusión de datos persoais obxecto de protección.

CAPÍTULO III
Regras complementarias de funcionamento da Administración local

Artigo 139. *Procedemento administrativo das entidades locais*

1. O procedemento administrativo das entidades locais, así como a tramitación dos expedientes administrativos da súa competencia, rexerase polo disposto na lexislación estatal básica en materia de réxime local e de procedemento administrativo común, polas previsións contidas na presente lei e mais polos regulamentos e ordenanzas que aproben as propias entidades locais no exercicio da súa potestade regulamentaria de conformidade coa lexislación estatal e autonómica de aplicación. Todo isto sen prexuízo das especialidades contidas na presente lei ou na restante normativa respecto dos municipios en situación de reto demográfico.

2. As entidades locais poderán desenvolver e adaptar, no ámbito das súas competencias e de conformidade coa normativa básica estatal, mediante disposicións normativas propias, os procedementos administrativos ás súas características organizativas e funcionais, sempre respectando os principios de legalidade, seguridade xurídica, eficacia, eficiencia, proporcionalidade, transparencia, responsabilidade, simplificación administrativa, proximidade á cidadanía, interoperabilidade e respecto aos dereitos e garantías das persoas interesadas.

Artigo 140. *Uso de sistemas de intelixencia artificial na toma de decisións no ámbito local*

1. As entidades locais e os entes que integran o seu sector público institucional poderán adoptar actos administrativos de forma automatizada, sen intervención directa de persoal ao servizo da Administración, mediante a utilización de sistemas de intelixencia artificial, no marco de procedementos administrativos nos que se exerzan potestades regradas nos termos previstos na normativa europea e estatal de aplicación e de conformidade co disposto na lexislación reguladora do procedemento administrativo común e do réxime xurídico do sector público.

2. De maneira excepcional, poderán adoptarse actuacións administrativas automatizadas no exercicio de potestades discrecionais cando os criterios, parámetros e condicións que deban rexer a decisión sexan determinados previamente pola Administración na fase de deseño, configuración ou implantación do sistema de intelixencia artificial. Nestes casos, deberán quedar debidamente documentados e xustificados no correspondente expediente os criterios empregados, as garantías aplicadas ao proceso de decisión e os mecanismos de supervisión humana establecidos.

3. Así mesmo, as entidades locais e o seu sector público poderán basear as súas decisións administrativas nas recomendacións, avaliacións ou predicións emitidas por sistemas de intelixencia artificial sempre que se garanta a supervisión humana adecuada, a rastrexabilidade das decisións e o cumprimento dos principios de legalidade, transparencia, proporcionalidade e non discriminación.

4. O uso de sistemas de intelixencia artificial na tramitación de procedementos e na adopción de decisións administrativas deberase axustar, en todo caso, á normativa europea e estatal vixente en materia de intelixencia artificial, a normativa en materia de protección de datos, transparencia, bo goberno, función pública e dereitos da cidadanía, así como aos principios éticos do desenvolvemento e uso responsable da intelixencia artificial no sector público.

Artigo 141. *Uso ético da intelixencia artificial*

1. A utilización de sistemas de intelixencia artificial no ámbito local deberase axustar, entre outros, aos principios de legalidade, transparencia algorítmica, non discriminación, responsabilidade institucional, explicabilidade, supervisión humana e reserva de humanidade e respecto aos dereitos fundamentais.

2. As entidades locais garantirán que todo sistema de intelixencia artificial que teña impacto sobre decisións administrativas, dereitos das persoas ou asignación de recursos públicos estea suxeito a unha avaliación de impacto ético e xurídico, así como a mecanismos de auditoría interna ou externa e supervisión periódica.

3. Os algoritmos utilizados deberán estar documentados, ser auditables e, cando cumpra, ser publicados ou explicados de forma comprensible, asegurando a rastrexabilidade e o control humano significativo sobre as decisións automatizadas.

4. Promoverase a formación do persoal local en alfabetización algorítmica e ética dixital, así como a creación de comités ou unidades técnicas de asesoramento no despregamento responsable de tecnoloxías automatizadas no ámbito local.

CAPÍTULO IV
Emprego público local

Sección 1ª. Especialidades do persoal ao servizo das entidades locais

Artigo 142. *Réxime xurídico*

O persoal ao servizo das entidades locais rexerase polo establecido na lexislación básica do Estado en materia de emprego público e réxime local, pola normativa de emprego público da Comunidade Autónoma de Galicia e polas súas disposicións de desenvolvemento, así como, no seu caso polos acordos e demais disposicións aprobadas pola respectiva entidade local no exercicio das súa competencias.

Artigo 143. *Formación do persoal*

A Administración autonómica, a través da Escola Galega de Administración Pública, impulsará programas específicos orientados ao perfeccionamento, especialización e promoción profesional do persoal ao servizo das entidades locais, prestando especial atención á actualización permanente das súas competencias técnicas, directivas e dixitais, así como á mellora da calidade na prestación dos servizos públicos locais.

Artigo 144. *Tribunais de selección do persoal empregado público local.*

1. Cada entidade local desenvolverá os procesos de selección do seu persoal propio, de acordo coas regras básicas e programas mínimos fixados pola normativa básica estatal e pola lexislación autonómica de emprego público e as súas disposicións de desenvolvemento. Os procesos de selección e os procedementos de provisión de postos de traballo do persoal propio das entidades locais réxense polas bases que aprobe o órgano competente da entidade local de acordo coa lexislación de réxime local.

2. Os tribunais de selección do persoal empregado público local deberán axustar a súa composición aos principios e requisitos establecidos na normativa básica estatal de aplicación e na normativa autonómica de emprego público. Deberán de estar constituídos por cinco membros titulares e cinco suplentes.

3. Na composición dos tribunais de selección respectaranse estritamente os principios de imparcialidade e profesionalidade dos seus membros, así como a presenza equilibrada de homes e mulleres.

4. As deputacións provinciais e a Administración autonómica poderán constituír, xestionar e manter bolsas de traballo de persoal funcionario interino ou persoal laboral temporal co obxecto de dar cobertura a necesidades urxentes e inaprazables derivadas de ausencias temporais, vacantes ou reforzos extraordinarios nos concellos afectados, de conformidade coa lexislación de emprego público e cos principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade.

5. A utilización polos concellos destas bolsas requirirá solicitude na que se xustifique a cobertura do posto de traballo, de conformidade co sinalado no apartado anterior.

Artigo 145. *Teletraballo nas entidades locais*

1. O teletraballo defínese como aquela modalidade de prestación de servizos a distancia na que se pode desenvolver o contido competencial do posto de traballo fóra das dependencias da Administración mediante o uso das tecnoloxías da información e da comunicación, sempre que as necesidades do servizo o permitan.

2. O emprego do teletraballo deberá contribuír a unha mellor organización do traballo a través da identificación de obxectivos e da avaliación do seu cumprimento, ao igual ca a prestación de servizos en réxime de presencialidade. Será compatible e complementario coa modalidade presencial, e garantirase en todo caso unha atención directa presencial á cidadanía.

3. A prestación do servizo mediante teletraballo debe ser expresamente autorizada pola persoa titular da presidencia ou órgano en quen delegue. En todo caso esta modalidade de prestación terá carácter voluntario e reversible, salvo nos supostos excepcionais debidamente xustificados.

4. Os regulamentos das entidades locais poderán desenvolver, no ámbito das súas competencias e de conformidade coa lexislación estatal básica e da presente lei, os requisitos obxectivos, subxectivos e técnicos para a súa autorización, os postos de traballo susceptibles de ser desempeñados na modalidade de teletraballo, os dereitos e deberes do persoal empregado público nesta modalidade de prestación do servizo e mais o procedemento concreto para a súa autorización e seguimento posterior.

Sección 2ª. Persoal directivo público profesional local

Artigo 146. *Postos directivos profesionais das entidades locais*

1. Os concellos de máis de 30.000 habitantes e as deputacións provinciais definirán, en uso das súas potestades de autoorganización e en función das políticas que en cada caso queiran impulsar, a estrutura de postos directivos profesionais da

entidade, de acordo co disposto na presente lei e, se for o caso, na lexislación básica ou autonómica que sexa de aplicación na lexislación básica de réxime local e de emprego público que resulte de aplicación.

2. Considerase persoal directivo público profesional aquel persoal que, sen prexuízo do réxime aplicable ao persoal funcionario de administración local con habilitación de carácter nacional nos municipios de gran poboación e demais persoal directivo de as ditas entidades, sexa titular de postos que pertenzan aos municipios cuxa poboación supere os 30.000 habitantes ou ás deputacións provinciais e que respondan a algunha das tipoloxías que se enumeran seguidamente:

a) A persoa titular do servizo xurídico provincial.

b) Os postos que asuman funcións de coordinación xeral, xerencia, dirección de área ou xerencia de sector da estrutura administrativa das entidades locais.

c) Os postos de máxima responsabilidade de organismos autónomos locais, entidades públicas empresariais, sociedades mercantís, consorcios ou fundacións de sector público local.

d) Así mesmo, sempre que así o acorde o órgano competente, poderán ter a consideración de postos de persoal directivo público profesional local os postos de maior responsabilidade das estruturas ou dos programas que se cren para desenvolver proxectos de xestión ou encomendas especiais de carácter temporal coa finalidade de desenvolver ou impulsar, por razóns excepcionais ou conxunturais, unha determinada política sectorial. Estes postos directivos non terán natureza estrutural e amortizaranse cando finalice o proxecto de xestión ou a encomenda especial.

3. A determinación dos postos directivos no ámbito de cada área, así como a súa denominación, levarase a cabo mediante un instrumento de ordenación da dirección pública profesional, aprobado de conformidade coa normativa de función pública e diferenciado da relación de postos de traballo da entidade local correspondente. Este instrumento deberá determinar as características específicas das funcións dos órganos directivos.

4. A aprobación dese instrumento de ordenación corresponderalle ao pleno, baixo proposta da persoa titular da presidencia da entidade local, salvo nos municipios de gran poboación, onde será competencia da xunta de goberno local.

5. O nomeamento do persoal directivo público profesional local ou a formalización do correspondente contrato laboral de alta dirección serán competencia da presidencia da entidade, de acordo co que se prevé na presente lei. O nomeamento ou a formalización de contrato serán postos en coñecemento do pleno da entidade na sesión inmediata seguinte.

Artigo 147. *Requisitos para a cobertura dos postos do persoal directivo público profesional*

1. Nos termos previstos na presente lei, e sen prexuízo do disposto na normativa básica estatal, os postos directivos das entidades locais poderán ser cubertos por persoal que teña a condición de empregado público como persoal funcionario de carreira ou laboral fixo.

2. En todo caso o desempeño dos postos de traballo de natureza directiva pública profesional das entidades locais require atoparse en posesión de titulación de universitaria de grao ou equivalente. Cando os ditos postos sexan cubertos por persoal funcionario de carreira, será ademais preceptiva a pertenza ao subgrupo A1.

3. O persoal directivo público profesional quedará suxeito ao réxime de incompatibilidades e de conflitos de intereses previsto na Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, e demais normativa que resulte de aplicación en atención á natureza do seu vínculo e ás características do posto desempeñado, sen prexuízo, no seu caso, do réxime específico establecido para os cargos públicos pola normativa básica de réxime local, pola lexislación de emprego público de Galicia e polos preceptos desta lei.

Artigo 148. *Funcións do persoal directivo público profesional*

1. Os postos directivos reservados a persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional exercerán, en todo caso, as funcións reservadas á correspondente escala e subescala de funcionarios establecidas na normativa de réxime local, e aqueloutras que se prevexan na lexislación aplicable, en razón do seu carácter directivo.

2. As funcións que exercerán os demais postos directivos serán aquelas que lles sexan asignadas pola entidade local en que se integran en atención á estrutura organizativa que adopte, e incluirán, en todo caso, as seguintes:

a) Dirección e coordinación técnica da área, ou das distintas áreas no caso da coordinación xeral ou xerencia local ou da entidade do sector público, función que implicará impulsar a planificación estratéxica e operativa coa finalidade de aliñar a política e a xestión.

b) Dirección e xestión técnica dos servizos e do persoal asignado, se for o caso, a cada área, organismo autónomo local, entidade pública empresarial local, sociedade mercantil, fundación pública local ou entidade instrumental.

c) Aquelas outras funcións directivas ou de coordinación que lles sexan atribuídas polo instrumento de ordenación dos postos directivos da entidade local e garden relación co ámbito material das súas responsabilidades.

Artigo 149. *Provisión dos postos de persoal directivo público profesional das entidades locais*

1. Os postos definidos como correspondentes a persoal directivo público profesional das entidades locais cubriranse mediante convocatoria pública, que se publicará no boletín oficial da provincia que corresponda en razón do ámbito de actuación da entidade convocante e mais na web e/ou portal de transparencia da correspondente entidade.

2. A adquisición da condición de persoal directivo público profesional basearase nos principios de mérito e criterios de capacidade e idoneidade, e realizarase mediante procedementos que garantan a publicidade e a concorrencia.

3. Os sistemas de provisión de postos de persoal directivo público profesional, serán os previstos na lexislación de emprego público galega. O nomeamento, situacións administrativas e cesamento dos funcionarios de Administración local con habilitación de carácter nacional, que teñan a condición de persoal directivo público profesional, para os postos reservados rexeranse pola súa normativa específica.

4. Por medio do regulamento orgánico da respectiva entidade, poderanse determinar as características específicas das funcións dos órganos directivos, nos termos previstos na normativa básica estatal.

5. O cesamento dos cargos directivos producirase por causas obxectivas vinculadas a unha avaliación negativa do desempeño, perda de confianza motivada e vinculada ao desempeño das funcións directivas ou dificultades graves e continuadas de integración no equipo directivo. Ao persoal funcionario de carreira cesado como cargo directivo concederáselles garantías análogas ás previstas na normativa autonómica para o persoal funcionario que cese nos postos de traballo previstos polo procedemento de libre designación.

6. No caso de cese do persoal directivo con contrato laboral de alta dirección, serán de aplicación as normas específicas de extinción deste tipo de contrato.

7. Cando o persoal directivo proceda doutra Administración pública, o réxime de reincorporación rexerase polo disposto na normativa da Administración de orixe.

Artigo 150. *Retribucións e avaliación da xestión*

1. A retribución do persoal directivo público profesional consistirá nunha parte fixa, que se determinará pola titulación académica, a progresión acadada na carreira directiva e as características do cargo directivo desempeñado, e, se for o caso, nunha parte variable, que estará vinculada á consecución dos obxectivos establecidos no acordo de xestión, de conformidade co establecido pola respectiva entidade local.

2. As entidades locais deberán establecer o correspondente procedemento de avaliación de acordo cos criterios de eficacia e eficiencia, responsabilidade pola súa xestión e control de resultado.

Artigo 151. *Persoal directivo dos municipios de gran poboación*

1. O disposto na presente sección enténdese sen prexuízo da aplicación das previsións recollidas na normativa básica de réxime local aplicable aos municipios de gran poboación en materia de órganos directivos, no que afecta tanto aos postos que deben considerarse en todo caso como postos directivos coma aos requisitos formais para o nomeamento e cesamento das persoas titulares e ás competencias dos órganos superiores en relación con tales postos e cas persoas titulares.

2. De acordo co principio de autoorganización, e establecendo as equivalencias que procedan con respecto ás especificacións da normativa básica de réxime local, os municipios de gran poboación poderán determinar estruturas directivas con denominacións distintas ás recollidas na normativa básica de réxime local, cando resulte compatible coas funcións e requisitos establecidos nela, atribuír a unha mesma persoa titular a dirección de varios órganos directivos.

Sección 3ª. Persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional

Artigo 152. *Cobertura dos postos de habilitación nacional no supostos de fusións municipais*

No suposto de fusións municipais e no caso de existir varios funcionarios ou funcionarias de Administración local con habilitación de carácter nacional con posto obtido con carácter definitivo no ámbito dos municipios fusionados, aplicaranse as seguintes regras:

a) Se o municipio resultante tivese menos de 5.000 habitantes e unicamente precisara da existencia preceptiva dun posto reservado a persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional, permanecerá no posto a persoa que o desempeñe con carácter definitivo. No caso de existiren varias persoas nesa situación permanecerá aquela que teña maior puntuación pola suma dos baremos de méritos xerais e autonómicos.

   O restante persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional que non resulte adscrito ao posto reservado existente incorporarase ao posto do que sexa titular noutra entidade local, se o tivera . Nos demais supostos, poderá optar por quedar na situación de expectativa de nomeamento ou ser transferido á Comunidade Autónoma, integrándose plenamente no corpo superior da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia de conformidade coas previsións establecidas na lexislación galega de emprego público para os procesos de reorganización administrativa derivados das fusións municipais.

b) Se o municipio resultante tivese máis de 5.000 habitantes ou precisase cubrir varios postos reservados a persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional, a Administración da Comunidade Autónoma procederá á clasificación dos correspondentes postos e a adxudicalos aos habilitados existentes.

A adscrición aos novos postos corresponderá, con carácter preferente, ás persoas funcionarias pertencentes á mesma categoría que a esixida para o posto resultante. No caso de concorreren varias persoas nesta situación, prevalecerá o que teña maior puntuación pola suma dos baremos de méritos xerais e autonómicos.

Ao restante persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional resultaralle de aplicación o previsto na letra a) deste artigo.

Artigo 153. *Mobilidade interadministrativa*

O persoal funcionario de Administración local con habilitación de carácter nacional poderán acceder aos postos da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia de adscrición indistinta a persoal funcionario da Administración xeral do Estado, da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, das restantes Comunidades Autónomas e da Administración local, mediante os procedementos de provisión que se convoquen para o efecto, de conformidade coa normativa básica estatal e coa normativa autonómica aplicable.

TÍTULO VII
Fórmulas de cooperación e colaboración

CAPÍTULO I
Disposicións xerais

Sección 1ª. Marco xeral da cooperación local e supramunicipal

Artigo 154. *Principios xerais da cooperación interadministrativa e supramunicipal*

1. As entidades locais poderán establecer mecanismos de cooperación entre si, así como con outras administracións públicas, co fin de garantir a prestación eficaz e sostible dos servizos públicos de competencia local, promover o desenvolvemento territorial equilibrado e optimizar os recursos dispoñibles mediante a cooperación institucional.

2. As fórmulas de cooperación intermunicipal e supramunicipal deberán respectar, en todo caso, os principios de autonomía local, voluntariedade, lealdade institucional, eficiencia, sostibilidade financeira e adecuación aos fins públicos que as xustifiquen.

Artigo 155. *Fomento das fórmulas de cooperación*

1. A Administración autonómica fomentará e apoiará o desenvolvemento de fórmulas asociativas de cooperación local, especialmente naqueles ámbitos en que resulte necesario alcanzar economías de escala, garantir o cumprimento de estándares mínimos de calidade na prestación de servizos ou reforzar a capacidade técnica e organizativa dos municipios de menor dimensión.

2. As fórmulas de cooperación poderán adoptar, entre outras, as modalidades de mancomunidades de municipios, consorcios, convenios interadministrativos, áreas funcionais de carácter temporal, delegacións de competencias ou encomendas de xestión, conforme a lexislación básica estatal e a normativa autonómica de aplicación.

Sección 2ª.Competencias autonómicas de coordinación

Artigo 156. *Funcións de coordinación*

1. As leis da Comunidade Autónoma reguladoras dos diferentes sectores da acción pública poderanlle atribuír ao Consello da Xunta a facultade de coordinar o exercicio das competencias propias das entidades locais entre si e, especialmente, coas da Comunidade Autónoma.

2. A coordinación terá por finalidade a fixación de medios e sistemas de relación que fagan posible a información recíproca, a homoxeneidade técnica en diversos aspectos e a acción conxunta das distintas administracións públicas no exercicio das

súas respectivas competencias, de tal xeito que se logre a integración na globalidade do sistema.

3. As leis da Comunidade Autónoma de Galicia que regulen os distintos sectores da acción pública preverán, se for o caso, os correspondentes mecanismos de cooperación, asistencia e financiamento que resulten necesarios para a efectividade da coordinación.

4. As funcións de coordinación non afectarán en ningún caso á autonomía das entidades locais.

5. Os instrumentos de coordinación non poderán comprometer os recursos locais de maneira obrigatoria e terán especialmente por obxecto o cumprimento da lexislación de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

Artigo 157. *Leis de coordinación*

1. De conformidade co que establece o artigo anterior, as leis reguladoras dos diferentes sectores da acción pública poderanlle atribuír á Xunta de Galicia a facultade de coordinar a actividade das entidades locais por medio de plans sectoriais de coordinación.

2. As leis ás que se refire o apartado anterior deberán:

a) Precisar, con suficiente detalle, as condicións e os límites particulares da coordinación.

b) Establecer as modalidades de control parlamentario de conformidade cos procedementos específicos fixados polo regulamento do Parlamento.

c) Definir de maneira concreta, e en relación cunha materia, servizo ou competencia determinados, os intereses xerais ou comunitarios que se articularán a través de plans sectoriais, os cales determinarán os obxectivos e prioridades da acción pública na materia correspondente e os medios técnicos, económicos e persoais cos que se conte. Estes obxectivos e prioridades poderán ser de obrigado cumprimento para a Administración autonómica e para as entidades locais implicadas.

d) Establecer os correspondentes órganos ou instrumentos de coordinación, nos que se garantirá a participación das entidades locais interesadas.

3. Na redacción dos proxectos de plans sectoriais garantirase a participación das entidades locais interesadas. Unha vez redactados someteranse a informe da Comisión Galega de Cooperación Local e serán aprobados por decreto do Consello da Xunta, a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local.

As entidades locais exercerán as súas facultades de programación, ordenación e execución dos servizos e actividades da súa competencia no marco das previsións dos plans sectoriais de coordinación.

CAPÍTULO II
Convenios de cooperación e colaboración

Artigo 158. *Disposicións xerais*

1. A Administración autonómica e as entidades locais poderán celebrar convenios entre si para a máis eficaz xestión e prestación de servizos da súa competencia.

Os convenios procurarán a eliminación de duplicidades na prestación dos servizos a través do exercicio conxunto de competencias e a colaboración e cooperación para a prestación dos servizos ou para a realización das actividades, así como o seu financiamento conxunto.

2. A través dos convenios de cooperación, as partes poderán coordinar as súas políticas de fomento dirixidas a un mesmo sector; distribuír as subvencións outorgadas por unha delas con referencia ao ámbito territorial ou poboación doutra; executar puntualmente obras ou servizos da competencia dunha das partes; compartir as sedes, locais ou edificios que sexan precisos para o desenvolvemento de competencias concorrentes; ceder e aceptar a cesión de uso dos bens patrimoniais; desenvolver actividades de carácter prestacional; e adoptar as medidas oportunas para acadar calquera outra finalidade de contido análogo ás anteriores.

3. As entidades locais poderán asinar convenios de colaboración para solicitar de xeito agrupado subvencións públicas que teñan por finalidade a realización de obras ou a prestación de servizos no ámbito territorial de todas as entidades agrupadas. A Administración autonómica facilitará os instrumentos necesarios para posibilitar a subscrición e a efectividade destas fórmulas de colaboración.

4. En especial, as deputacións provinciais poderán subscribir, con todos ou algún dos municipios da provincia, convenios para garantir o acceso da poboación ao conxunto dos servizos municipais e a maior eficacia na prestación destes.

5. A subscrición destes convenios axustarase ao establecido na lexislación básica en materia de réxime xurídico do sector público, así como ás disposicións que resulten de aplicación en materia de réxime local, facenda pública e control financeiro.

Artigo 159. *Instrumentos de formalización*

1. Os convenios de cooperación e colaboración formalizaranse de conformidade co contido mínimo e cos requisitos establecidos na lexislación básica reguladora do réxime xurídico do sector público.

2. No suposto de convenios de colaboración para a solicitude agrupada de subvencións públicas, deberá identificarse a entidade local que actuará como representante da agrupación para todos os efectos derivados da correspondente convocatoria.

3. Os convenios deberán ir acompañados dunha memoria xustificativa na que consten os antecedentes, as razóns de oportunidade e os obxectivos perseguidos coa súa formalización.

CAPÍTULO III
Fórmulas de cooperación para o exercicio de competencias municipais

Sección 1ª. Áreas funcionais de carácter temporal

Artigo 160. *Áreas funcionais de carácter temporal*

1. Poderán constituírse agrupacións voluntarias de municipios baixo a forma de áreas funcionais de carácter temporal, co obxectivo de prestar conxuntamente servizos públicos locais ou desenvolver actuacións de interese común. Estas áreas constituiranse preferentemente entre municipios limítrofes ou pertencentes a unha mesma área territorial, atendendo a criterios de proximidade xeográfica, afinidade territorial e complementariedade competencial.

2. As áreas funcionais de carácter temporal terán como finalidade a xestión compartida, eficiente e colaborativa de proxectos, servizos ou competencias concretas durante o tempo que se manteña a vixencia da actuación ou do financiamento que a sustenta, e como mínimo durante dous anos. Unha vez extinguido o prazo previsto, que non superará os catro anos, prorrogables por un período igual por unha única vez, a área funcional disolverase automaticamente, salvo que as entidades integrantes acorden expresamente a súa transformación nunha mancomunidade de conformidade co procedemento regulado no Título V.

3. A constitución e funcionamento destas áreas formalizarase mediante a sinatura do correspondente convenio interadministrativo, co contido mínimo ao previsto no artigo anterior e de conformidade coa normativa básica. A tramitación do procedemento administrativo para a aprobación do convenio terá carácter prioritario para os servizos municipais implicados, especialmente cando a execución dos proxectos estea suxeita a prazos vinculados a convocatorias de financiamento público.

4. A Administración autonómica poderá prestar apoio técnico e xurídico ás entidades locais para a posta en marcha destas áreas funcionais de carácter temporal, así como fomentar a súa utilización como ferramenta útil para a prestación eficiente dos servizos públicos, a innovación territorial e a cohesión local.

5. A prestación conxunta de competencias e servizos a través das áreas funcionais de carácter temporal non implicará delegación ou transferencia da competencia, xa que non se alterará a titularidade da mesma.

Sección 2ª. Agrupacións de municipios en materia de persoal para o sostemento en común

Artigo 161. *Supostos de agrupación*

1. Os municipios que, por insuficiencia de recursos económicos, non poidan soster as prazas reservadas a funcionarios de Administración local con habilitación de carácter nacional poderanse agrupar entre si para os únicos efectos do sostemento en común do dito persoal.

2. As entidades locais poderanse agrupar tamén co obxecto de soster en común prazas de funcionarios de carreira ou de persoal laboral fixo, cando a súa capacidade económica non lles permita sostela por si soas de conformidade coa lexislación básica de emprego público e de réxime local.

3. A consellería competente en materia de Administración local prestará asistencia técnica, asesoramento xurídico e apoio institucional para a constitución e funcionamento destas agrupacións.

Artigo 162. *Regras de funcionamento das agrupacións*

1. O funcionamento das agrupacións de municipios a que se refire o artigo anterior rexerase polo establecido nos estatutos que a tal fin elaborará unha comisión constituída para o efecto, integrada por representantes dos municipios agrupados designados por acordo dos seus respectivos plenos.

2. Os devanditos estatutos deberán conter, como mínimo:

a) A determinación da participación económica que corresponderá a cada entidade integrante, en función de criterios obxectivos previamente establecidos.

b) O réxime de adscrición e distribución do tempo de dedicación do persoal entre os distintos municipios agrupados.

c) A atribución da xefatura funcional e orgánica do persoal, de conformidade co disposto na normativa aplicable.

d) As normas de funcionamento interno da agrupación e os mecanismos de modificación ou disolución da mesma.

e) A designación do concello representante da agrupación, que encargarase da tramitación dos expedientes que afecten á agrupación e da cobertura do praza obxecto da agrupación.

Artigo 163. *Procedemento de constitución, modificación e disolución das agrupacións*

O procedemento de constitución, modificación e disolución destas agrupacións municipais axustarase ás seguintes regras:

a) Iniciación por acordo dos municipios interesados solicitando o agrupamento en materia de persoal. Este acordo debe ser adoptado polos plenos das diferentes corporacións por maioría simple.

b) Solicitude de informe da deputación provincial ou deputacións provinciais respectivas polo concello representante da agrupación. Tales informes deberán ser emitidos no prazo dun mes a partir da súa solicitude, e entenderanse favorables no caso de non se recibir no referido prazo.

c) Remisión do expediente polo concello representante da agrupación á consellería competente en materia de Administración local para a súa aprobación definitiva mediante orde da persoa titular da consellería competente en materia de Administración local, logo de proposta do titular do órgano directivo competente en materia de réxime local.

d) Publicación no *Diario Oficial de Galicia* da orde pola que se constitúe, se modifica ou se disolve a agrupación voluntaria de municipios.

Artigo 164. *Constitución e uso de bolsas de persoal temporal polos concellos*

1. Os concellos poderanse adherir ás bolsas de traballo de persoal funcionario interino ou persoal laboral temporal doutros concellos, co obxecto de dar cobertura a necesidades urxentes e inaprazables derivadas de ausencias temporais, vacantes ou reforzos extraordinarios nos concellos afectados.

2. A utilización por parte dos concellos destas bolsas requirirá unha solicitude de adhesión na que se xustifique a necesidade de cobertura do posto de traballo, de conformidade co sinalado no apartado anterior.

3. A formalización desta colaboración instrumentarase mediante convenio interadministrativo subscrito entre os concellos participantes, no que se establecerán as condicións de adhesión, o procedemento de utilización da bolsa e as obrigas recíprocas das partes os mecanismos de coordinación e seguimento e as causas e procedemento de extinción da colaboración de conformidade coa normativa básica reguladora dos convenios entre administracións públicas.

CAPÍTULO IV
Órganos de colaboración interadministrativa

Sección 1ª. Comisión Galega de Cooperación Local

Artigo 165. *Concepto*

A Comisión Galega de Cooperación Local constitúese como órgano permanente de colaboración para a coordinación entre a Administración autonómica e as entidades locais galegas.

Artigo 166. *Composición*

1. A Comisión Galega de Cooperación Local estará integrada, de xeito paritario, por representantes da Comunidade Autónoma e por representantes das entidades locais.

O número total de compoñentes será de dezaoito membros:

a) A representación da Comunidade Autónoma corresponderá á persoa titular da presidencia da Xunta de Galicia, á persoa titular da consellería competente en materia de Administración local e a aqueloutros membros que designe o Consello da Xunta.

b) As entidades locais estarán representadas polas persoas que ostenten a presidencia das catro deputacións provinciais e polas persoas representantes que designe a Federación Galega de Municipios e Provincias.

2. A presidencia da Comisión Galega de Cooperación Local será desempeñada pola persoa titular da presidencia da Xunta de Galicia, ou persoa en quen delegue.

Artigo 167. *Regulamento de funcionamento*

A Comisión Galega de Cooperación Local elaborará o seu regulamento de organización e funcionamento e remitirallo á consellería competente en materia de Administración local, que o elevará ao Consello da Xunta para a súa aprobación.

Artigo 168. *Funcións e competencias*

1. A Comisión Galega de Cooperación Local exercerá as funcións consultiva, deliberativa e de coordinación nas materias que se determine regulamentariamente.

2. Crearanse as subcomisións ou grupos de traballo técnico que se consideren oportunos. En todo caso existirá unha subcomisión permanente de réxime económico e financeiro.

3. A composición e funcionamento das subcomisións e grupos de traballo que se creen determinaranse regulamentariamente.

Artigo 169. *Outros posibles órganos de colaboración*

1. Ademais da Comisión Galega de Cooperación Local, e mediante lei, poderanse crear outros órganos paritarios de colaboración, cooperación e coordinación. A lei de creación determinará:

a) A composición e funcionamento do órgano.

b) As funcións e o ámbito material e territorial de actuación.

2. As funcións atribuídas aos órganos de colaboración terán carácter deliberativo ou consultivo.

3. O disposto neste artigo enténdese sen prexuízo dos órganos específicos que poidan establecer os plans sectoriais de coordinación.

Sección 2ª. Consorcios

Artigo 170. *A creación de consorcios*

1. As entidades locais galegas poderán, con carácter voluntario, constituír consorcios locais entre si ou:

a) Con outras administracións públicas para fins de interese común.

b) Con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrentes cos das administracións públicas. Neste caso, en todos os órganos de goberno dos que se dote o consorcio deberase garantir a presenza maioritaria do sector público.

2. A iniciativa para a constitución dun consorcio local poderá partir dun ou de varios entes locais interesados. Os expedientes para a constitución de consorcios locais de ámbito local, así como para a elaboración e subseguinte aprobación dos seus estatutos, iniciaranse cos acordos das entidades locais promotoras, que deberán ser adoptados pola maioría absoluta do número legal de membros das corporacións.

3. O procedemento para a creación, modificación dos estatutos, e disolución dun consorcio rexerase polo establecido na normativa básica estatal e na presente lei.

4. A creación de consorcios deberá mellorar a eficiencia da xestión pública, eliminar duplicidades administrativas e cumprir coa lexislación de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira. A constitución dun consorcio so poderá ter lugar cando a cooperación resulte axeitado acudir a outras fórmulas de cooperación previstas no ordenamento xurídico e sempre que, en termos de eficiencia económica, aquela permita unha asignación máis eficiente dos recursos económicos. En todo caso se terá que verificar que a constitución do consorcio non porá en risco a sostibilidade financeira do conxunto da facenda da entidade local de que se trate, así como do propio consorcio, que non poderá demandar máis recursos dos inicialmente previstos.

Sección 3ª. Cooperación internacional

Artigo 171. *Cooperación internacional das entidades locais galegas*

1. As entidades locais poden cooperar coas entidades territoriais doutros estados no marco, se for o caso, dos tratados internacionais multilaterais ou bilaterais ratificados por España, na normativa da Unión Europea e de conformidade coa normativa autonómica reguladora da acción exterior da Comunidade Autónoma de Galicia

2. A cooperación internacional para o desenvolvemento terá lugar de acordo coa normativa específica e no marco da coordinación que fixen os poderes competentes do Estado para garantir a boa execución desta política pública, respectando sempre o principio de non duplicidade no exercicio das competencias.

3. Os municipios poderán cooperar con outros municipios portugueses veciños e chegar a formalizar eurocidades baixo a cobertura xurídica dunha agrupación europea de cooperación territorial ou de calquera outra forma xurídica con ou sen personalidade recoñecida polos respectivos ordenamentos portugués e galaico-español, e de conformidade co disposto na normativa autonómica pola que se regula a acción exterior da Comunidade Autónoma de Galicia.

4. Para tal fin, a Administración autonómica poderá:

a) Ofrecer servizos de información, formación e asistencia técnica para facilitar o acceso e a xestión eficaz dos fondos europeos.

b) Establecer mecanismos de coordinación e seguimento da participación galega nos instrumentos de cooperación territorial da Unión Europea.

5. Así mesmo, crearase e manterase un rexistro autonómico de iniciativas de cooperación internacional local no que se inscribirán, para efectos de información e coordinación, e elaboración de estatísticas públicas, as actuacións desenvolvidas polas entidades locais galegas en materia de cooperación para o desenvolvemento, acción humanitaria, cooperación transfronteiriza ou participación en redes e proxectos internacionais. A inscrición neste rexistro terá carácter obrigatorio e non constitutivo, nin condicionará a validez, eficacia ou execución das actuacións inscritas.

6. A Administración autonómica poderá recoñecer e difundir as boas prácticas municipais en materia de cooperación internacional e fomentar a participación en foros, redes e alianzas internacionais de cidades e gobernos locais.

TÍTULO VIII
Goberno aberto

CAPÍTULO I
Disposicións xerais

Artigo 172. *Goberno aberto nas entidades locais*

1. O goberno aberto constitúe un modelo de actuación pública baseado nos principios de transparencia, integridade, rendición de contas, participación cidadá e colaboración, orientado á mellora da calidade institucional e ao fortalecemento democrático

2. As entidades locais, pola súa condición de administracións públicas de proximidade e primeira instancia de contacto coa cidadanía, desempeñan un papel esencial na aplicación dos principios de goberno aberto. Neste sentido, deberán desenvolver actuacións e instrumentos que garantan o acceso á información pública, a participación cidadá na toma de decisións, a integridade institucional e a avaliación continua da acción pública, de conformidade co disposto no presente título e na normativa sectorial, así como nos estándares nacionais e internacionais vixentes nesta materia.

Artigo 173. *Portal de transparencia e goberno aberto local de Galicia*

1. As entidades locais poderán dispoñer nas súas sedes electrónicas ou páxinas webs dun portal de transparencia e goberno aberto onde facilitar toda a información pública derivada das obrigas de transparencia previstas nesta lei, así como a información que ten que ver co seu desenvolvemento, coa normativa relacionada ou con calquera outra cuestión que a entidade respectiva queira achegar na procura da excelencia na xestión en termos de calidade democrática e solidez das institucións públicas.

2. Para os efectos do sinalado no apartado anterior, as entidades locais poderanse adherir ao portal de transparencia local da Xunta de Galicia, plataforma web habilitada como instrumento para facilitar a todos os concellos a aplicación das súas obrigas en materia de transparencia e facilitar tamén a consulta da información relativa á actividade da Administración local.

3. As deputacións provinciais poderán crear un portal de transparencia e goberno aberto ao que se poidan adherir as entidades locais do seu ámbito territorial e que deberá incluír os contidos esixidos pola normativa aplicable. Así mesmo, disporán dos medios materiais e persoais necesarios para facilitar a creación dun portal de transparencia propio para as entidades locais que o requiran.

4. Os portais de transparencia e goberno aberto local contarán cun espazo onde a cidadanía e outros axentes que integran o tecido socioempresarial poderán facer

achegas, ou formular queixas ou suxestións, acerca da información publicada e do seu formato, canles ou periodicidade, entre outros particulares.

Artigo 174. *Accesibilidade dos servizos públicos á cidadanía*

1. As entidades locais deberán adoptar as medidas oportunas para garantir a accesibilidade universal aos servizos públicos, asegurando a súa dispoñibilidade, comprensión e utilización efectiva por parte da cidadanía, especialmente das persoas ou colectivos en situación de vulnerabilidade. Para tal fin, promoverán o uso das tecnoloxías da información e da comunicación como instrumento facilitador da relación coa Administración e da prestación dos servizos, de acordo cos principios de usabilidade, interoperabilidade, seguridade e neutralidade tecnolóxica.

Estas actuacións levaranse a cabo en cumprimento dos plans e estratexias aprobados para tal efecto, e de conformidade coa normativa vixente en materia de administración dixital, accesibilidade, protección de datos e dereitos dixitais da cidadanía.

2. As entidades locais deberán garantir, a través da súa sede electrónica, a disposición de información clara, actualizada e accesible sobre os servizos públicos que poidan ser xestionados ou solicitados por vía electrónica, asegurando así o exercicio efectivo dos dereitos da cidadanía no ámbito da administración dixital.

3. Nos municipios cunha poboación inferior a 20.000 habitantes, a prestación destes servizos poderase realizar mediante fórmulas de cooperación interadministrativa, en particular, a través da colaboración coas deputacións provinciais, co obxectivo de garantir a adecuada cobertura, eficiencia e calidade na prestación dos servizos electrónicos.

Artigo 175. *Da información á cidadanía*

1. A corporación, por acordo do pleno, determinará os medios precisos para lles dar publicidade aos acordos adoptados e mais ás convocatorias dos órganos cuxas sesións sexan públicas, co obxecto de garantir o dereito da cidadanía á máis ampla información sobre as actividades da entidade local.

2. Todos os cidadáns e cidadás teñen dereito a:

a) Coñecer, en calquera momento, o estado da tramitación dos procedementos nos que teñan a condición de interesados, e obteren copias de documentos contidos neles.

b) Identificar as autoridades e o persoal ao servizo das corporacións locais que teñan baixo a súa responsabilidade a tramitación dos procedementos.

c) Obter o correspondente xustificante de presentación dos documentos que presenten ante a entidade local, así como á devolución dos orixinais achegados, agás cando deban constar no procedemento de conformidade coa normativa aplicable.

d) Utilizar calquera dos idiomas oficiais de Galicia nas súas relacións coas entidades locais da Comunidade Autónoma de Galicia.

e) Formular alegacións e proporcionar documentos en calquera fase do procedemento no que teñan a condición de interesados que sexa anterior ao trámite de audiencia, que deberán ser tidos en conta polo órgano competente ao redactar a proposta de resolución.

f) Obter información e orientación no relativo aos requisitos xurídicos ou técnicos que as disposicións vixentes impoñan aos proxectos, actuacións ou solicitudes que se propoñan realizar.

g) Acceder aos rexistros e arquivos das corporacións locais nos termos previstos na Constitución e nesta ou noutras leis.

h) Ser tratados con respecto e deferencia polas autoridades e persoal, que lles facilitarán o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento das súas obrigas.

i) Obter copias e certificacións acreditativas dos acordos das entidades locais e dos seus antecedentes.

l) Esixir responsabilidades das corporacións locais.

m) Exercer calquera outro dereito que lles recoñezan a Constitución ou as leis.

CAPÍTULO II
Transparencia e acceso á información pública

Artigo 176. *Disposicións xerais*

As obrigas contempladas nesta lei enténdense complementarias á normativa básica, sen prexuízo da aplicación doutras disposicións específicas que prevexan un réxime máis amplo en materia de publicidade activa e acceso á información pública.

Artigo 177. *Publicidade activa*

1. A publicidade activa figurará na web ou na sede electrónica da entidade local, sen prexuízo da súa difusión por calquera outro medio que garanta o seu acceso universal, prestando especial atención á salvagarda deste dereito para aqueles colectivos ou persoas con menos recursos, coñecementos ou medios dixitais, e garantindo a plena accesibilidade.

2. A publicidade activa afectará aos seguintes ámbitos das entidades locais, así como dos seus organismos descentralizados e entidades instrumentais adscritas que a seguir se indican, en relación cos cales deberá incluír contidos actualizados que sexan relevantes e de interese para o público no que atinxe a, polo menos:

a) Información institucional, organizativa e de planificación. No relativo aos membros do goberno municipal, á persoa titular da presidencia, aos membros da

corporación e dos grupos políticos municipais e mais ás funcións da alcaldía, dos órganos colexiados de goberno e das persoas concelleiras delegadas, así como tamén aos aspectos organizativos, incluídos os de carácter económico, e de funcionamento e mais aos datos básicos.

b) Información sobre recursos humanos. No que atangue á xestión de recursos humanos, a instrumentos organizativos, a ofertas públicas de emprego, ao acceso ao emprego público e mais representación do persoal.

c) Información orzamentaria, rendición de contas e información fiscal e patrimonial. No referente á xestión económico-financeira da entidade local, a orzamentos, a liquidacións, a contas, a información fiscal, a indicadores, a información patrimonial e ao acceso a toda a información económica dispoñible.

d) Información normativa e de relevancia xurídica. No relativo ás ordenanzas e regulamentos municipais, ás ordenanzas fiscais, aos bandos da persoa titular da alcaldía e á apertura de vías de consulta e participación cidadá, así como tamén a rendición de contas a través da planificación, á avaliación normativa, a circulares e a instrucións de interese xeral.

e) Información en materia contractual.

f) Información sobre subvencións, convenios e encomendas de xestión.

g) Información sobre participación cidadá e relacións coa cidadanía. No atinente aos diferentes mecanismos existentes para promover a participación cidadá, tanto normativos coma organizativos, así como a procedementos e canles abertas.

h) Información sobre ordenación do territorio, urbanismo e medio ambiente.

i) Información relativa a sistemas ou modelos de intelixencia artificial de uso xeral que teñan impacto nos procedementos administrativos ou na prestación de servizos públicos, cunha descrición comprensible da súa arquitectura e funcionamento, dos datos que empregan, do nivel de risco que supoñen e do impacto dos seus resultados nos procedementos administrativos, indicando especialmente se inflúen ou non directamente neles.

l) Información de interese xeral, máis consultada pola cidadanía.

3. As obrigas anteriores enténdense sen prexuízo de calquera outra obriga que en materia de publicidade activa poida ser imposta pola normativa sectorial de aplicación, ou da inclusión de calquera outra información pública que se considere de interese para a cidadanía.

4. As entidades locais impulsarán a publicación da información en formatos abertos, reutilizables e accesibles, de acordo cos principios de transparencia e interoperabilidade. Así mesmo, fomentarán a automatización dos procedementos de remisión da información ao portal de transparencia, co obxectivo de garantir a súa actualización continua, fiable e permanente.

Artigo 178. *Uso das tecnoloxías da información e da comunicación*

1. As entidades locais deben promover o uso interactivo das tecnoloxías da información e das comunicacións para facilitar a participación e a comunicación con toda a cidadanía e, particularmente, coa súa veciñanza, co fin de garantir a presentación de documentos e a realización de trámites administrativos relacionados coas actividades profesionais e empresariais.

2. As deputacións provinciais colaborarán cos concellos que, por non teren unha capacidade económica e de xestión suficiente, non poidan desempeñar por si sós o deber establecido neste artigo.

Artigo 179. *Publicidade pasiva*

A publicidade pasiva, ou dereito de acceso á información pública, significa que:

a) Todas as persoas, físicas ou xurídicas, terán dereito a acceder á información pública en poder das entidades locais, nos termos establecidos pola normativa básica en materia de transparencia, bo goberno e acceso á información pública. Este dereito só poderá ser limitado ou denegado mediante resolución motivada e exclusivamente polas causas previstas legalmente.

b) A aplicación dos límites ao dereito de acceso non se realizará de maneira automática, senón que se deberá efectuar, en cada caso, unha ponderación motivada entre o posible prexuízo que poida derivar do acceso á información solicitada e a protección do interese público ou dos dereitos de terceiros afectados. Esta ponderación deberá respectar os principios de proporcionalidade, necesidade e mínima restrición posible do dereito de acceso.

Artigo 180. *Reclamacións*

A resolución da reclamación prevista na normativa básica sobre transparencia, acceso á información pública e bo goberno corresponderá, no caso das resolucións ditadas polas entidades locais, ao/á Valedor/a do Pobo de conformidade coa normativa de transparencia de ámbito autonómico.

Artigo 181. *Informe de seguimento das obrigas municipais de transparencia*

1. Dentro do primeiro trimestre de cada ano, as entidades locais deberán elaborar un informe detallado sobre o grao de cumprimento, durante o ano anterior, das obrigas en materia de transparencia e dereito de acceso á información pública. Este informe será emitido polo órgano, servizo ou unidade responsable da transparencia na entidade local, quen dará traslado do mesmo á presidencia da corporación. O informe incluirá, entre outros aspectos, os datos relativos ás solicitudes de acceso tramitadas, aos prazos de resposta, ás resolucións adoptadas, aos límites aplicados e ás posibles reclamacións formuladas ante os órganos de control.

2. A persoa titular da presidencia dará conta do dito informe no pleno da corporación durante a primeira sesión que se celebre con posterioridade á súa emisión, informe que se deberá publicar na sede electrónica ou portal de transparencia da entidade, xunto coa información suxeita á publicidade activa, co fin de garantir a avaliación pública do nivel de cumprimento dos principios de transparencia, responsabilidade e rendición de contas.

CAPÍTULO III
Integridade institucional e bo goberno

Artigo 182. *Disposicións xerais*

1. A integridade institucional e a ética pública constitúen o eixo que vertebra a actuación das entidades locais, do seu persoal, das persoas responsables políticas e mais doutros axentes e da cidadanía nas súas relacións con elas, para garantir o cumprimento normativo dende unha xestión íntegra, transparente e eficaz.

2. As entidades públicas promoverán marcos de integridade institucional que sirvan de referencia para o ámbito local, orientando as decisións políticas e a xestión pública cara ao interese xeral e evitando calquera influencia indebida en favor de intereses particulares.

Artigo 183. *Bo goberno local*

1. Os membros das entidades locais rexerán a súa actuación polos principios éticos e de conduta recolleitos na normativa básica local e nos estándares nacionais e internacionais de integridade institucional, exercendo as súas funcións con pleno respecto ao interese público e á confianza cidadá na xestión pública.

2. Exercerán as competencias que lles atribúa a normativa vixente exclusivamente para os fins públicos que xustifican a súa atribución, absténdose de realizar calquera actuación que poida menoscabar o interese xeral, prexudicar o patrimonio da entidade local ou deteriorar a imaxe e reputación institucional ante a cidadanía. Adoptarán de forma activa medidas específicas para a prevención, detección e xestión dos conflitos de intereses no ámbito da súa actuación, garantindo a imparcialidade e a integridade no exercicio das súas funcións.

3. As prerrogativas inherentes ao cargo serán usadas unicamente para o cumprimento das súas obrigas institucionais, evitando calquera utilización en beneficio propio ou de terceiros. Non poderán invocar a súa condición de cargo público nin facer uso desta para influír ou obter vantaxes en actividades profesionais, comerciais ou empresariais propias ou de terceiros que sexan alleas á entidade local e garden relación directa ou indirecta con esta.

Artigo 184. *Código de conduta local*

1. As entidades locais, no uso da súa potestade de autoorganización, poden elaborar e aprobar os seus propios códigos de conduta ou, se for o caso, adherirse ao documento que para estes efectos poida aprobar a Federación Galega de Municipios e Provincias.

2. O código de conduta local recollerá os valores, principios e normas de actuación a que se deberán ater os membros da corporación e mais o conxunto de empregadas/os públicas/os nas relacións tanto internas coma externas derivadas do exercicio do seu cargo.

3. O código de conduta local poderá recoller igualmente principios ou pautas de actuación para facilitar o bo goberno, a boa administración e mais a calidade institucional e da política local. O dito código será aprobado polo pleno da corporación.

Artigo 185. *Rendición de contas*

1. As entidades locais favorecerán no seu ámbito de actuación unha política de rendición de contas dinámica, accesible e de fácil comprensión para a cidadanía. Esta política deberá facilitar a avaliación pública das actuacións e políticas desenvolvidas, e aproveitará os recursos e ferramentas tecnolóxicas dispoñibles para garantir un acceso efectivo e transparente á información relativa á xestión pública.

2. A aprobación dos instrumentos de planificación local deberá incorporar, de maneira obrigatoria, mecanismos de avaliación do grao de cumprimento dos obxectivos establecidos. Para o caso, asegurarase a rendición de contas mediante a publicación das distintas fases do ciclo de políticas públicas, planificación, execución e avaliación, xunto cos indicadores obxectivos de seguimento e grao de cumprimento que se determinen.

CAPÍTULO IV
Participación cidadá

Sección 1ª. Disposicións xerais

Artigo 186. *Obxecto*

1. É obxecto da presente sección establecer o marco xurídico e procedemental que garanta a participación efectiva da cidadanía, das entidades sociais e das asociacións no ámbito das políticas públicas locais. Esta participación deberá permitir unha implicación real na toma de decisións públicas, tanto de maneira individual coma colectiva, favorecendo a corresponsabilidade, a transparencia e a mellora da calidade democrática na gobernanza local.

2. As entidades locais serán as encargadas de determinar, no exercicio da súa autonomía e competencias, os procedementos, canles, formatos e órganos específicos

a través dos cales se articulará a participación cidadá no seu ámbito territorial. Isto todo deberá realizarse de conformidade co disposto nesta lei, na normativa sectorial aplicable e nos principios reitores da participación pública, en particular: publicidade, accesibilidade, pluralismo, inclusión e corresponsabilidade.

3. No deseño, execución e avaliación dos procesos participativos deberase incorporar de forma transversal a perspectiva de xénero, adoptando as medidas necesarias para garantir a representación equilibrada de mulleres e homes, así como a súa participación plena e efectiva en condicións de igualdade.

4. Asegurarase que os mecanismos de participación cidadá sexan inclusivos e accesibles, evitando calquera tipo de barreira, tanto física coma dixital, social, cultural ou lingüística, que poida limitar ou excluír a participación de calquera persoa ou colectivo, especialmente a daqueles en situación de vulnerabilidade ou risco de exclusión.

Artigo 187. *Exercicio do dereito de participación*

No marco de cada proceso de participación, e de acordo co establecido por cada entidade local nas súas potestades de autoorganización e regulamentaria, a participación cidadá poderá ser exercida, nos termos establecidos nesta lei, preferentemente polas seguintes persoas, entidades ou colectivos:

1. Persoas empadroadas no municipio ou que residan nel de forma temporal ou permanente, sen límite de idade. No caso de entidades supramunicipais, persoas empadroadas en municipios do seu ámbito territorial para asuntos das mesmas sobre os que se active o proceso de participación.

2. Persoas con vinculación económica ou profesional coa entidade local, entre outros, titulares de actividade económica ou persoal da entidade local de que se trate, sempre que a participación sexa en asuntos que afecten a súa actividade ou intereses.

3. Entidades, asociacións, entidades sociais ou colectivos sen ánimo de lucro, segundo estableza o regulamento orgánico en materia de participación cidadá da entidade local e sempre que se atopen inscritos no rexistro municipal de asociacións.

4. Asociacións, fundacións, sindicatos, agrupacións empresariais, colexios profesionais, corporacións de dereito público ou calquera outra entidade,-sempre que o ordenamento xurídico lles recoñeza personalidade xurídica propia ou as persoas que ostenten a súa representación.

5. Plataformas, redes cidadás ou foros circunstancialmente constituídos, aínda que carezan de personalidade xurídica. Para exerceren a participación deberán comunicarlle previamente á entidade local a identidade dos promotores e/ou das persoas representantes e achegar documento acreditativo ao respecto, así como comunicar o enderezo para os efectos de notificacións. Tamén será necesario que definan o seu obxecto ou finalidade e ámbito de actuación.

Artigo 188. *Participación dixital e inclusiva*

1. As entidades locais garantirán o dereito da cidadanía á participación nos asuntos públicos locais tamén mediante medios dixitais, fomentando o uso de tecnoloxías accesibles, seguras e comprensibles.

2. As entidades locais habilitarán plataformas dixitais de participación cidadá que permitirán a consulta, deliberación e decisión en procedementos de iniciativa normativa, orzamentos participativos, enquisas cidadás, propostas veciñais ou outros mecanismos de colaboración directa, consonte o establecido no regulamento de participación municipal.

3. A participación dixital será complementaria e non substitutiva das canles presenciais, e deberá rexerse polos principios de equidade, protección de datos, accesibilidade universal, rastrexabilidade dos procesos e garantía de pluralismo.

4. Promoverase a inclusión dixital con perspectiva de xénero, para garantir a igualdade efectiva entre mulleres e homes tamén na esfera dixital, mediante programas de alfabetización dixital, atención presencial, itinerarios asistidos e mecanismos multicanle que aseguren o acceso efectivo aos procesos participativos en condicións de igualdade.

5. Fomentarase a inclusión dixital de colectivos en risco de fenda dixital, en especial, persoas en risco de vulnerabilidades, entre outros, a través dos medios sinalados no apartado anterior.

Sección 2ª. Dos instrumentos de participación

Artigo 189. *Instrumentos de participación*

1. A participación cidadá nos concellos poderase exercer, entre outros, polos seguintes medios:

a) A participación orgánica nas asociacións veciñais inscritas no rexistro municipal de entidades cidadás, que terán dereito ao uso dos medios públicos que a corporación poña á súa disposición. A cesión de bens inmobles para o efecto realizarase consonte o establecido nas normas ou convenios municipais, e con suxeición ao disposto na lexislación autonómica reguladora do patrimonio local.

b) O exercicio do dereito de iniciativa popular, que se axustará aos requisitos e procedementos previstos na normativa básica de réxime local.

c) A participación orgánica e funcional en xuntas de distrito, consellos veciñais e sectoriais, e outras fórmulas organizativas da respectiva entidade, de acordo co establecido na normativa e nos regulamentos municipais.

d) A intervención nos plenos na forma prevista, se for o caso, na normativa municipal.

e) A solicitude e recepción de información.

f) A solicitude e obtención de copias de documentos e de certificados de actos e acordos.

g) No caso de municipios de gran poboación, a asistencia e intervención das asociacións de participación cidadá nas sesións dos órganos colexiados de goberno cando na orde do día figuren asuntos que deban ser coñecidos polas mesmas ou en cuxa tramitación administrativa participaran.

h) Consultas locais abertas á cidadanía sobre políticas públicas ou decisións públicas de especial relevancia.

i) Laboratorios de innovación que faciliten o desenvolvemento de novos enfoques na xestión pública.

l) A activación de foros ou grupos de cocreación e deliberación sobre as políticas públicas, plans ou programas municipais, cando resulte de interese xeral.

m) Reunións con colectivos cidadáns que favorezan o intercambio de opinións, reflexións colectivas e procesos de rendición de contas.

n) Enquisas de funcionamento dos servizos e detección de ámbitos de mellora.

o) A utilización de redes sociais, de ferramentas web ou de calquera outra nova tecnoloxía que permita a interacción entre as persoas representantes municipais e a sociedade.

p) A participación nos procesos de elaboración das disposicións normativas das entidades locais.

q) Os orzamentos participativos, nos termos previstos na presente lei.

2. Esta participación entenderase sen prexuízo da creación obrigatoria, nos municipios de máis de 30.000 habitantes, de órganos de participación cidadá que permitan integrar participación cidadá e asociacións en asuntos municipais, de conformidade co que estableza o correspondente regulamento municipal.

Artigo 190. *Participación nos orzamentos locais*

1. Coa fin de promover a implicación da cidadanía na toma de decisións relativas ás políticas de gasto público, as entidades locais poderán articular procesos de deliberación e consulta cidadá sobre os orzamentos. Estes procesos organizaranse na forma e mediante os instrumentos que as propias entidades consideren máis axeitados atendendo ás súas necesidades, dimensión organizativa, capacidade técnica e características socioeconómicas.

2. A participación cidadá desenvolverase, preferentemente, nunha fase inicial ou previa á elaboración do proxecto de orzamento, co obxectivo de facilitar a identificación e preselección de propostas de investimento de interese xeral. Estas propostas, unha vez sometidas á valoración cidadá, poderán ser consideradas para a

súa incorporación ao proxecto orzamentario, sempre que conten coa correspondente validación técnica, económica e xurídica, e que respecten a normativa vixente e o marco competencial local.

3. En ningún caso, os procesos de participación cidadá poderán afectar a ámbitos reservados á decisión exclusiva da entidade local en materia de ingresos públicos, de retribución e xestión de persoal, de obrigas legais de carácter ineludible ou doutras materias suxeitas a reserva legal, garantindo así o respecto aos principios de legalidade, estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira.

Artigo 191. *Dereito de petición*

1. A cidadanía poderá exercer o dereito de petición ante as autoridades locais, respecto das materias da súa competencia de conformidade coa Constitución e coa lexislación orgánica reguladora deste dereito.

2. No escrito en que se deduza a petición, asinado polo peticionario, deberá constar o seu nome e domicilio, e deberá ir dirixido á presidencia da entidade local de que se trate.

3. A autoridade a quen se dirixa a petición estará obrigada a confirmar a recepción da mesma.

4. Se a petición se estima fundada, adoptaranse as medidas oportunas para lograr a súa plena efectividade. En calquera caso, deberá comunicarse ao interesado a resolución que se adopte.

Artigo 192. *Consulta popular*

1. A persoa titular da presidencia, previo acordo do pleno por maioría absoluta do número legal de membros da corporación, poderá someter a consulta popular os asuntos de competencia propia e de carácter local que sexan de especial importancia para os intereses da veciñanza, agás os relativos ás facendas locais.

2. A celebración da consulta axustarase ás disposicións xerais e ao procedemento establecido pola lexislación do Estado en materia de referendo.

3. O procedemento será o seguinte:

a) A entidade local remitirá á Administración autonómica unha copia literal do acordo adoptado polo pleno do concello en que se precisan os termos exactos da consulta.

b) O Consello da Xunta enviará a solicitude municipal ao Goberno do Estado, á que se axuntará, se for o caso, un informe sobre a conveniencia de efectuar a consulta de conformidade co interese xeral de Galicia.

c) Corresponderá ao Goberno do Estado a autorización da consulta.

d) Concedida a autorización, se for o caso, e de conformidade coa resolución municipal, o Consello da Xunta convocará a consulta popular mediante decreto.

4. Este decreto conterá o texto íntegro da disposición ou decisión obxecto da consulta, sinalará claramente a pregunta ou preguntas que teña que responder o corpo electoral convocado e determinará a data en que se debe facer a consulta, a cal quedará incluída entre os trinta e os sesenta días posteriores á data de publicación do decreto.

5. O decreto publicarase no *Diario Oficial de Galicia* e no boletín oficial da provincia correspondente. Ademais, anunciarase nun dos xornais de maior difusión da Comunidade Autónoma e será fixado polo respectivo concello no seu taboleiro de anuncios, así como no Portal de Transparencia.

Artigo 193. *Iniciativa popular*

1. As persoas inscritas no correspondente padrón de habitantes poderán exercer a iniciativa popular ante o pleno da corporación naquelas materias que sexan competencia municipal.

2. A iniciativa exercerase mediante escrito presentado no rexistro e dirixido ao pleno da corporación, escrito no que estarán claramente identificadas as persoas asinantes, que deberán supoñer, como mínimo, un cinco por cento do censo do municipio, e no que figurará o texto íntegro da proposta formulada. A identificación das persoas deberá conter o nome e apelidos, o DNI e mais o domicilio, e as sinaturas deberán ser pola persoa titular da notaria ou da secretaría da corporación. Deberá designarse así mesmo un representante, que será o que defenda a proposta perante o pleno da corporación.

3. Presentada a iniciativa no rexistro, a persoa titular da secretaría da corporación debe emitir informe previo acerca da súa admisibilidade. Son causas de inadmisión as seguintes:

a) Que verse sobre materias que non sexan competencia municipal.

b) Que non se cumprisen os requisitos formais.

c) Que verse sobre diferentes materias que non teñan homoxeneidade entre si.

d) Que sexa reprodución doutra iniciativa de contido igual ou substancialmente equivalente que xa fora presentada e debatida pola mesma corporación.

4. Se o informe da persoa titular da secretaría conclúe de xeito desfavorable á admisión da iniciativa, a persoa titular da alcaldía resolverá-inadmitíndoa.

5. Se o informe da persoa titular da secretaría conclúe de xeito favorable á admisión da iniciativa, a persoa titular da alcaldía incorporará o asunto na orde do día do primeiro pleno ordinario que se celebre con posterioridade á presentación da mesma.

6. O debate e votación da proposta seguirá o mesmo procedemento establecido para o funcionamento do pleno da corporación, con recoñecemento do dereito a

intervir para quen exerza a representación das persoas asinantes da iniciativa nos prazos que autorice a presidencia da corporación.

Artigo 194. *Asociacións veciñais*

1. As entidades locais favorecerán activamente o desenvolvemento e fortalecemento do tecido asociativo local apoiando a constitución e funcionamento das asociacións que teñan por finalidade a defensa e promoción dos intereses xerais ou sectoriais da veciñanza, como expresión organizada da participación cidadá.

2. As asociacións legalmente constituídas con esta finalidade terán a consideración de entidades de participación cidadá e formarán parte do sistema de gobernanza local, podendo intervir nos asuntos públicos municipais consoante o disposto na presente norma e demais disposicións aplicables.

3. A Administración autonómica manterá un rexistro xeral de asociacións no que se inscribirán todas aquelas entidades constituídas no ámbito da Comunidade Autónoma, segundo os requisitos e datos que se establezan regulamentariamente. Esta inscrición efectuarase sen prexuízo da existencia e funcionamento dos rexistros municipais de asociacións, que serán competencia de cada concello.

4. As asociacións inscritas no rexistro municipal de asociacións gozarán, como mínimo, dos seguintes dereitos:

a) Recibir información directa, veraz e actualizada sobre aqueles asuntos de competencia municipal que afecten aos intereses das persoas representadas

b) Presentar propostas, iniciativas ou suxestións sobre asuntos de interese público no ámbito da súa actuación, nos termos establecidos pola normativa vixente.

c) Participar nos órganos municipais de participación cidadá de conformidade co previsto legal ou regulamentariamente.

d) Intervir, con voz e nos casos legalmente establecidos, nas sesións dos órganos colexiados do concello, cando os asuntos tratados afecten directamente ao ámbito das súas competencias.

5. A asignación de medios materiais, recursos e axudas públicas ás asociacións efectuarase con criterios obxectivos, transparentes e proporcionais tendo en conta a súa representatividade, implantación e actividade acreditada. A Administración autonómica, a través da consellería competente en materia de Administración local, prestará apoio técnico e institucional ás entidades locais para garantir unha colaboración eficaz coas asociacións.

6. As asociacións veciñais poderanse federar libremente dentro de cada termo municipal conforme a lexislación vixente. A relación institucional coas mesmas será exercida pola persoa titular da alcaldía ou pola/o concelleira/o en quen delegue, garantíndose canles estables de comunicación e interlocución.

Artigo 195. *Participación cidadá nos órganos colexiados*

1. Cando asociacións ou entidades legalmente constituídas para a defensa de intereses xerais ou sectoriais das persoas veciñas desexen intervir ante o pleno en relación con algún punto da orde do día sobre o que teñan un interese lexítimo ou no que interviñeran como parte interesada no procedemento administrativo correspondente, deberanllo solicitar á presidencia da entidade local con anterioridade ao comezo da sesión.

2. Autorizada a intervención, poderán expoñer o seu posicionamento a través dunha única persoa representante polo tempo que determine a presidencia, e sempre antes da lectura, deliberación e votación do asunto incluído na orde do día.

3. Finalizada a sesión plenaria, a persoa titular da presidencia da entidade local poderá establecer unha quenda de rogos e preguntas por parte do público asistente, limitada a cuestións concretas de interese municipal. Correspóndelle ao presidente a ordenación e peche desta quenda, podendo limitar a súa duración e contido para garantir o bo desenvolvemento da sesión.

CAPÍTULO V
Innovación pública local

Artigo 196. *Disposicións xerais*

1. A xestión pública local estará orientada á excelencia con criterios de eficacia, eficiencia e sostibilidade, así como á modernización das estruturas e á procura de solucións innovadoras, apostando pola unión do coñecemento público-privado en beneficio do interese xeral, para o cal se promoverán modelos de xestión intelixente de cidade.

2. As entidades locais introducirán no ámbito da súa actividade o principio de innovación desde a tripla perspectiva: social, económica e ambiental. A tal fin promoverán o uso da compra pública de innovación como instrumento estratéxico para identificar e aplicar solucións avanzadas que respondan ás novas necesidades da cidadanía e melloren os servizos públicos, coa colaboración, se for o caso, da Axencia Galega de Innovación.

Artigo 197. *Laboratorios de innovación*

1. As entidades locais promoverán e potenciarán espazos seguros e estables para a cocreación e experimentación dentro das súas estruturas organizativas. Estes espazos, concibidos como laboratorios de innovación pública ou unidades de innovación institucional, fundamentaranse nos principios do goberno aberto e estarán orientados á transformación real e sostible da Administración local galega a través do deseño centrado nas persoas, da experimentación controlada e da aprendizaxe iterativa.

2. A implantación destes espazos contribuirá a poñer en valor o talento interno das organizacións públicas, o coñecemento técnico e práctico da cidadanía e o potencial das tecnoloxías emerxentes, fortalecendo así a capacidade innovadora do sector público local. Estes laboratorios impulsarán a mellora continua da calidade institucional, dos servizos públicos e dos procesos de xestión, xerando solucións adaptadas ás necesidades reais do territorio e promovendo un impacto directo, medible e sostible sobre o benestar da sociedade galega.

3. Así mesmo, as entidades locais poderán explorar mecanismos de innovación regulatoria, coma as contornas seguras e illadas, bancos de probas, cláusulas experimentais ou procedementos simplificados, que permitan testar solucións novidosas en contornas controladas antes da súa implantación definitiva. Estas ferramentas, cando sexa viable legalmente, favorecerán a adaptación dinámica das normas ás transformacións tecnolóxicas e sociais, reducindo as barreiras á innovación sen comprometer os principios de seguridade xurídica, equidade e legalidade.

Artigo 198. *Asociacións locais para a innovación*

1. As asociacións locais para a innovación configúranse como entidades sen ánimo de lucro que integran concellos, centros de investigación, universidades, entidades tecnolóxicas e entidades do sector privado, e que están orientadas á xeración e posta en marcha de solucións innovadoras na xestión e prestación de servizos públicos no marco da colaboración público-privada.

2. As asociacións locais para a innovación teñen por finalidade:

a) Fomentar o desenvolvemento e implementación de solucións dixitais e tecnolóxicas que optimicen a xestión pública local.

b) Impulsar proxectos de innovación en áreas coma a administración electrónica, a participación cidadá, a sostibilidade ambiental e a eficiencia na prestación de servizos.

c) Facilitar a transferencia de coñecemento e de experiencias entre os distintos axentes públicos e privados.

3. As asociacións locais para a innovación poderán intervir en proxectos de innovación a nivel local ou en iniciativas que se convertan en referencia autonómica ou nacional, abranguendo tanto a fase de ideación e desenvolvemento coma a posta en marcha e seguimento das solucións implantadas. Na posta en marcha e desenvolvemento de actividades, as asociacións locais para a innovación poderán contar co asesoramento técnico da Axencia Galega de Innovación.

TÍTULO IX
Facenda e financiamento local

CAPÍTULO I
Aspectos xerais

Artigo 199. *Facendas locais*

1. As facendas das entidades locais galegas están reguladas polo disposto na Constitución, no Estatuto de autonomía de Galicia, na lexislación básica local e mais nesta lei, así como noutras normas de desenvolvemento.

2. As facendas das entidades locais galegas nutriranse dos tributos propios, da participación nos tributos do Estado e da Comunidade Autónoma de Galicia e daqueloutros recursos que para o efecto se prevexan, de conformidade e co alcance que se estableza na lei autonómica correspondente e, se for o caso, na lexislación xeral do Estado.

Artigo 200. *Principios reitores das facendas locais*

As actuacións das facendas locais galegas realizaranse de acordo cos seguintes principios xerais:

a) A autonomía financeira no exercicio da organización e xestión económico-financeira e orzamentaria.

b) A estabilidade orzamentaria e a sostibilidade financeira, no marco do artigo 135 da Constitución e da lexislación e normativa de desenvolvemento.

c) A suficiencia financeira, no marco do artigo 142 da Constitución, que garante os medios adecuados para o exercicio das funcións e competencias que a lei lles atribúa.

d) A corresponsabilidade fiscal.

e) A economía, eficacia, eficiencia, legalidade, transparencia, obxectividade e control na xestión dos seus recursos.

f) A coordinación coas facendas autonómica e estatal.

CAPÍTULO II
Tutela financeira e colaboración autonómica

Artigo 201. *Tutela financeira*

1. Correspóndelle á Comunidade Autónoma, de conformidade co artigo 49 do Estatuto de autonomía de Galicia, exercer a tutela financeira sobre as entidades locais, respectando a autonomía que lles recoñecen os artigos 140 e 142 da Constitución.

2. A dita función será realizada pola consellería que teña atribuída as competencias en materia de facenda. No seu exercicio procederase ao control da xestión económico-financeira das entidades locais, e concretamente supervisarase o cumprimento dos obxectivos de estabilidade orzamentaria e sostibilidade financeira, da regra de gasto ou dos límites de endebedamento e de morosidade da débeda comercial, así como dos restantes principios establecidos na normativa vixente nesta materia.

3. Tamén se inclúen no exercicio da tutela financeira a concesión das autorizacións relativas a operacións de endebedamento e concesión de avais, a plans económicos financeiros, a plans de saneamento e calquera outra autorización requirida pola normativa vixente, así como a emisión dos informes preceptivos esixidos.

4. A pedimento das persoas representantes legais das entidades locais, a Administración da Comunidade Autónoma poderá emitir informes e ditames sobre a situación económica das mesmas.

5. No exercicio das competencias en materia de tutela financeira, a Comunidade Autónoma publicará trimestralmente, a través do seu portal web, un informe comprensivo da documentación, informes, actos, resolucións e solicitudes presentados polas entidades locais así como das resolucións adoptadas. O dito informe e resolucións seranlle comunicados ao ministerio competente en materia de facenda.

Artigo 202. *Colaboración autonómica na xestión tributaria local*

1. De conformidade co disposto na normativa básica estatal, a Axencia Tributaria de Galicia poderá colaborar en todas as ordes de xestión, liquidación, inspección e recadación dos tributos locais.

2. A Axencia Tributaria de Galicia poderá subscribir convenios de colaboración para a realización das actuacións que se deban efectuar no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia fóra do territorio da respectiva entidade local en relación cos ingresos de dereito público propios desta, consonte o establecido na súa normativa de creación e nos seus estatutos.

3. Os acordos ou convenios de colaboración recollidos nos puntos anteriores deberán ir acompañados do correspondente financiamento

CAPÍTULO III
Participación nos tributos da Comunidade Autónoma

Artigo 203. *Fondo de Cooperación Local*

1. A participación das facendas locais galegas nos tributos da Comunidade Autónoma de Galicia articularase a través do Fondo de Cooperación Local.

2. O Fondo de Cooperación Local recollerase cada exercicio nos orzamentos xerais da comunidade autónoma na sección 21 "Transferencias ás Corporacións Locais". As transferencias do fondo consistirán na entrega duns pagos a conta do exercicio en curso e da liquidación do exercicio que corresponda segundo o que dispoña a respectiva lei de orzamentos.

Artigo 204. *Dotación e estrutura do Fondo de Cooperación Local*

1. A dotación do Fondo de Cooperación Local determinase no 2,320088 por cento na recadación líquida dos capítulos I, II e III do orzamento de ingresos da Administración xeral, debidamente homoxeneizada por mor dos cambios provocados na estrutura dos ingresos da Comunidade Autónoma como consecuencia da aplicación do sistema de financiamento autonómico.

2. O importe dos pagos a conta do exercicio en curso a consignar na sección 21 fíxase no 96 % da previsión do rendemento definitivo que resulte da aplicación da porcentaxe a que se refire o apartado anterior.

3. Adicionalmente, a devandita sección recollerá a liquidación do exercicio que corresponda constituída pola diferenza entre o 100 % das contías definitivas correspondentes ao Fondo de Cooperación Local do dito exercicio e os pagamentos efectuados durante o mesmo. A liquidación poderá ser positiva ou negativa.

4. O Fondo de Cooperación Local estrutúrase nos seguintes fondos:

a) Fondo Incondicionado Xeral.

b) Fondo Incondicionado para Gastos non Homoxéneos.

c) Fondo de Fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico.

Artigo 205. *Fondo Incondicionado Xeral*

1. A asignación do Fondo Incondicionado Xeral no ano base fíxase no 88,16 por cento do importe ao que se refire o artigo 204.2.

2. Unha vez deducidos do Fondo Incondicionado Xeral os importes previstos no ano base en concepto de participación da Federación Galega de Municipios e Provincias e da asignación prevista no número 3 deste artigo en concepto de custes fixos, o importe restante repartirase entre os municipios en función das seguintes variables:

a) Poboación total. Calculada en función da poboación de cada municipio sobre a poboación total de Galicia segundo as cifras do censo anual de poboación aprobadas polo Instituto Nacional de Estatística. A ponderación desta variable é do 42,2 por cento.

b) Poboación de 0 a 2 anos. Calculada en función da poboación con idade comprendida entre os 0 e os 2 anos de cada municipio sobre a poboación de Galicia nesta franxa de idade, segundo as cifras do censo anual de poboación aprobadas polo Instituto Nacional de Estatística. A ponderación desta variable é do 4,2 por cento.

c) Poboación de 16 a 65 anos. Calculada en función da poboación con idade comprendida entre os 16 e os 65 anos de cada municipio sobre a poboación de Galicia nesta franxa de idade, segundo as cifras do censo anual de poboación aprobadas polo Instituto Nacional de Estatística. A ponderación da variable é do 3 por cento.

d) Poboación maior de 65 anos. Calculada en función da poboación maior de 65 anos de cada municipio sobre a poboación de Galicia nesta franxa de idade, segundo as cifras do censo anual de poboación aprobadas polo Instituto Nacional de Estatística. A ponderación da variable é do 10,2 por cento.

e) Dispersión. Calculada en función do número de entidades singulares por municipio con relación ao total de entidades singulares de Galicia, segundo os datos publicados polo Instituto Galego de Estatística. A ponderación da variable é do 5,1 por cento.

f) Superficie. O repartimento realízase en función da superficie de cada municipio, en km², en relación coa superficie total de Galicia, segundo os datos publicados polo Instituto Galego de Estatística. A ponderación da variable é do 10,3 por cento.

g) Reto demográfico. O repartimento faise entre os municipios que se atopan en situación de reto demográfico de acordo cos criterios establecidos no artigo 72 da presente Lei. A asignación individualizada desta variable realizarase en función da variación negativa absoluta da poboación experimentada por cada un deles durante os últimos cinco anos, en proporción da variación absoluta total do conxunto de municipios pertencentes a esta categoría . A ponderación da variable é do 5 por cento.

h) Esforzo fiscal relativo. Este indicador calcúlase a partir dos datos de recadación tributaria de cada municipio publicados polo ministerio competente en materia de facenda, sen incluír a participación nos tributos do Estado. En primeiro lugar, divídese a recadación tributaria entre a renda de cada municipio. A continuación, o valor resultante para cada municipio divídese pola suma dos valores de todos os municipios e multiplícase por 100, co fin de expresar o resultado en termos porcentuais. A ponderación desta variable é do 20 por cento. Os datos da renda dos municipios obteranse do Instituto Galego de Estatística.

3. Asignarase un importe, igual para todos os municipios, co propósito de tomar en consideración os seus custos fixos.

4. Como consecuencia do cambio de modelo e para garantir a estabilidade financeira dos municipios, establécese aos únicos efectos do recálculo das cantidades correspondentes ao ano base un límite inferior do 0 por cento e superior do 15 por cento na variación de recursos respecto á suma dos importes das entregas a conta correspondentes ao Fondo Base e do Fondo de Xestión de Residuos recibidos por cada municipio no ano base co modelo anterior.

5. De acordo co establecido no número anterior, como consecuencia do cambio do modelo ningún municipio poderá recibir unha cantidade inferior ao importe recibido por eses fondos no ano base.

Artigo 206. *Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos*

1. A asignación do Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos no ano base será o resultado da diferencia entre o 11,84 por cento do importe ao que se refire o artigo 204.2 e a asignación ao Fondo de Fomento dos Investimentos en Infraestruturas Municipais de Carácter Estratéxico do artigo 204.4.c).

2. Este fondo incluirá os seguintes subfondos:

a) Subfondo específico de fomento das fusións, mancomunidades e outras fórmulas de cooperación local.

b) Subfondo por cargas singulares, referido a gastos en centros de saúde de titularidade municipal en municipios de menos de 50.000 habitantes, en conservatorios de grao medio, no albergamento de institucións penitenciarias dentro do seu termo municipal, en servizos de emerxencia supramunicipal ou pola participación no plan de retirada sistemática da *Vespa velutina nigrithorax*.

3. No seo da Subcomisión Permanente de Réxime Económico e Financeiro da Comisión Galega de Cooperación Local, poderase acordar a destinar a outras

finalidades distintas das anteriores. Estes acordos requirirán para a súa eficacia a incorporación á lei de orzamentos correspondente.

Artigo 207. *Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico.*

1. O Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico ten por finalidade contribuír ao financiamento de infraestruturas de titularidade ou competencia municipal que, pola súa dimensión, alcance ou impacto, resulten fundamentais para a mellora dos servizos públicos locais, o desenvolvemento social, económico ou industrial, o equilibrio territorial ou a prestación coordinada de servizos de ámbito supramunicipal ou comarcal

2. A distribución do Fondo efectuarase, de acordo cos criterios que se establezan na lei de orzamentos para cada exercicio, mediante orde da consellería competente en materia de Administración local, tendo en conta os principios de publicidade, obxectividade, igualdade, transparencia e equilibrio territorial.

Artigo 208. *Pagos á conta e liquidación definitiva*

1. O importe dos pagamentos á conta do Fondo Incondicionado Xeral farase efectivo por doceavas partes, mediante pagamentos mensuais que se realizarán durante a segunda quincena do mes ao que correspondan.

2. O Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos e o Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico distribuiranse consonte o establecido respectivamente, nos artigos 206 e 207.

3. A liquidación definitiva do Fondo Incondicionado Xeral calcularase por diferenza entre o valor definitivo do exercicio que se liquida imputable ao Fondo Incondicionado Xeral e os pagamentos a conta satisfeitos durante o mesmo, e repartirase entre os municipios en función dos mesmos coeficientes utilizados no repartimento dos pagos a conta.

4. A liquidación definitiva do Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos e do Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico, calcularase por diferenza entre o valor definitivo correspondente a un exercicio e os pagos satisfeitos durante o mesmo, e repartirase entre os municipios de menos de 15.000 habitantes en función do seu respectivo peso no Fondo Incondicionado Xeral.

Artigo 209. *Evolución e actualización do Fondo Incondicionado Xeral*

1. A participación de cada municipio no Fondo Incondicionado Xeral recalcularase cada ano, mediante a aplicación da mesma metodoloxía empregada para determinar

a súa participación no artigo 205 utilizando para tal efecto os últimos datos dispoñibles a 1 de setembro do ano anterior ao exercicio de aplicación.

2. Na actualización do Fondo Incondicionado Xeral, co obxectivo de garantir a estabilidade financeira dos municipios, a participación definitiva de cada municipio non poderá diminuír nin aumentar en máis dun 15 por cento respecto da súa participación definitiva do exercicio inmediato anterior

Os remanentes resultantes da aplicación dos límites de evolución derivados do establecido no parágrafo anterior, repartiranse entre os municipios conforme as porcentaxes resultado da aplicación dos criterios do artigo 205.2 respectando, en todo caso, os devanditos límites.

3. Na actualización do Fondo Incondicionado Xeral garántese que ningún municipio recibirá unha cantidade inferior a recibida por este fondo no ano base. Se a dotación global non fose suficiente para atender os límites mínimos, a correspondente lei de orzamentos consignará o crédito adicional necesario.

CAPÍTULO IV
Procedemento de compensación e retención do Fondo de Cooperación Local

Artigo 210. *Débedas obxecto de compensación*

1. As cantidades que correspondan a cada municipio como participación no Fondo de Cooperación Local serán susceptibles de compensación coas débedas vencidas, líquidas e esixibles que teñan contraídas coa Comunidade Autónoma e coas entidades instrumentais do sector público autonómico que actúen no exercicio das súas potestades administrativas.

2. En particular, poderán ser obxecto de compensación as cantidades vencidas, líquidas e esixibles que, en concepto de danos e perdas derivados do incumprimento de convenios administrativos de colaboración, se lle deban á Administración autonómica ou ás entidades instrumentais do sector público autonómico que actúen no exercicio das súas potestades administrativas.

Para estes efectos, entenderase que son líquidas as cantidades que a Comunidade Autónoma aboase a terceiros como consecuencia do incumprimento do convenio pola entidade local. Estas cantidades comunicaranse ao municipio, xunto coa achega das facturas ou doutros documentos que acrediten os gastos realizados, e tras audiencia a este aprobaranse, de for o caso, como débedas obxecto de compensación mediante resolución motivada.

3. Ademais, poderán ser obxecto de compensación coa participación no Fondo de Cooperación Local as achegas dos municipios que teñan a condición de vencidas, líquidas e esixibles, e que se producisen ao abeiro dun convenio coa Administración xeral da Comunidade Autónoma ou coas entidades pertencentes ao seu sector público, ou ben ao abeiro de norma con rango de lei que regule estas achegas no marco de relacións de colaboración ou cofinanciamento de servizos e estableza esta compensación coa remisión ao procedemento de compensación regulado neste capítulo.

4. Por último, poderán ser obxecto de retención as cantidades que os municipios deban satisfacer ás mancomunidades a que pertenzan de acordo co disposto na lexislación da Administración local. Tamén as que deban satisfacerse a outras mancomunidades, municipios e consorcios que xestionen servizos en común, como consecuencia da súa obriga de participar no financiamento e mantemento destes servizos e sempre que así se estableza de xeito expreso no instrumento regulador asinado entre as partes e que este instrumento sexa comunicado, con carácter previo ao seu asinamento, á consellería competente en materia de facenda para que autorice a utilización do procedemento de compensación.

Artigo 211. *Títulos executivos*

1. Os títulos executivos que serven de fundamento ao procedemento de compensación previsto no artigo seguinte serán os seguintes:

a. No caso do artigo 210.1, a resolución ditada polo órgano da Administración da Comunidade Autónoma ou das entidades instrumentais do sector público autonómico competente en cada caso, no exercicio das súas potestades administrativas, de acordo coas normas aplicables a cada suposto, no que se determine a débeda.

b. No caso do artigo 210.2, as resolucións ditadas polo órgano competente en cada caso da Administración da Comunidade Autónoma ou das entidades instrumentais do sector público autonómico, que declaren o incumprimento do convenio administrativo de colaboración e determinen as cantidades debidas como danos e perdas, de acordo co indicado no citado apartado.

c. No caso do artigo 210.3, as resolucións ditadas polo órgano da Administración da Comunidade Autónoma ou das entidades instrumentais do sector público autonómico competente en cada caso, que determinen as cantidades debidas en concepto de achegas, de acordo co réxime previsto nos correspondentes convenios ou normas con rango de lei que as regulen. No caso de que non determinen un procedemento específico para a determinación da achega, será suficiente que o órgano competente as determine mediante resolución ditada previa audiencia do municipio.

d. No caso do artigo 210.4, as resolucións ditadas en cada caso polas mancomunidades, municipios o consorcios nas que se determine, previa audiencia do municipio, a débeda.

2. As cantidades determinadas nos títulos executivos previstos no número anterior consideraranse como créditos de dereito público. Os títulos executivos deberán ser notificados aos municipios interesados co apercibimento de que se non se realiza o pagamento voluntario das cantidades debidas no prazo que determinen as normas aplicables ou, no seu defecto, no prazo dun mes, se procederá á compensación da débeda coa participación que ao municipios lle corresponda no Fondo de Cooperación Local e retención de acordo co previsto no artigo seguinte.

3. O apercibimento e concesión do prazo voluntario de pagamento previsto no parágrafo anterior entenderase sen prexuízo do apercibimento que deberá efectuar o órgano competente para a recadación en período executivo da débeda previsto no número 1 do artigo seguinte, con carácter previo ao ditado do acordo compensación.

4. A oposición dos municipios interesados aos títulos executivos previstos no número anterior deberá efectuarse nos recursos procedentes contra os mesmos. No caso de que non se interpoña recurso fronte a eles, os eventuais motivos de oposición en relación co título executivo non poderán facerse valer no procedemento de compensación e retención previsto no artigo seguinte.

Artigo 212. *Procedemento para a compensación das débedas e a posterior retención nas entregas á conta*

1. No caso de débedas vencidas, líquidas e esixibles coa Xunta de Galicia, cos seus organismos autónomos, coas axencias públicas e coas demais entidades instrumentais do sector público autonómico que actúen no exercicio de potestades administrativas, o procedemento de retención iniciarase por solicitude do órgano ao que lle corresponde a competencia no procedemento executivo de recadación da débeda, quen previamente terá que ditar o oportuno acordo de compensación desta e notificarllo ao municipio debedor.

Neste suposto, corresponderá ao órgano encargado da xestión do Fondo de Cooperación Local ditar o acordo de retención, tanto nas entregas á conta do fondo que se deban realizar ao municipio debedor durante o exercicio corrente coma na liquidación definitiva anual deste que se realice durante o devandito exercicio, tendo en conta o artigo seguinte da presente lei en canto á orde de prelación de débedas nos supostos de concorrencia.

2. O procedemento previsto no punto anterior tamén se aplicará ás débedas incluídas no punto 3 do artigo 210. Porén, cando a propia norma con rango de lei que se menciona no precepto ou no convenio establezan expresamente a posibilidade de

realizar a compensación con cargo á participación no Fondo de Cooperación Local, o procedemento limitarase ao sinalado respecto do acordo de retención e iniciarase por solicitude do órgano ou da entidade interesada.

3. No caso de débedas con entidades locais que non dependen da Comunidade Autónoma de Galicia, o procedemento de retención iniciarase por solicitude da persoa titular da presidencia da entidade local acredora da débeda, que axuntará a esta solicitude a certificación da persoa responsable da recadación na cal se faga constar a denominación, o concepto e o importe da débeda cuxa retención se solicita e mais a data en que se produciu o vencemento do período de pago comunicado para a facer efectiva. Ademais, á solicitude incorporaráselle unha copia compulsada do documento do que dimane a vinculación xurídica entre as partes e que ampare a obrigatoriedade da débeda reclamada, e tamén se achegará o plan de pagamentos que se propón.

Neste suposto, corresponderá ao órgano encargado da xestión do Fondo de Cooperación Local ditar o acordo de retención, tanto nas entregas á conta do fondo que se deben realizar ao municipio debedor durante o exercicio corrente coma na liquidación definitiva anual que se realice durante o devandito exercicio, tendo en conta o establecido no artigo seguinte en canto á orde de prelación de débedas nos supostos de concorrencia.

Artigo 213. *Orde de prelación na concorrencia de débedas*

1. Cando concorran varias débedas que deba satisfacer o mesmo municipio, a retención practicarase tendo en conta a seguinte orde de prelación:

a) A débeda correspondente á liquidación anual do Fondo de Cooperación Local, cando esta teña carácter negativo.
b) As restantes débedas previstas no artigo 210.

2. No caso de que a liquidación anual do Fondo de Cooperación Local ao concello teña carácter negativo, procederase á súa retención, por partes iguais nas entregas á conta correspondentes ás catro mensualidades inmediatamente seguintes ao coñecemento da liquidación, podendo alcanzar ata o cen por cento da contía asignada a cada entrega á conta.

Se a contía desta liquidación negativa supera o importe desas catro mensualidades, continuará a practicarse a retención, conforme as condicións anteriormente sinaladas, nas mensualidades sucesivas ata que se extinga a débeda.

3. Cando o importe que resulte da liquidación anual de carácter negativo o permita e no acordo de retención concorran outras débedas previstas no artigo 210, a retención, ata a extinción total das débedas, poderá alcanzar ata o cen por cento da contía asignada, tanto en cada entrega á conta coma na liquidación definitiva anual

correspondente á participación no fondo, ao respectivo municipio. Esta retención aplicarase ás débedas seguindo estritamente a orde de prelación establecida neste artigo.

4. Se no acordo de retención existe concorrencia das débedas previstas na letra b) do punto 1 deste artigo e a contía de todas elas supera a cantidade máxima susceptible de retención, esta será rateada entre aquelas en función dos seus importes.

5. A contía que haxa que reter no conxunto do exercicio poderase reducir cando se xustifique a existencia de graves desfasamentos de tesourería xerados pola prestación de obrigas relativas:

– ao cumprimento regular das obrigas de persoal;

– á prestación dos servizos públicos obrigatorios en función do número de habitantes do municipio;

– á prestación de servizos sociais, de protección civil e de extinción de incendios para cuxa realización non se esixa contraprestación ningunha en forma de prezo público ou taxa equivalente ao custo do servizo realizado.

Non se poderá establecer en ningún caso unha porcentaxe de retención para o conxunto das restantes débedas previstas no punto 1 deste artigo inferior ao 50 por cento da entrega á conta ou da liquidación definitiva anual correspondente ao municipio.

Nos procedementos de redución da porcentaxe de retención, o órgano xestor do Fondo de Cooperación Local ditará a resolución correspondente tendo en conta a situación financeira da entidade e a necesidade de garantir a prestación dos servizos públicos obrigatorios.

Para o caso, a entidade local deberá achegar, con carácter imprescindible e non exclusivo:

– un certificado, expedido polos órganos de recadación das entidades acredoras, no cal se acredite que se atendeu ao pagamento das obrigas correntes nos doce meses precedentes ao mes inmediatamente anterior á data da solicitude da certificación;

– un informe da situación financeira, que inclúa o cálculo do remanente de tesourería na data de solicitude da redución da porcentaxe de retención e que poña de manifesto os termos en que a dita situación afecta ao cumprimento das obrigas recolleitas ao comezo deste punto 5;

– un plan de saneamento, aprobado polo pleno, que inclúa o exercicio en curso.

Na resolución fixarase o período de tempo en que a porcentaxe de retención deberá ser reducida, sen que caiba a extensión deste alén da finalización do exercicio económico. En todo caso, tal redución estará condicionada á aprobación por parte da entidade local dun plan de saneamento ou á verificación do cumprimento doutro en curso.

6. As débedas obxecto de retención nun exercicio que non se extinguiran ao terminar este recibirán, dentro de cada un dos grupos identificados en el apartado primeiro deste artigo, un tratamento preferente para o exercicio seguinte, de maneira que as débedas pertencentes ao mesmo grupo cuxa compensación se solicite nese exercicio concorrerán con aquelas só cando o permita a aplicación dos límites porcentuais que en cada caso prevexa este artigo.

7. As resolucións en que se declara a extinción das débedas con cargo ás cantidades que se retiveran corresponderán, en cada caso, ao órgano legalmente competente que teña atribuída a xestión recadatoria, de acordo coa normativa específica aplicable, e producirán os seus efectos, na parte concorrente da débeda, desde o momento en que se efectuou a retención.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS

Disposición adicional primeira. *Do Pacto local*

A Administración autonómica continuará asumindo de xeito progresivo a xestión dos servizos e competencias establecidos no Acordo de cooperación entre a Xunta de Galicia e a Federación Galega de Municipios e Provincias polo que se establece o contido do Pacto local que rexerá na Comunidade Autónoma de Galicia, asinado o 20 de xaneiro de 2006, ou no instrumento que o substitúa.

Disposición adicional segunda. *Participación en programas europeos e impulso institucional da cooperación internacional local*

A Administración autonómica, a través das consellerías competentes en materia de Administración local e acción exterior, fomentará e apoiará a participación das entidades locais galegas en programas e proxectos europeos de cooperación territorial, especialmente no marco da política de cohesión da Unión Europea.

Disposición adicional terceira. *Actividade de patrocinio*

1. As entidades locais de Galicia e as entidades do seu sector público poderán promover ou aceptar relacións de patrocinio vinculadas ao exercicio das súas competencias e á realización de actividades de interese xeral local.

2. Entenderase como patrocinio activo, a efectos desta disposición, aqueles contratos privados onerosos nos que que a administración procede a aportar financiación para contribuír á realización dun evento, actividade ou iniciativa concreta e singular a cambio da obriga do patrocinado de difundir o nome, marca ou mensaxes da administración patrocinadora no marco desa actividade na forma que se determine no contrato. A finalidade para a administración será a de obter un retorno publicitario.

Polo tanto este instrumento non será de aplicación a outras figuras que non teñan por causa a indicada contraprestación publicitaria, como aquelas que se instrumenten mediante axudas ou subvencións a actividades de interese xeral, ou mediante convenios de colaboración en que as partes teñan fins común, que se rexerán pola lexislación en cada caso aplicable.

A actividade de patrocinio activo rexerase polo establecido na lexislación de contratos do sector público e de publicidade.

3. Entenderase como patrocinio pasivo, a efectos desta disposición, aquel no que a entidade local actúa como entidade patrocinada, aceptando recursos económicos ou en especie dunha persoa patrocinadora privada para unha actividade de competencia local e a entidade local obrígase a recoñecer ou difundir publicamente a súa participación.

As aportacións privadas no marco desta actividade de patrocinio poderán consistir en doazóns e achegas irrevogables, puras e simples. Así mesmo, poderán formalizarse

convenios de colaboración en actividades de interese xeral, de acordo coa regulación da Lei 49/2002, do 23 de decembro, de réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e de incentivos fiscais ao mecenado.

As doazóns e os negocios regulados neste número someteranse ao dereito privado e terán a consideración de negocios patrimoniais excluídos da lexislación de contratos das administracións públicas e rexidos pola lexislación patrimonial.

4. A participación de persoas patrocinadoras privadas en patrocinios pasivos non poderá:

a) xerar privilexios, vantaxes ou preferencias en procedementos de contratación, subvencións, autorizacións, concesións e licenzas.

b) condicionar o exercicio de potestades públicas ou a neutralidade e obxectividade institucional;

c) amparar publicidade ilícita, discriminatoria ou contraria aos valores constitucionais e estatutarios;

5. Aos efectos do establecido nesta disposición as entidades locais poderán aprobar ordenanzas de patrocinio, que poderán regular:

a) plans anuais de actividades obxecto de patrocinio e a tramitación das iniciativas non previstas;

b) a publicidade dos plans e oportunidades de patrocinio;

c) os requisitos para a presentación de propostas;

d) os criterios obxectivos de selección de propostas;

e) a tramitación para a selección de propostas e os órganos competentes para a resolución dos procedementos;

f) o contido, duración, modificación, seguimento, extinción e liquidación dos instrumentos de formalización;

g) o destino das achegas que perciba a entidade local;

h) a publicidade da actividade de patrocinio;

i) as medidas de prevención de conflitos de intereses e de protección da neutralidade institucional.

Disposición adicional cuarta. *Entidades Locais Menores*

De conformidade co sinalado na disposición transitoria cuarta da Lei 27/2013, do 27 de decembro, de racionalización e sostibilidade da Administración Local, as entidades locais menores existentes con anterioridade ao 1 de xaneiro de 2014 manterán a súa personalidade xurídica e a súa condición de entidade local e continuarán exercendo as competencias que tiñan atribuídas antes desta data.

Disposición adicional quinta. *Federación Galega de Municipios e Provincias*

A Federación Galega de Municipios e Provincias, recoñecida polas entidades locais como entidade asociativa máis representativa e maioritaria, terá as facultades establecidas nesta lei e as derivadas da súa representatividade.

Disposición adicional sexta . *Fondo de Cooperación Local*

1. O ano base do novo modelo de participación nos tributos da Comunidade Autónoma regulado no Capitulo III do Titulo IX desta lei, é o exercicio 2025. e este novo modelo comezará a aplicarse desde o 1 de xaneiro de 2026.

2. O importe ao que se refire o artigo 205.3, en concepto de custos fixos, fíxase para o ano base en 100.000 euros por municipio. Dito importe evolucionará anualmente na mesma proporción que o deflactor do PIB.

3. O importe ao que se refire o artigo 205.2, en concepto de participación da Federación Galega de Municipios e Provincias no Fondo Incondicionado Xeral, fíxase para o ano base en 800.000 euros.

4. O importe ao que se refire o artigo 206.1, en concepto de importe do Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico, fíxase para o ano base en 9.047.831 euros.

5. Con carácter anual, as leis de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia determinarán, logo da reunión da Subcomisión Permanente de Réxime Económico e Financeiro da Comisión Galega de Cooperación Local, os seguintes extremos:

a) A asignación anual á Federación Galega de Municipios e Provincias.

b) A distribución dos importes entre os distintos subfondos integrantes do Fondo incondicionado para Gastos Non Homoxéneos e o Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico.

6. No caso do subfondo de fusións, mancomunidades e outras fórmulas de cooperación previsto no artigo 206.2.a) a distribución do importe efectuarase de acordo cos criterios que se establezan na lei de orzamentos para cada exercicio, mediante orde da consellería competente en materia de Administración local

7. Nos casos do subfondo para o plan de retirada sistemática da Vespa velutina nigrithorax e do subfondo para os servizos de emerxencias supramunicipais referidos no artigo 206.2.b), mediante acordo da Subcomisión Permanente do Réxime Económico e Financeiro da Comisión Galega de Cooperación Local, a Administración autonómica poderá asumir directamente a xestión das actuacións.

Nestes supostos, as dotacións antes expresadas e precisas para o seu financiamento adscribiranse ás correspondentes aplicacións do orzamento de gastos das consellarías competentes en materia de administración local e de emerxencias, polo que non se precisará a súa repartición entre os concellos.

Disposición adicional sétima. *Asignacións do Fondo de Cooperación Local para 2026*

1. No ano 2026, os municipios recibirán con cargo ao Fondo Incondicionado Xeral a contía que lles correspondería no ano 2025 co cambio de modelo, incrementada nun 12,31%.

Con carácter previo á distribución entre os municipios do Fondo Incondicionado Xeral, detraerase a contía destinada á Federación Galega de Municipios e Provincias cuxo importe fíxase en 800.000 euros

2. A dotación do Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos para o ano 2026 é a seguinte:

- dous millóns oitocentos vinte e sete mil douscentos sesenta e un euros a repartir entre os municipios con poboación de dereito inferior a 50.000 habitantes que teñen que asumir os gastos de funcionamento dos centros de saúde da súa titularidade.
- un millón seiscentos setenta e oito mil setenta e cinco euros a repartir entre os municipios que teñen que asumir o financiamento dos custos de mantemento dos conservatorios de grao medio.
- cento sesenta e cinco mil seiscentos euros a repartir entre municipios con institucións penitenciarías no seu termo.
- un millón oitocentos mil euros a repartir a partes iguais entre os municipios resultantes dun proceso de fusión.
- dous millóns cen mil euros a repartir entre os municipios que teñen que asumir o financiamento dos servizos de emerxencia de carácter supramunicipal.
- un millón novecentos mil euros a repartir entre os municipios integrados no Plan de retirada sistemática de tartagueiros ou niños do tártago negro de patas amarelas (Vespa velutina nigrithorax).

No caso do subfondo para o plan de retirada sistemática da Vespa velutina nigrithorax referido no artigo 206.2.b), mediante acordo da Subcomisión Permanente do Réxime Económico e Financeiro da Comisión Galega de Cooperación Local, a Administración autonómica poderá optar por asumir directamente a xestión das actuacións. Neste suposto, a dotación ante expresada e precisa para o seu financiamento adscribiranse á correspondente aplicación do orzamento de gastos da consellaría competente en materia de administración local, polo que non se precisará a súa repartición entre os municipios.

3. O Fondo de fomento dos investimentos en infraestruturas municipais de carácter estratéxico dótase para o ano 2026 en 10.000.000 euros.

Disposición adicional oitava. *Requisito para a concesión de subvencións pola Comunidade Autónoma*

1. Será requisito para a concesión de subvencións que as entidades locais cumpriran co deber de lle remitir ao Consello de Contas as contas xerais de cada exercicio.

2. Excepcionalmente, o Consello da Xunta poderá autorizar a exención do cumprimento do requisito establecido no parágrafo anterior naqueles supostos en que a non concesión da subvención poida afectar ao normal desenvolvemento dos servizos públicos esenciais.

DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS

Disposición transitoria primeira. *Consorcios*

1. Os consorcios que, á entrada en vigor desta Lei, teñan a condición de entidades locais deixarán de ostentar tal condición desde ese momento e deberán adaptar os seus estatutos á normativa básica estatal e a esta Lei no prazo dun ano.

2. Cando esta adaptación comporte un cambio no réxime xurídico aplicable ao persoal ao seu servizo ou no seu réxime orzamentario, contable ou de control, este novo réxime resultante será de aplicación a partir do 1 de xaneiro do ano seguinte ao da efectiva adaptación dos seus estatutos.

Disposición transitoria segunda. *Inscrición de logotipos e outras marcas ou insignias gráficas preexistentes utilizados con carácter xeral e permanente como imaxe corporativa institucional*

1. Os logotipos e outras marcas ou insignias gráficas das entidades locais que fosen aprobados con anterioridade á entrada en vigor da presente Lei deberán inscribirse, a instancia de parte, no prazo dun ano no Rexistro de Entidades Locais de Galicia. Para tal efecto, xunto cunha ilustración dos mesmos, achegarase o acordo de aprobación.

2. No caso de que o dito acordo de aprobación non fose adoptado por maioría absoluta, será preceptiva a adopción dun novo acordo polo órgano competente, que deberá cumprir coa devandita maioría, con carácter previo á súa inscrición.

Disposición transitoria terceira**.** *Réxime aplicable aos municipios resultantes de procesos de fusión preexistentes*

Os municipios resultantes de procesos de fusión anteriores á entrada en vigor desta Lei poderán beneficiarse das medidas de fomento previstas no artigo 30 durante un período máximo de oito anos, contados desde a entrada en vigor da mesma.

Disposición transitoria cuarta. *Aplicación da normativa reguladora da Comisión Galega de Delimitación Territorial.*

Ata a entrada en vigor do decreto polo que se desenvolva a regulación da Comisión Galega de Delimitación Territorial contida nesta lei, continuará sendo aplicable o Decreto 370/1998, do 10 de decembro, polo que se establece a natureza e as funcións da Comisión Galega de Delimitación Territorial, naquilo que non resulte incompatible co disposto nesta lei.

Disposición transitoria quinta. *Acordos de delegación vixentes en materia tributaria.*

Unha vez entre en vigor a presente Lei, continuarán vixentes todos os acordos adoptados polos concellos e deputacións en materia de delegación da xestión tributaria, liquidación, inspección e recadación, que tiveran sido adoptados con anterioridade con base na lexislación básica do Estado e se atopen en prazo de execución.

Disposición transitoria sexta. *Implantación e actualización da participación no Fondo Incondicionado Xeral.*

1. Durante o exercicio 2026, a participación de cada municipio no Fondo Incondicionado Xeral determinarase conforme ao previsto na disposición adicional sétima.

2. A actualización da participación de cada municipio no Fondo Incondicionado Xeral segundo as novas variables establecidas no artigo 205 desta lei efectuarase na anualidade 2027 e seguintes.

3. No caso de que, como consecuencia da aplicación da regra establecida no artigo 205.4, se asigne aos municipios unha contía no ano base para garantir a estabilidade financeira polo cambio do modelo, estas cantidades compensaranse de forma lineal en 5 anos a partir do primeiro ano de actualización, con cargo ás cantidades que se deban percibir do fondo.

Disposición transitoria sétima. *Criterios de reparto do Fondo Incondicionado por Gastos non Homoxéneos*

Transitoriamente, e ata que a Subcomisión Permanente de Réxime Económico e Financeiro da Comisión Galega de Cooperación Local aprobe novos criterios de distribución, de acordo co desenvolvemento regulamentario que se efectúe, continuarán aplicándose os criterios de reparto utilizados desde o ano 2018 e aplicados ata o ano 2025 para o distribución dos seguintes subfondos previstos no Fondo Adicional do anterior modelo, nos seguintes termos:

a) Subfondo para o mantemento de institucións penitenciarías: o 9,84% do importe total a repartir, distribuído mediante unha contía igual para cada institución

en concepto de custos fixos, e o importe restante en función do último dato dispoñible relativo ao número de persoas reclusas.

b) Subfondo para o mantemento de conservatorios de grao medio: o 10,11 % do importe total a repartir, distribuído mediante unha contía igual para cada conservatorio en concepto de custos fixos, e o importe restante en función do último dato dispoñible relativo ao número de alumnas e alumnos matriculados no centro.

c) Subfondo para o mantemento dos centros de saúde: en función do módulo de custos homoxéneo elaborado durante os anos 2018 e 2019 para os centros de saúde dos grupos I e II, respectivamente.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA

Disposición derrogatoria. *Única*

Quedan derrogadas todas as disposicións de igual ou inferior rango que se opoñan a esta lei, e en particular as seguintes:

a) Lei 5/1988, do 21 de xuño, do uso do galego como lingua oficial de Galicia polas entidades locais.

b) Lei 7/1996, do 10 de xullo, de desenvolvemento comarcal.

c) Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.

d) Lei 4/2004, do 28 de xuño, para a aplicación aos concellos de Ferrol, Lugo, Ourense, Pontevedra e Santiago de Compostela do réxime de organización dos municipios de gran poboación.

e) Disposicións adicionais terceira e cuarta da Lei 12/2008, do 3 de decembro, pola que se modifican a Lei 7/1996, do 10 de xullo, de desenvolvemento comarcal, e a Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo, e se racionalizan os instrumentos de xestión comarcal e de desenvolvemento rural.

f) Disposición adicional quinta da Lei 14/2010, do 27 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2011.

g) Lei 5/2014, do 27 de maio, de medidas urxentes derivadas da entrada en vigor da Lei 27/2013, do 27 de decembro, de racionalización e sostibilidade da Administración local.

h) Decreto 280/1998, polo que se aproba o regulamento de organización e funcionamento da Comisión Galega de Cooperación Local.

DISPOSICIÓNS DERRADEIRAS

Disposición derradeira primeira. *Habilitación normativa*

Autorízase ao Consello da Xunta para ditar, no prazo dun ano, as disposicións regulamentarias que sexan precisas para o desenvolvemento da presente Lei.

Disposición derradeira segunda. *Entrada en vigor*.

1. A presente lei entrará en vigor no prazo de tres meses, contado desde o día seguinte ao da súa publicación no Diario Oficial de Galicia.

2. A participación municipal na elaboración do orzamento provincial farase efectiva a partir do exercicio seguinte ao da entrada en vigor da presente lei.

3. O réxime previsto na sección 2ª, do capítulo IV do título II para os municipios en situación de reto demográfico será de aplicación aos seis meses da entrada en vigor da presente lei.